

Euroopa Liidu Teataja

C 43

48. aastakäik

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

18. veebruar 2005

Teatis nr

Sisukord

Lehekülg

I Teave

.....

II Ettevalmistavad aktid

Regioonide komitee

56. plenaaristung, 29. ja 30. september 2004. a

2005/C 43/01	Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb dokumenti Vahekokkuvõtte Lissaboni strateegiast: — komisjoni teatis <i>Euroopa tööhõivestrategia elluviimise tugevdamise</i> küsimuses — Ettepanek nõukogu otsuseks liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta — Soovitus nõukogu soovitusel liikmesriikide tööhõivepoliitika elluviimiseks 1	1
2005/C 43/02	Regioonide komitee arvamus teemal "Piirialatöötajad - hinnang olukorrale pärast kümnet aastat siseturgu: probleemid ja perspektiivid" 3	3
2005/C 43/03	Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele: <i>Vanemate töötajate tööhõive suurendamine ja tööturult lahkumise edasilükkamine</i> 7	7
2005/C 43/04	Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile: Kuri-tegevuse ennetamine Euroopa Liidus 10	10

ET

2005/C 43/05	Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb "Komisjoni otsuse eelnõu EÜ asutamislepingu artikli 86 sätete kohaldamise kohta riigiabile avalike teenuste kompensatsioonina, samuti direktiivi eelnõu, millega muudetakse komisjoni direktiivi 80/723/EMÜ, mis käsitleb liikmesriikide ja avalik-õiguslike ettevõtete finantssuhete läbipaistvust, ja ühenduse raamseaduse eelnõu riigiabi kohta avalike teenuste kompensatsioonina"	13
2005/C 43/06	Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb dokumenti Ettepanek Euroopa Parlamendi ja Euroopa Nõukogu direktiiviks siseturul pakutavate teenuste kohta	18
2005/C 43/07	Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb komisjoni teatist: "Euroopa Liidu patsientide mobiilsuse ja tervishoiu arengusuundade kõrgetasemelise kajastamise järelkaja" ning komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele: "Sotsiaalse kaitstuse moderniseerimine kvaliteetse, kättesaadava ja jätkusuutliku tervishoiu ning pikaajalise hool-duse väljaarendamiseks: toetus riiklikele strateegiatele, kasutades avatud kooskõlastusmeetodit"	22
2005/C 43/08	Regioonide komitee arvamus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviettepaneku kohta, mis käsitleb sadamate turvalisuse parandamist	26
2005/C 43/09	Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele – <i>Linnakeskkonna temaatilise strateegia suunas</i>	35
2005/C 43/10	Regioonide komitee arvamus komisjoni teatise kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanikukaitsealase võimekuse tugevdamist	38
2005/C 43/11	Regioonide komitee arvamus teemal "Teatis: valge raamatu "Uus hoog Euroopa noortele" järe-lmeetmed. Ettepanekud noorsoo vabatahtlike tegevuste ühiseesmärkide kohta vastusena nõukogu 27. juuni 2002. aasta resolutsioonile b Euroopa noorsoolase koostöö raamistiku kohta" "Teatis: valge raamatu "Uus hoog Euroopa noortele" järemeetmed – ettepanek noorte parema mõistmise ja tundmise ühiseesmärkide kohta vastusena nõukogu 27. juuni 2002 aasta resolutsioonile Euroopa noorsoolase koostöö raamistiku kohta"	42

II

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

56. plenaaristung, 29. ja 30. september 2004. a

Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb dokumenti Vahekokkuvõtte Lissaboni strateegiast:

- komisjoni teatis Euroopa tööhõivestrategia elluviimise tugevdamise küsimuses
- Ettepanek nõukogu otsuseks liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta
- Soovitus nõukogu soovituseks liikmesriikide tööhõivepoliitika elluviimiseks

(2005/C 43/01)

REGIOONIDE KOMITEE,

Arvestades dokumendiga Vahekokkuvõtte Lissaboni strateegiast: komisjoni teatis Euroopa tööhõivestrategia elluviimise tugevdamise kohta, ettepanek nõukogu otsuseks liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta, soovitus nõukogu soovituseks liikmesriikide tööhõivepoliitika elluviimiseks (esitatud komisjoni poolt) (COM(2004) 239 final – 2004/0082(CNS));

Arvestades Euroopa Komisjoni otsust 7. aprillist 2004. a ja nõukogu otsust 16. aprillist 2004. a konsulteerida Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 lõike 1 ja artikli 128 lõike 1 kohaselt selles küsimuses majandus- ja sotsiaalkomiteega;

Arvestades regioonide komitee presidendi otsusega 5. aprillist 2004. a teha majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile ülesandeks koostada selles küsimuses arvamus;

Arvestades arvamuse eelnõu (CdR 152/2004 rev 1), majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjoni poolt ühehäälselt vastu võetud 6. juulil 2004. a (ettekandja: **pr Pauliina Haijanen**, Edela-Soome regionaalnõukogu juhatus liige, Laitila linnavolikogu esimehe esimene asetäitja (FI/EPP);

võttis oma 56. plenaaristungil, mis toimus 29. ja 30. septembril 2004. a (29. septembri istungil) vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide komitee arvamused

vahendite ja majanduspoliitika jätkusuutlikkusel ning on rajatud säästva arengu põhimõtetele;

Lissaboni strateegia üldised prioriteedid

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 **usub**, et Lissaboni strateegia elluviimisel peaks põhitähelepanu olema tööhõive ja konkurentsivõime parandamisel. Uusi protsesse ei ole vaja alustada ega uusi eesmärgi seada; selle asemel peaks rõhuasetus olema varasemate otsuste tõhusal elluviimisel;

1.2 **leiab, et on tähtis**, et Lissaboni strateegia lähtepunktina võetaks vastu soliidne makromajandus, mis põhineb riiklike

1.3 **leiab, et on tähtis** käsitada majandus-, tööhõive- ja sotsiaalpoliitikat, keskkonnapoliitikat ning haridus- ja teadusuuringute poliitikat Lissaboni strateegiasse integreeritud ja seda täiendavate elementidena, mis toetavad konkurentsivõimet, majanduskasvu ja sotsiaalset ühtekuuluvust. Jätkuvalt tuleb tugevdada koostöötava sotsiaalkaitse süsteemide, majanduspoliitika suuniste ja tööhõive protsessi vahel;

1.4 **arvab**, et struktuurireformid, toetus teadusuuringutele ja innovatsioonile, ettevõtluse edendamine ja hariduse ning väljaõppe arendamine on kesksed faktorid EL-i konkurentsivõime parandamise seisukohalt, soodustades investeringuid ja uute töökohtade loomist;

1.5 **usub**, et rahvastiku vananemine kujutab endast väga suurt väljakutset riiklike vahendite jätkusuutlikkuse ning teenuste arengu seisukohalt ja et see nõuab tõhusate abinõude kasutuselevõtmist töötegemise laiendamiseks ning inimeste julgustamiseks jätkuvalt tööl käia;

1.6 **tunneb**, et kohalikel ja regionaalsetel omavalitsustel on keskne roll ja tähtsad praktilised ülesanded Lissaboni strateegia saavutamisel ning selle elluviimise tugevdamisel, kuid et seda potentsiaali ei ole täielikult ära kasutatud.

2. Regioonide komitee soovitusel

Vahekokkuvõtte Lissaboni strateegiast

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 **peab vältimatuks**, et Lissaboni strateegia elluviimisel pöörataks suuremat tähelepanu selle elluviimises osalevate erinevate tasandite koostoimele ning haldusmehhanismide väljatöötamisele, mis võimaldavad luua partnerlusi ja arendada kohalike ja regionaalsete omavalitsuste tõhusat osalemist selle strateegia elluviimises;

2.2 **toetab** kevadisel Euroopa Nõukogul Lissaboni strateegia vaheülevaate jaoks püstitatud sihte ning **teeb ettepaneku**, et kokkuvõttes sisalduks kriitiline hinnang valitsemisele ning lisandväärtusele, mille strateegia elluviimine on omandanud juhtimise detsentraliseerimise tõttu;

2.3 **tunneb**, et detsentraliseeritud lähenemist tuleks kohaldada avatud koostööstamise meetodi rakendamisel, andes seeläbi kohalikele ja regionaalsetele osalejatele tõelisi võimalusi kohalike ja regionaalsete strateegiade arendamiseks. Need strateegiad peaksid olema osa riiklikest strateegiatest. Liikmesriikide siseriiklikud tegevusplaanid peaksid sisaldama fakte selle kohta, kuidas kohalikud ja regionaalsed omavalitsused osalesid plaanide koostamisel ning kuidas neid kaasatakse plaanide elluviimise;

2.4 **rõhutab**, et avatud koostööstamise meetodit tuleks lihtsustada nii, et detailsete eesmärkide ja teenistusalaste näitajate asemel rõhutataks rohkem tulevikkusuunatud strateegilisi sihte ja konkreetset ning tõhusat elluviimist;

2.5 **usub, et on tähtis**, et liidu uus finantsraamistik ja struktuurifondi tegevus oleks tihedamini kui praegu seotud Lissaboni strateegia elluviimisega.

Tööhõive strateegia tugevdamine

REGIOONIDE KOMITEE

2.6 **nõustub** komisjoniga, et muuta ei tule mitte suuniseid, vaid pigem tuleks tähelepanu koostada olemasolevate suuniste efektiivsele ellurakendamisele;

2.7 **usub, et teatud juhtudel on vajalik**, et liikmesriikidele antaks lisaks antud riigile ainuomastele soovitudele ka üldisi soovitusi vastavalt Wim Kok'i eritöörühma soovitudele, kuid sellistel juhtudel tuleb selgitada, millises omavahelises seoses on üldised soovitusel ning aastal 2003 püstitatud kõikehõlmavad eesmärgid;

2.8 **tunneb**, et 2003. aasta suunistes sisaldunud nõudmist, mis puudutas vajadust toetada osalejate kaasamist kohalikul ja regionaalsel tasemel suuniste väljatöötamise ja elluviimise, ei ole piisavalt järgitud;

2.9 **leiab, et on oluline**, et tööhõivestrategieas omistataks suuremat tähtsust valitsemisele ning et selle elluviimist hinnataks kriitiliselt 2005. aasta ühises tööhõive aruandes;

2.10 **toetab** komisjoni soovitusi aktiivse vananemise strateegiade osas, kuid **usub**, et tööhõivepoliitikas tuleks rohkem keskenduda tööjõu saadavuse parandamisele, pöörates erilist tähelepanu muuhulgas naistele, vanematele inimestele, noortele inimestele, puuetega inimestele ja immigrantidele ning edendades kogu rahvastiku funktsionaalset suutlikkust ning tervishoidu;

2.11 **tunneb**, et strukturealsed reformid tööturul ning muutused maksu- ja hüvitiste süsteemis tuleks kavandada nii, et tööd tasuks teha ning julgustada inimesi kauemaks tööturule jääma;

2.12 **arvab, et on tähtis** aidata uutel liikmesriikidel oma tööturгу arendada, muuhulgas ka tugevdades kohalike ja regionaalsete omavalitsuste potentsiaali ning toetades koostööd ja kogemuste vahetamist kohaliku ja regionaalse tasandi vahel vanades ja uutes liikmesriikides.

Brüssel, 29. september 2004. a

Regioonide komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus teemal “Piirialatöötajad - hinnang olukorrale pärast kümnet aastat siseturgu: probleemid ja perspektiivid”

(2005/C 43/02)

REGIOONIDE KOMITEE

VÕTTES ARVESSE regioonide komitee juhatus 10. veebruari 2004. a otsust teha Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 lõige 5 kohaselt majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile ülesandeks arvamuse väljatöötamine teemal “Piirialatöötajad – hinnang olukorrale pärast kümnet aastat siseturgu”;

VÕTTES ARVESSE Euroopa Ühenduse asutamislepingu konsolideeritud redaktsiooni 25. märtsist 1957. a ja eriti selle III jaotist: Isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine, 1. peatükk: Töötajad, artiklid 39 ja 42, 2. peatükk: Asutamisõigus, artikkel 43;

VÕTTES ARVESSE sotsiaalkindlustuse siseriiklike süsteemide koordineerimise eeskirju, mis moodustavad osa isikute vabast liikumisest ja peavad kaasa aitama elustandardi ja töötingimuste paranemisele;

VÕTTES ARVESSE Euroopa Liidu Nõukogu 2. detsembri 1996. a määrust (EÜ) nr 118/97, millega muudetakse ja ajakohastatakse määrust (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes, ning määrust (EMÜ) nr 574/72, millega on kehtestatud määruse (EMÜ) nr 1408/71 rakendamise kord, nagu seda muuta tuleb;

VÕTTES ARVESSE nõukogu 15. oktoobri 1968. a määrust (EMÜ) nr 1612/68 töötajate vaba liikumise kohta ühenduse piires;

VÕTTES ARVESSE Euroopa Kohtu otsuseid piiriüleste töötajate osas, meditsiini kaupade ja –teenuste piiriülese kasutamise, samuti tööõiguse ja tööellu taasintegreerimise alal;

VÕTTES ARVESSE Euroopa Liidu Nõukogu 1. detsembri 2003. a istungjärgu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervishoid ja tarbijakaitse) 3. päevakorrapunkti, ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, mis käsitleb sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist (määruse (EMÜ) nr. 1408/71 uuendus);

VÕTTES ARVESSE nõukogu ühist seisukohta 28. jaanuarist 2004. a Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse vastuvõtmise suhtes, mis käsitleb sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist;

VÕTTES ARVESSE Euroopa Ülemkogu otsust Kopenhaagenis 13. detsembril 2002. a seoses Eesti, Küprose, Leedu, Läti, Malta, Poola, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariigi ja Ungari liitumisega Euroopa Liiduga 1. mail 2004. a ja mitteametlikku Euroopa Ülemkogu kohtumist 16.–17. aprillil 2003. a Ateenas seoses liitumislepingu allkirjastamisega ja Euroopa Konverentsiga;

VÕTTES ARVESSE Euroopa lepinguid Kesk- ja Ida-Euroopa riikidega, mis on sõlmitud detsembris 1991. a Ungari ja Poolaga, veebruaris 1995. a Rumeenia ja Bulgaaria, Tšehhi Vabariigi ja Slovakkia, veebruaris 1998. a Eesti, Läti ja Leeduga ja veebruaris 1999. a Sloveeniaga, ning assotsiatsioonilepinguid, mis eksisteerivad alates 1964. a Türgiga, alates 1971. a Malta ja alates 1973. a Küprosega;

VÕTTES ARVESSE Kopenhaageni Euroopa Ülemkogul juunis 2003. a “Kopenhaageni kriteeriumides” täpsustatud liitumisväljavaadet;

VÕTTES ARVESSE Maastrichtis 7. veebruaril 1992. a allkirjastatud Euroopa Liidu lepingut (“Maastrichti leping”), mis näeb ette, et iga Euroopa riik võib taotleda Euroopa Liidu liikmesust;

VÕTTES ARVESSE majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjoni poolt 30. aprillil 2004. a vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 95/2004 rev 1) (Raportöör: hr Karl-Heinz Lambert, saksakeelse kogukonna peaminister (BE/PES))

ning arvestades, et:

1. EMÜ määruse 1408/71 kohaselt mõistetakse piirialatöötajate all töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid, kes elavad ühes liikmesriigis ja töötavad teises ja pöörduvad regulaarselt iga päev või vähemalt kord nädalas tagasi oma elukohta.
2. Töötajate liikumisvabadus ja nende võrdne kohtlemine töö- ja tööhõivetingimuste raames (palk, kaitse vallandamise eest, taasintegreerimine tööellu, maksu- ja sotsiaalsed soodustused,...) määratletakse esmajoonel määruses (EMÜ) nr 1612/68.
3. Võrdse kohtlemise põhimõte kehtib Euroopa Liidus kõigi piirialatöötajate (ja võõrtöötajate) suhtes, kes liidus elavad ja töötavad.
4. Sotsiaalkaitse valdkonda reguleerib EMÜ määrus nr 1408/71 ja selle rakendusmäärus nr 574/72. Nende eesmärgiks on liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimine.
5. Selle järgi allub piirialatöötaja põhimõtteliselt selle riigi ettekirjutustele ja määrustele, milles ta töötab.
6. 10 Kesk- ja Ida-Euroopa riigi liitumine ELga toob kaasa uue olukorra sissepääsu (võõrtöötajad) ja piirialatöötajate fenomeni osas ühest ning oodatavate mõjude osas Euroopa tööturul teisest küljest.
7. Laienemise suhtes on geograafilises mõttes kõige vastuvõtlikumad EL riikide nagu Austria ja Saksamaa idapoolsed piirialad. Nad piirnevad otseselt Sloveenia, Slovakkia, Ungari, Poola ja Tšehhi Vabariigiga ja peavad algselt arvestama piirialatöötajate voolu kasvuga. EL laienemise mõjud võivad aga ka pakkuda võimaluse reguleerida siiani illegaalset migratsiooni ja tänu sellele ei pruugi sissepääsu piirduda enam üksnes piirialadega, vaid suunduda enamini aladele, kus valitseb tööjõupuudus.
8. EL laienemine toob kõigile ELi piirialatöötajatele lisaks juba praegu eksisteerivatele takistustele kaasa täiendavaid haldusalseid, õiguslikke või siis maksualaseid piiranguid mobiilsusele.

võttis oma 56. plenaaristungil, mis toimus 29.–30. septembril 2004 (29. septembri istungil) ühehäälselt vastu järgneva arvamuse:

1. Regioonide komitee seisukohad

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 märgib, et

1.1.1 vastavalt töö- või elukohariigis rakendatavatele maksu- ja sotsiaalõiguslikele kriteeriumitele või piirialatöötaja aktiivsele või mitte-aktiivsele staatusele varieerub piirialatöötaja mõiste piiriregioonides ning et puudub selle mõiste üldkehtiv definitioon, mis sisaldaks nii maksuõiguslikku ja üldõiguslikku kui ka sotsiaalõiguslikku osist;

1.1.2 puudub üلهenduselise maksukokkulepete koordineerimine või maksu- ja sotsiaalkokkulepete koordineerimine piiriülese tegevuse raames, seda vaatamata märkimisväärsele sotsiaalõiguse alasele edule, mis on saavutatud seoses määrusega (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes ning määrusega (EMÜ) nr 574/72, millega on kehtestatud määruse (EMÜ) nr 1408/71 rakendamise kord;

1.1.3 ei ole olemas üلهenduselise lähenemise teenustele juurdepääsu tingimustele, kuna puuduvad ühised määratlused näiteks töövõime, invaliidsusastme hindamise või jätkuvalt eksisteerivate erinevuste kohta kindlustusperioodide arvestamisel;

1.1.4 tagatud on küll piirialatöötajate võrdse kohtlemise põhimõtte printsiibi järgi "elada ja töötada Euroopa Liidus" ning see printsiip on tööhõive- ja töötingimuste osas defineeritud määruses (EMÜ) nr 1612/68, ent siiski ei rakendata seda põhimõtet praktikas mitte alati korrektset;

1.1.5 rahvusriikide tegevuse läbi piiratakse piirialatöötajatele ja võõrtöötajatele tagatud liikumisvabadust ja seega aitab Euroopa Kohus - eelkõige EÜ asutamislepingu artiklite 39, 42 ja 43 alusel - diskrimineerimist kogevatel piirialatöötajatel kaitsta oma õigusi riiklike otsuste ja määruste vastu ja loob nõnda Euroopa sotsiaalõigust;

1.1.6 määrus 1408/71 on paljude aastate jooksul lisatud täienduste tõttu, mis võtavad arvesse eri riikide õigusnorme, parandavad teatud eeskirju, täidavad lünki või reguleerivad teatud inimrühmade kindlustusõiguslikku seisundit, muutunud väga mahukaks, keerukaks ja läbipaistmatuks;

1.1.7 ühtsete standardiseeritud riiklike andmete puudumisel ei ole Euroopa tasandil usaldusväärset statistilist materjali piirialatöötajate kogupildi kohta;

1.1.8 hinnanguliselt vähem kui 0,50 % töötajatest on Euroopa Liidu siseselt piirialatöötajad;

1.1.9 puudub üleühenduseline tulevikku suunatud haldus seoses uute liikmesriikide oodatavate spetsiifiliste ja lisaprobleemidega piirialatöötajate osas ning see haldus peaks sisaldama enamat kui EURESe esinduste poolt tehtud teabetööd;

1.2 on seisukohal, et

1.2.1 edusammud Euroopa ülesehitamisel peavad väljenduma ka isikute vaba liikumise realiseerimises ning see peab kujunema kõigi liikmesriikide ja Euroopa Liidu esmatähtsaks ühiseks ülesandeks;

1.2.2 oluline on küsimus, miks on Euroopas – pärast siseturu lõpuleviimist ja ühtse vääringu kasutuselevõtmist – ikka veel nii vähe piirialatöötajaid. Üks aspektidest, mida tuleks selleks parandada, on töötajate ja tööandjate ligipääs teabe- ja nõuandestutustele, mis edendaksid töövõtjate mobiilsust ja Euroopa Liidu tööturu läbipaistvust;

1.2.3 seeläbi kaotab usaldusväärse visioon ühinenud Euroopast, eriti piiriregioonides, mis peavad olema selle integratsiooniprotsessi eestvedajateks ja mootoriks;

1.2.4 10 Kesk- ja Ida-Euroopa riigi liitumine ELga asetab piirialatöötajate ja võõrtööliste küsimuse teise valgusse ja järelikult tuleks seoses sellega tugevdada oodatava arengu tulevikku suunatud juhtimist;

1.3 tervitab

1.3.1 Euroopa Komisjoni algatust takistuste vähendamiseks Euroopa Liidus töötajate liikuvuse vallas ja kõigi inimeste sotsiaalkindlustusnõuete säilitamiseks ning ka juba vastuvõetud määruse 1408/71 ja määruse 883/04 muutmist, millega parandatakse eelkõige piirialatöötajate olukorda haiguskindlustuse ja peretoetuste vallas;

1.3.2 Euroopa Komisjoni soovitud liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist, mis tuleks jõustada Euroopa kodanike ja sotsiaalse Euroopa ülesehitamise huvides;

1.3.3 Euroopa ühenduste võõrtöötajate sotsiaalkindlustuse halduskomisjoni 18. juuni 2003. a otsust nr 189 eesmärgiga asendada nõukogu määruste nr 1408/71 ja 574/72 rakendamiseks vajalikud vormid ligipääsuks sotsiaalkindlustusteenustele ajutisel viibimisel mõnes muus liikmesriigis kui pädev riik või elukohariik Euroopa ravikindlustuskaardiga;

1.3.4 nõukogu 28. jaanuari 2004. a ühist seisukohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimiseks väljaandmise suhtes;

1.4 on seisukohal, et

1.4.1 need parandusettepanekud ei kõrvalda isegi nende kohaldamise järel kaugeltki mitte kõiki takistusi selles valdkonnas;

1.4.2 piirialatöötajate valdkonnas võivad EL laienemise läbi esile kerkida uued probleemid, aga ka võimalused;

1.4.3 ühtse Euroopa sotsiaalseadusandluse arendamist ei tuleks jätta põhiliselt Euroopa Kohtu hooleks, vaid tuleks ka ise anda aktiivselt oma panus piirialatöötajate probleemide lahendamisse;

1.4.4 eelkõige just piiriregioonide majanduslik areng on enamasti suures sõltuvuses piiriülese tööturu komponendist ja see kehtib eriti ka uute piiriregioonide kohta pärast EL laiendamist.

2. Regioonide komitee soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 soovib Euroopa Komisjonil edastada kõik seoses piirialatöötajatega üles kerkivad probleemid juba olemasolevatele organitele, nagu näiteks määrusega (EMÜ) nr 1408/71 asutatud võõrtöötajate sotsiaalkindlustuse halduskomisjonile või määrusega (EMÜ) nr 1612/68 asutatud tehnilisele komiteele liikmesriikide vahelise koostöö edendamiseks töötajate vaba liikumise ja tööhõive alal;

2.2 teeb ettepaneku, et organ, mis antud ülesande endale võtab,

2.2.1 koguks kõikidelt olulistelt poliitilistelt ametkondadelt ja institutsioonidelt vastavat teavet, näiteks seoses järgneva:

2.2.1.1 teave tegevusvaldkondadest, mis seonduvad EFTA-Euroopa Majanduspiirkonna riikidega ja riikidega, millega EL on sõlminud kahepoolsed lepingud, mis hõlmavad ka isikute vaba liikumise punkti,

2.2.1.2 teave, mis puudutab Beneluxi kokkulepet,

2.2.1.3 teave liikmesriikide ühiste koordineerimispuudluste kohta,

2.2.1.4 teave, mis puudutab ühenduse lepinguid ja regulatsioone ning Euroopa Komisjoni – DG V – kogemusi,

2.2.1.5 Euroopa Piiriregioonide Assotsiatsiooni teave,

2.2.1.6 ning teave, mis pärineb vastutavatel sidusrühmadelt ja organisatsioonidelt, mis aitavad kaasa takistuste vähendamise seoses piirialatöötajate vaba liikumisega.

2.2.2 kontrollib, kuidas on lähtuvalt olemasolevatest lepingutest võimalik rakendada neid kogemusi takistuste kõrvaldamiseks euroopasises isikute liikuvuses ja liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemide paremaks koordineerimiseks ning nõnda, ka toimunud EL laienemise valguses, edendada tõhusamalt sotsiaalse Euroopa ülesehitamist;

2.2.3 seejuures tuleks vältida kattumist juba olemasolevate organitega, nagu näiteks Migratsiooniküsimuste agentuur või Schengeni büroo. Piirialatöötajate vaatluskeskuse ülesandeks oleks:

2.2.3.1 koordineerida ja edendada laiaulatuslikku teabevoolu ning kõikide osapoolte koostööd;

2.2.3.2 valmistada ette piirialatöötajate arvude statistilist hõlmamist ühenduses;

2.2.3.3 valmistada ette ettepanek seoses ühenduse sotsiaalse ja maksuõigusliku määratlusega aktiivsete ja passiivsete piirialatöötajate ja võõrtöötajate kohta;

2.2.3.4 töötada välja ettepanekud piirialatöötajate probleemide alal pädevate haldusvõimude informatsiooni- ja väljaõppe-taseme parandamiseks;

2.2.3.5 valmistada ette ettepanekud asjaomaste määruste lihtsustamiseks ja täiendamiseks;

2.2.3.6 edendada piirialatöötajate probleemidega tegelevate regionaalsete piiriüleste organite loomist, mis võivad omal algatusel kokku kutsuda ajutisi töörühmi tegelemaks spetsiifiliste probleemidega, et kõrvaldada Euroopa piirialadel piirialatöötajate tee kerkivaid takistusi;

2.3 **paneab ette**, et need regionaalsed piiriülesed piirialatöötajate bürood

2.3.1 kuuluksid piiriüleselt tegutsevate omavalitsuste või olemasolevate EURESe esinduste juurde;

2.3.2 tegeleksid vastava piiriala spetsiifilist situatsiooni ja konkreetseid probleeme puudutava teabe kogumisega;

2.3.3 kontrolliksid ettevalmistatavaid siseriiklike või riikidevahelisi määrusi, lepinguid või seaduseelnõusid piirialade töötajate õiguste tagamise suhtes;

2.3.4 teavitaksid vajadusel pädevat riiklikku või riigiülest bürood võõrtöötajate liikumisvabadust puudutavatest võimalikest negatiivsetest mõjudest, mis võivad tuleneda ettevalmistatavate riiklike või riikidevaheliste määruste, lepingute ja seaduseelnõude rakendamisest ning pakuksid vastavatele partneritele välja võimalikke lahendusi;

2.3.5 kaasaksid liikmesriikide vaheliste spetsiifiliste probleemide korral (näiteks topeltmaksustamise vältimise lepingut ja piirialatöötajate perekondadele lastetoetuse maksmist puudutavad jne) mõlemalt poolelt vastavate ministeeriumite vastutavad eksperdid ja laseksid kohalikel ja/või regionaalsetel ekspertidel neid juhendada;

2.3.6 esitaksid vastavatele ministeeriumidele kiiresti kahepoolseid lahendusi, seda nii haldusallasel kui seadusandlikul tasandil, ning aitaksid kaasa nende lahenduste ellurakendamisele;

2.3.7 vajavad professionaalset juhendamist ja nõustamist;

2.4 **paneab ette**, et seoses neid regionaalseid piiriüleseid piirialatöötajate probleemide lahendamise büroosid juhendavate omavalitsuste või EURESe esinduste suurenenud töömahuga tagataks vajalikud vahendid läbi ELi poolse finantseerimise.

Brüssel, 29. september 2004. a

Regioonide komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele: *Vanemate töötajate tööhõive suurendamine ja tööturult lahkumise edasilükkamine*

(2005/C 43/03)

REGIOONIDE KOMITEE,

arvestades teatist komisjonile, nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele: *Vanemate töötajate tööhõive suurendamine ja tööturult lahkumise edasilükkamine* (COM(2004) 146 final);

arvestades Euroopa Komisjoni otsust 3. märtsist 2004 konsulteerida komiteega selle teksti suhtes tulenevalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklist 265(1);

arvestades regioonide komitee presidendi otsust 27. jaanuarist 2004. a teha majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile ülesandeks koostada selles küsimuses arvamus;

arvestades komisjoni aruannet nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele (aruanne, mida nõudis Stockholmi Euroopa Nõukogu): *Tööjõu osaluse suurendamine ja aktiivse vananemise edendamine* (COM(2002) 9 fin);

arvestades regioonide komitee arvamust: *Tööturul osalemise suurendamine ja aktiivse vananemise edendamine* (CdR 94/2002 fin) ⁽¹⁾;

arvestades komisjoni teatist: *Siseriiklike strateegiade toetamine tagatud ning jätkusuutlike pensionide kindlustamiseks integreeritud lähenemise kaudu* (COM(2001) 362 final);

arvestades Stockholmi Euroopa Ülemkogu järeldusi (2001);

arvestades Barcelona Euroopa Ülemkogu järeldusi (2002);

arvestades komisjoni aruannet nõukogule: *Lissaboni reformide viimine laienenud liitu* (COM(2004) 29 final);

arvestades komisjoni töödokumenti küsimuses *Stockholmi ja Barcelona eesmärgid: Vanemate töötajate tööhõive suurendamine ja tööturult lahkumise edasilükkamine* (SEC(2003) 429);

arvestades tööhõive eritöörühma (**Wim Koki** juhtimisel) aruannet: *Töökohad, töökohad, töökohad: luua Euroopas rohkem töökohti* (november 2003);

arvestades ühist aruannet 2003 - 2004 *Tööhõivepoliitika EL-is ja liikmesriikides* (2004);

arvestades arvamuse eelnõu (CdR 151/2004 rev 1), majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjoni poolt vastu võetud 6. juulil 2004. a (raportöör: **Alvaro Ancisi**, Ravenna (IT/EPP) munitsipaalnõukogu liige);

ning arvestades, et:

1. Lissaboni strateegiaga aastal 2000 sätestatud jätkusuutliku majanduskasvu ja sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärkide saavutamise seisukohalt on aktiivne vananemine ja vanemate töötajate osalemine tööturul prioriteetseteks tegevusvaldkondadeks;
2. aastal 2001 sätestas Stockholmi Euroopa Ülemkogu ühenduse eesmärgina aastaks 2010 keskmise tööhõive tõstmise 50 %-ni 55—64-aastaste vanusegrupis;

⁽¹⁾ EÜT C 287, 22.11.2002, lk 1.

3. Barcelona Euroopa Ülemkogu otsustas aastal 2002, et töötajate keskmist pensionile siirdumise vanust Euroopa Liidus tuleb järk-järgult tõsta umbes viie aasta võrra;
4. vaatamata viimaste aastate positiivsele suundumusele on EL endiselt väga kaugel endale püstitatud kahe eesmärgi saavutamisest ning on olemas risk, et ei saavutata Lissabonis püstitatud eesmärki jõuda 70 % tööhõiveni;
5. endiselt esineb märkimisväärsed erinevusi eri riikide vahel vaatamata asjaolule, et kasvav hulk liikmesriike rakendab omaenese riiklikku strateegiat, eriti pensionisüsteemi reformimise osas;
6. meeste ja naiste erinev osalemine tööturul on kriitilise tähtsusega ning naiste tööhõive 55—64-aastaste vanusegrupis on keskmiselt umbes 30 %;
7. Euroopa rahvastiku vananemine tähendab, et üle 50-aastased inimesed moodustavad suurima protsendi potentsiaalsest tööjõust ning et tööturule siseneb väiksem protsent noori inimesi;
8. vanemate töötajate suurem osalemine tööturul on oluline säilitamaks majanduskasvu ja sotsiaalkaitse süsteeme;
9. eluea pikenemine pakub inimestele suuremaid võimalusi oma potentsiaali realiseerimiseks elu jooksul ning koos aktiivse eluea pikenedamisega saab võimalikuks inimpotentsiaali suurem areng.

võttis oma 56. plenaaristungil 29. — 30. septembril 2004 (29. septembri istungil) vastu järgmise seisukoha:

1. Regioonide komitee arvamused

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 **jagab** komisjoni muret, et ilma vanema elanikkonna tööhõivet puudutavate drastiliste meetmeteta ei suudeta täita EL-i tööhõive eesmärke;

1.2 **nõustub** analüüsiga, mis käsitleb spetsiifilisi tingimusi, mis peavad tööturul tööelu pikendamiseks valitsema, näiteks sobivad finantsstiimulid, hea tervis ja turvalised töötingimused, paindlikud töökorralduse vormid, pidev juurdepääs täiendõppele, tõhus proaktiivne tööturupoliitika ning töö kvaliteedi parandamine;

1.3 **hindab** fakti, et komisjoni arvates peaksid liikmesriigid rakendama radikaalseid abinõusid ning määratlema aktiivse vananemise kontekstis üldise poliitika, mis mitte ainult ei tegeleks pensioniskeemide reformiga, vaid aitaks olenemata töötaja vanusest parandada ka juurdepääsu igasugusele koolitusele ning aktiivsetele tööturustrateegiatele, võttes kogu tööelu jooksul üha enam kasutusele selliseid töötingimusi, mis julgustaksid inimesi tööl edasi käima;

1.4 **leiab**, et on tähtis pöörata tähelepanu vajadusele tõsta spetsiifiliste strateegiate abil 55—64-aastaste naiste tööhõive määra;

1.5 **on veendunud**, et sotsiaalpartneritel on aktiivse vananemise strateegiate kasutuselevõtmises ning tööelu kvaliteedi parandamises otsustav roll;

1.6 **on veendunud**, et poliitika ja meetmed ühenduse tasandil võivad aidata toetada ja tutvustada aktiivse vananemise strateegiaid.

2. Regioonide komitee soovitusel

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 **rõhutab**, et vanemate töötajate tööhõivet tuleb vaadelda tööelu normaaljuhuna ja et see on vastavuses töövõimelise elanikkonna normaalse koostisega. Strateegilises personalijuhtimises tuleks tegelikult rääkida pigem erinevate vanuseprofiilide juhtimisest või mitmekesistatud personalijuhtimisest vanemate töötajate eraldi rühmana esiletõstmise asemel. Kõigile tööelus osalejatele tuleb pakkuda võimalust töö- ja pereelu ühildamiseks kõigil oma ametikäigu etappidel.

2.2 **nõustub** komisjoni poolt pakutud prioriteetsete strateegiatega põhjalike kultuuriliste muutuste ergutamiseks, kasutamaks inimkapitali täielikult kogu elu vältel, propageerimaks aktiivset vananemist, vältimaks vanemate inimeste tõrjutust ja suurendamaks vanemate töötajate tööhõive määra, sest pidades silmas tööelise rahvastiku eeldatavat vananemist, on vanemad töötajad olemasoleva tööjõu oluliseks komponendiks;

2.3 **usub** siiski, et sellest ei piisa vanema elanikkonna potentsiaali ärakasutamiseks, ning et tuleb tunnustada vanemate inimeste olulist panust sotsiaalselt kasulikkude vabatahtlikkude ja informaalsete tegevuste; seetõttu on soovitatav teadvustada igasuguse tööalase tegevuse tähtsust majanduse, üksikisiku heaolu ning sotsiaalse ühtekuuluvuse seisukohalt kohalikult tasandil, olgu see tähtsus siis majanduslik või sotsiaalne;

2.4 **kinnitab** kooskõlas komisjoniga, et vanemate inimeste tööhõive ergutamiseks on tähtis kogu nende aktiivse elutsükli vältel edendada strateegiaid, mis tagaksid hea tervise ning turvalised töötingimused, töö organiseerimise paindlikud vormid ja püsiva juurdepääsu koolitusele, töö kvaliteedi paranemise ning aktiivse tööturupoliitika, kindlustamaks konkurentsivõimet tööturul aktiivse elu mistahes etapil;

2.5 kuid **usub**, et spetsiifilistest abinõudest ei piisa, et julgustada vanemaid naisi tööle edasi käima ja pensionile jäämist edasi lükkama; ei piisa, et muuta lihtsamaks naiste tagasipöördumine tööturule või suurendada nende tööhõive määra. Komisjon leiab, et on vaja rakendada strateegiaid, mis võimaldaksid naistel kogu aktiivse elu vältel ühildada töölkäimist perekonnaga;

2.6 **loodab**, pidades silmas komisjoni poolt mainitud fakti, et ei ole olemas empiirilist tõestust, nagu oleksid noored ja vanemad töötajad omavahel vahetatavad, et põlvkondadevahelise solidaarsuspakti kontekstis väljatöötatud strateegiaid katsetatakse osana töö paindlikust organiseerimisest, julgustamaks vanemaid inimesi tööelust järk-järgult eemale tõmbuma, kasutades nende kogemused ja tööalased oskused täielikult ära noorte inimeste abistamiseks;

2.7 **haarab kinni** komisjoni konstateeringust, et ka vanemad töötajad võivad saada eeliseid enda taasintegreerimisest tööturule mõttekate, ESF-i rahastatud projektide kaudu. Praktikast on tõendust leidnud, et vanematele endistele juhtivtöötajatele antakse seeläbi võimalus oma oskuste laiendamiseks ja uusimale tasemele viimiseks ja nõnda enesele töökoha kindlustamiseks kohaliku tööturu organisatsioonides, millel napib juhtivõimetega personali.

2.8 **rõhutab** territoriaalsete tööhõiveplaanide rakendamise tähtsust, mis kaasavad sotsiaalpartnereid, toetamaks võimalusi kogu elu kestvaks õppimiseks ja koolituseks, tugevdamaks aktiivset tööturupoliitikat eriti töötute vanemate inimeste juhendamisel ja uuesti tööle asumisel, määramaks kindlaks abinõud, mis tõenäoliselt täiendavad tööturupoliitikat jõukuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse osas, ning edendamaks vanemate inimeste osalemist aktiivses ühiskondlikus elus;

2.9 nende strateegiate kontekstis **rõhutab** regioonide komitee kohalike ja regionaalsete omavalitsuste kesksel rollil, tuues eriti esile vajaduse pöörata suuremat tähelepanu meetmetele ja programmidele, mis kuuluvad nende spetsiifilisse tegevusvaldkonda või huvipiiridesse, mis muudab võimalikuks vältida ohtlikku lõhet aktiivsete ja majanduslikult produktiivsete vanemate töötajate ning sotsiaalselt tõrjutud vanemate inimeste vahel;

2.9.1 **rõhutab** eriti, et on oluline tunnustada kohalike ja regionaalsete valitsuste funktsioone vanematele inimestele sotsi-

aalselt kasulike tööalaste algatuste pakkumisel (tasuta või osaliselt tasustatav vabatahtlik töö, mida teevad vanemad inimesed kogukonna heaks, kuhu nad kuuluvad, kogukonna poolt vanematele inimestele pakutavad teenused jne). Selline töö on märkimisväärse sotsiaalse tähtsusega ning lisaks selle suurele tähtsusele solidaarsuse, kaasatuse suurendamise ja vanemate inimeste aktiivse kodanikuksolemise ergutamise, põlvkondadevaheliste suhete tugevdamise jne seisukohalt võivad sellega kaasneda meetmed järk-järguliseks tööturult eemal tõmbumiseks või tagatised tööturult lahkunud inimeste uuesti tööleasumiseks;

2.9.2 **rõhutab**, et eesmärgi saavutamiseks - suurendada 55—64-aastaste naiste tööhõive määra - peab kohalikul ja regionaalsel otsustustasandil olema keskne roll hoolitsemaks nende naiste perekondade sõltuvate liikmete eest (lapsed või hoolitsust vajavad täiskasvanud) ja abistamaks neid, pidades ühtlasi meeles, et sellel vanusegrupil on märkimisväärseid hoolitusalasid kohustusi, kui pidada silmas olemasolevaid demograafilisi suundumusi. Veelgi enam, komisjon näeb selles dokumendis ette jätkuva koolituse ja paindliku töökorralduse kogu inimeste elu vältel, kuid võrdset tähelepanu tuleks pöörata koolitus- ja korraldusstrateegiatele ning haridus- ja sotsiaalteenustele ning hoolekandele, mis võimaldaksid naistel kogu aktiivse elu jooksul ühildada kutsetööga seotud kohustused perekonnaelu kohustustega;

2.9.3 **käsitleb** põhiülesandena mitte ainult riigisisese sotsiaalkindlustuse ja pensionistrateegiate edendamist, vaid ka territoriaalseid tööhõiveplaanide, mis panevad vastutuse sotsiaalpartnereid kaasavate strateegiate rakendamise eest kohalikele ja regionaalsetele omavalitsustele. Sellistes plaanides peaks potentsiaalselt sisalduma innovaatiline poliitika, mille eesmärgiks on vanemate inimeste tõrjutuse vältimine, nende tööhõive määra suurendamine ning nende potentsiaali täielik majanduslik ja sotsiaalne ära kasutamine. Tõesti, ainult territoriaalplaanide tasandil, mida peavad toetama ka EL-i eksperimentaalsed ja rahastamisallikad, on võimalik katta kõik majanduslikud ja sotsiaalsed aspektid, mis tõstatuvad seoses rahvastiku järk-järgulise vananemisega ühelt poolt ning aktiivse elanikkonna vähenemisega teiselt poolt.

REGIOONIDE KOMITEE

2.10 **rõhutab** lõpuks, kui tähtis on vahetada liikmesriikide vahel infot parimate tavade kohta ning eriti kohalikke ja regionaalseid kogemusi ning infot ühenduse algatuste ja tegevusplaanide ulatuse kohta, mille sihtiks on mitte ainult julgustada liikmesriike pensioni- ja heaoluskeemide reformimisel, vaid ka sotsiaal- ja majanduspoliitika toetamine kohalikul tasandil eesmärgiga suurendada vanemate töötajate tööhõivet.

Brüssel, 29. september 2004.

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

**Regioonide komitee arvamused, mis käsitlevad komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile:
Kuritegevuse ennetamine Euroopa Liidus**

(2005/C 43/04)

REGIOONIDE KOMITEE

arvestades Euroopa Komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile kuritegevuse ennetamise küsimuses Euroopa Liidus 12. märtsist 2004 (COM(2004) 165 final),

arvestades Euroopa Komisjoni otsust 22. septembrist 2003 konsulteerida regioonide komiteega selles küsimuses tulenevalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesest paragrahvist,

arvestades regioonide komitee büroo otsusega 1. juulist 2003 teha konstitutsiooniliste asjade ja Euroopa avaliku halduse komisjonile ülesandeks koostada selles küsimuses arvamused,

arvestades Euroopa Parlamendi resolutsiooniga 24. jaanuarist 1994 linnades toimuva pisikuritegevuse ja selle seoste kohta organiseeritud kuritegevusega ⁽¹⁾ ning 17. novembri 1998 Euroopa Parlamendi resolutsiooni organiseeritud kuritegevusega võitlemise kohta ⁽²⁾

arvestades 1997. a. vastuvõetud *Organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise tegevusplaani*, ⁽³⁾

arvestades Viini tegevusplaani 3. detsembrist 1998 küsimuses, kuidas paremini ellu viia Amsterdamis lepingu sätteid vabaduse, turvalisuse ja õigluse valdkonnas, ⁽⁴⁾

arvestades komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile - Kuritegevuse ennetamine Euroopa Liidus. Ühiste suuniste ja ettepanekute peegeldus ning ettepanekud ühenduse rahalise toetuse kohta, ⁽⁵⁾

arvestades oma arvamusega, 20. novembrist 2003, mis käsitles vabaduse, turvalisuse ja õigluse kohalikkust ja piirkondlikku mõõdet (CdR 61/2003 fin),

arvestades oma arvamuse eelnõu (CdR 355/2003 rev.1), vastu võetud 2. juuli 2004 konstitutsiooniliste asjade ja Euroopa avaliku halduse komisjoni poolt (ettekandja: **pr Bresso**, Torino provintsi president (IT-PES));

Kuna:

- 1) Euroopa Parlament võttis 24. jaanuaril 1994 vastu resolutsiooni linnades toimuva pisikuritegevuse ja selle seoste kohta organiseeritud kuritegevusega ning 17. novembri 1998 resolutsiooni, mis käsitles suuniseid ja meetmeid organiseeritud kuritegevuse ennetamiseks, viidates sellega võitlemise ulatusliku strateegia loomisele;
- 2) kuritegevuse ennetamise abinõude taustsüsteem kehtestati asutamislepinguga, pannes aluse vabadusele, turvalisusele ja õiglusele, mis on aluseks ehedale Euroopa õiguskorra süsteemile, mille kolm eesmärki on tihedalt seotud ja ning mida tuleb seostada Põhiõiguste hartaga;

⁽¹⁾ EÜT C 20 24.1.1994

⁽²⁾ EÜT C 379 7.12.1998

⁽³⁾ EÜT C 251 15.8.1997

⁽⁴⁾ EÜT C 19 23.1.1999

⁽⁵⁾ COM (2000) 786 lõplik 29.11.2000

- 3) lepingu artikkel 29 sätestab, et liidu eesmärk selles valdkonnas tuleb saavutada kuritegevuse – kas organiseeritud või muu – ennetamise ning selle vastu võitlemise teel;
- 4) 1998. aasta Viini tegevusplaanis nõuti, et viie aasta jooksul arvates Amsterdamis lepingu jõustumisest, võetaks vastu abinõud kuritegevuse ennetamiseks;
- 5) Euroopa Ülemkogu otsustas 15. ja 16. oktoobril 1999 Tampere toimunud istungi järgul, et tuleb arendada kuritegevuse ennetamise abinõusid, vahetada parimaid lahendusi, ning tugevdada kuritegevuse ennetamisega tegelevate pädevate siseriiklike asutuste võrku ja selles valdkonnas spetsialiseerunud siseriiklike organisatsioonide vahelist koostööd, ning et seejuures on esmaseks prioriteediks noorte, linna- ja narkokuritegevus. Nõuti võimalust kasutada sel otstarbel ära mõni ühenduse poolt rahastatav programm.
- 6) mitmetele kuritegevuse ennetamise alastel seminaridel ja konverentsidel, eriti neil, mis peeti Stockholmis, Zaragossas ja Brüsselis aastal 1996, Noordwijkis aastal 1997, Londonis aastal 1998 ja Algarves aastal 2000, nõuti EL-i laiuse võrgustiku väljatöötamist koostöö tõhustamiseks kuritegevuse ennetamise alal.
- 7) erinevate Euroopa Liidu poolt sponsoreeritud konverentside hulgas mängis olulist rolli Algarve kõrgetasemeline konverents, mis toimus 4. ja 5. mail 2000: see andis signaali Hippocratese programmi käivitamiseks, ning – veelgi tähtsam – pani aluse komisjoni teatisele 29. novembrist 2000;
- 8) selles teatises määratleti Euroopa kuritegevuse ennetamise strateegia sihtmärgid: vähendada faktoreid, mis muudavad lihtsamaks kuritegelikku maailma sisenemise, vältida ohvriks muutumist, vähendada ebakindlustunnet, propageerida ja levitada seaduskuulekat kultuuri ning konfliktide vältimiseks kavandatud juhtimiskultuuri, ning rakendada hea valitsemise abinõusid, et vältida korrupsiooni;
- 9) poliitikad peavad olema multidistsiplinaarsed: kuritegevuse ennetamise ja turvameetmed peavad käima käiskäes neid toetava sotsiaal- ja hariduspoliitikaga ning partnerlustega, milles on kohapealsed osavõtjad, kusjuures kohalikele omavalitsustele on omistatud võtmeroll;
- 10) sellele lisaks võimaldavad need põhimõtted ja sihtmärgid rääkida kuritegevuse ennetamise “Euroopa mudelist”, mille raames Euroopa Liidu tegevus täiendab “vastutuse püramiidi”, asendamata riiklikku, regionaalset või kohalikku tegevust;
- 11) aastatel 1996 kuni 2002 suurenes Euroopas aeglaselt, kuid kindlalt ebakindlustunne;
- 12) partnerluste loomisse riiklike, kohalike ja regionaalsete omavalitsuste, valitsusväliste organisatsioonide, erasektori ja Euroopa inimeste vahel tuleb kaasata kogu ühiskond: kuritegevusel on palju erinevaid põhjusi ja seetõttu tuleb nende põhjustega tegeleda, kasutades ühiskonna, sealhulgas kodanikuühiskonna, erinevatel tasanditel erinevate gruppide poolt vastu võetud abinõusid, tehes seda koostöös asjaomaste osapooltega koos kõigi nende erinevate kogemuste ja oskustega;
- 13) enamus EL-i kodanike vastu sooritatud kuritegudest toimub linnastutes; seetõttu tuleb prioriteet anda hästi integreeritud linnapoliitikatele;

võttis oma plenaaristungil, mis peeti 29. ja 30. septembril 2004. a (29. septembri istung) enamus-hääletage vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide komitee arvamused

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 **tervitab** fakti, et kavatakse alustada protsessi võrgustiku tegevuse jälgimiseks, pidades silmas Euroopa tasandi kuritegevuse ennetamise poliitikate taaselustamist, mille sihiks on mitte-organiseeritud kuritegevus – mida tuntakse mahtkuritegevusena – ja identifitseerida prioriteetidena noorte, linna- ja narkokuritegevus;

1.2 **rõhutab**, et liikmesriikide seisukohalt on kuritegevuse ennetamise poliitika valdkonnaks, kus Euroopa Liit saab anda oma tõhusa panuse, lisades riiklikule ja kohalikule dimensioonile ehedat "Euroopa lisandväärtust";

1.3 **rõhutab** vajadust käsitada kuritegevuse ennetamise abinõusid abinõudena, mis mitte lihtsalt ei tegele kuritegevuse kui sellisega, vaid mis püüavad ka ennetada igasugust ühiskonnavaenulikkust, likvideerides sellise käitumise põhjused ja vähendades avalikkuse hirmu ja ebakindlust;

1.4 **märgib** sellele lisaks **murega**, et teatistes piirdatakse praktiliselt vähetähtsate küsimustega, nagu kuritegevuse tüüpide täpsem määramine, millega tuleb tegeleda, kusjuures ei anta soovitusi ega tehta ettepanekuid kuritegevuse ennetamise sotsiaalse mõõtmega tegelemiseks;

1.5 **rõhutab**, et kuritegevuse ennetamine – mille all mõeldakse abinõude kogumit, millega püütakse ennetada ühiskonnavaenulikkust, likvideerida sellise käitumise põhjused ja vähendada avalikkuse hirmu ja ebakindlust – kujutab endast horisontaalset küsimust, mis puudutab mitmeid avaliku poliitika valdkondi nagu sotsiaalpoliitika, hariduspoliitika, linnapoliitika, immigrantide integratsioon ja kodanike suurem kaasamine;

1.6 **usub**, et komisjon peab teadvustama, et on tihe seos kuritegevuse ja sotsiaalse käitumise vahel ning sotsiaalse tõrjutuse protsessi vahel, mille on esile kutsunud majanduslikud ja tehnoloogilised muutused tänapäeva ühiskonnas; kuid igasugustele sellesulustele avaldustele peavad järgnema selged aktsioonid poliitika koordineerimise valdkonnas;

1.7 **nõuab**, et rõhutataks kohalike omavalitsuste võtmerolli liikmesriikide toetamisel kuritegevuse ennetamise juures, ning fakti, et komisjon seisab vajaduse ees kaasata kõik erinevad

sotsiaalpartnerid; kuid sellesulustel lausungid peavad peegelduma viisis, kuidas EUCPN praktiliselt toimib, kusjuures praegu tõrjutud osapooled tuleb kaasata ning neile tuleb anda oma roll;

1.8 **tunneb muret, märkides**, et EUCPN-i on struktureeritud küündimatu, ning et tegemist on lihtsalt vahendiga vahetada täiesti juhuslikke kogemusi, ilma toimivate parameetrite või eesmärkideta.

2. Regioonide komitee soovitus

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 **sooviks juhtida tähelepanu** tajutud ebakindluse spetsifikale, mis on loomulikult kuritegevusega seotud muutujate tulemus (tegelik risk langeda kuriteo ohvriks), kuid samuti mitmete muude sotsiaalsete, psühholoogiliste ja kultuuriliste faktorite tulemus, nagu näiteks vanus, sugu, usalduse puudumine võimude vastu, ebakindel või marginaalne sotsiaalne staatus, ühiskonna ja selle väärtuste tajutud kriis, massimeedia roll ning linnakeskkonna halb kvaliteet;

2.2 **nõuab**, et komisjon käivitaks spetsiifilised programmid, et pakkuda tugistrateegiat julgeolekupoliitikate arendamiseks, mis on kavandatud integreerimaks sotsiaal-, linnaplaneerimis- ja haridusalaseid algatusi ning suurendamaks avalikkuse osalemist ja kollektiivsustunnet, pidades meeles, et tegevus avaliku julgeoleku tugevdamiseks nõuab investeeringuid kuritegevuse ennetamisse, sotsiaalsesse julgustamisse ja avalike pertseptsioonide ja hirmudega tegelemisse;

2.3 **rõhutab** Euroopa Liidu rolli tähtsust kuritegevuse jälgimisel Euroopa tasandil; hinnates riikide poliitikaid ja kohalikke kogemusi; ning toetades kuritegevuse ennetamist ja linnade turvaeksperimenti ja heade tavade levitamist kõigis liikmesriikides;

2.4 **palub** komisjonil kindlustada, et komisjoni instrumentide praktiline rakendamine muutuks sektiooniüleseks, interdistsiplinaarseks tegevuseks, eesmärgiga pakkuda välja tõeline linnakuritegevuse ennetamise strateegia: sellised küsimused nagu avaliku ruumi haldamine, transport või ebasoodsas olukorras olevad linnastud kuuluvad probleemide hulka, mis peaksid olema igasuguse poliitikategemise juures tähelepanu keskpunktis;

2.5 **palub** komisjonil muuta kohalike poliitikate elluviimine 2005. aasta eelarve prioriteediks, ning kaasata omaavalitsused ja regioonid institutsioonide tasandil;

2.6 **rõhutab** sellega seoses tähtsat rolli, mida mängib Euroopa linnade turvalisuse foorum EFUS (European Forum for Urban Safety), tõstes Euroopa tasandil teadlikkust kuritegevuse ennetamisest ja linnade turvalisusest, viidates eriti avaliku poliitika hindamisele ning heade tavade levitamisele;

2.7 **toob argumente** Euroopa linnade turvalisuse vaatlusjaama loomiseks, et varustada Euroopa Liit ja liikmesriigid ühise instrumendiga andmete kogumiseks, organiseerimiseks ja

töötlemiseks kuritegevuse ohvrite kohta ning tajutud ebakindluse kohta, toetades ja koordineerides teadusuuringuid, kavandades turvapoliitikaid teistes EL-i pädevusse kuuluvates valdkondades ja luues kohalikke partnerlusi;

2.8 ning lõpuks **esitab** komisjonile **nõudmise** pidada ennetuspoliitikaid kavandades alati meeles, et edukad poliitikad võivad olla kasulikud, vältimaks riske, mis kaasnesid 9/11-järgsete turvapoliitikatega, mis kavandati võitluseks terrorismi vastu, kuid mis tegelikult tõid kaasa demokraatia ja põhiõiguste madalama taseme.

Brüssel, 29. september 2004. a

Regioonide komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb “Komisjoni otsuse eelnõu EÜ asutamislepingu artikli 86 sätete kohaldamise kohta riigiabile avalike teenuste kompensatsioonina, samuti direktiivi eelnõu, millega muudetakse komisjoni direktiivi 80/723/EMÜ, mis käsitleb liikmesriikide ja avalik-õiguslike ettevõtete finantssuhete läbipaistvust, ja ühenduse raamseaduse eelnõu riigiabi kohta avalike teenuste kompensatsioonina”

(2005/C 43/05)

REGIOONIDE KOMITEE,

Võttes arvesse komisjoni otsuse eelnõu EÜ asutamislepingu artikli 86 sätete kohaldamise kohta riigiabile avalike teenuste kompensatsioonina, samuti direktiivi eelnõu, millega muudetakse komisjoni direktiivi 80/723/EMÜ, mis käsitleb liikmesriikide ja avalik-õiguslike ettevõtete finantssuhete läbipaistvust, ja ühenduse raamseaduse eelnõu riigiabi kohta avalike teenuste kompensatsioonina,

Võttes arvesse Mario Monti, Euroopa Komisjoni konkurentsipoliitika voliniku kirja 19. märtsist 2004. a, kus vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 lõikele 1 taotletakse komitee arvamust,

Võttes arvesse regioonide komitee presidendi 26. mai 2004. a otsust teha majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile ülesandeks asjaomase arvamuse väljatöötamine,

Võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklit 16 üldist majandushuvi pakkuvate teenuste kohta ning EÜ asutamislepingu artikleid 2, 5, 73, 81, 86, 87, 88 ja 295;

Võttes arvesse Euroopa põhiõiguste harta artiklit 36, mis käsitleb juurdepääsu üldist majandushuvi pakkuvatele teenustele;

Võttes arvesse Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõu artiklit III-6;

Võttes arvesse valget raamatut üldhuviteenuste kohta (COM (2004) 374 final);

Võttes arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu (edaspidi EÜK) 24. juuli 2003. a otsust C-280/00 ("Altmark Trans");

Võttes arvesse oma 20. novembri 2003. a arvamust üldhuviteenuseid käsitleva rohelise raamatu (COM (2003) 270 final, CdR 149/2003 fin) ⁽¹⁾ kohta,

Võttes arvesse oma arvamust Euroopa Üldhuviteenuste Komisjoni Teatise kohta (COM (2000) 580 final – CdR 470/2000 fin), ⁽²⁾

Võttes arvesse majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjoni poolt 6. juulil 2004. a vastu võetud otsust (CdR 155/2004 rev. 1) (raportöör: Claudio MARTINI, Toskaana regiooni president (IT/PSE)),

Arvestades, et vastavalt Altmark Transi otsusele ei kuulu üldhuviteenuste osutamiseks makstud toetused riigiabi hulka ega ole seega allutatud eelneva teatamise kohustusele ja komisjoni heakskiidule, kui täidetud on neli tingimust:

- Kasusaaja peab olema selgelt määratletud avaliku teenuse pakkuja;
- Parameetrid, mille põhjal kompensatoorsed maksed arvutatakse, peavad olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud;
- Kompensatsioon ei tohi ületada avaliku teenuse osutamiseks tehtud kulutusi miinus selle teenuse osutamisel saadud tulu (siiski võib kompensatsioon sisaldada mõistlikku kasu);
- Neljandaks, kui avaliku teenuse osutamiseks valitud ettevõtte on leitud väljaspool vastavat vähempakkumisel põhinevat avaliku sektori hanget, siis tuleb ettevõtte kompensatsioon määrata kindlaks sarnase, keskmise ettevõtte kulude analüüsi põhjal, mis tekiks selliseid kohustusi täites, pöörates seejuures tähelepanu sellele, et ettevõtte oleks hästi hallatud ja varustatud piisavate vahenditega avaliku teenuse osutamiseks seotud nõuete täitmiseks ning võttes arvesse seejuures laekunud tulu ja oma tegevusele vastavat kasumit.

Arvestades, et muuhulgas märkis EÜK, et – vaatamata muudele Altmarki otsuses esitatud kriteeriumitele – kompensatsioonid ei kuulu vähemalt siis riigiabi alla, mille suhtes kehtib teatamiskohustus, kui kompensatsiooni saav ettevõtte valiti välja avatud ja läbipaistva riigihankemenetluse teel. Muudel juhtudel ei käsitata kompensatsiooni riigiabina, kui kasusaaja saab tõendada, et makstud kompensatsioon ei ületanud peale tulude mahaarvamist netokulu, mille teenuse osutamine mõistliku hinna eest tekitaks igale hästi hallatud ettevõttele, mis on varustatud piisava arvu töötajatega.

Arvestades, et vastavalt otsusele "Altmark Trans" jäävad kõik teised kompensatsioonivormid riigiabiks ja on seega allutatud eelneva teatamise reeglile,

võttis oma 56. plenaaristungil 29. - 30. septembril 2004 (29. septembri istungil) ühehäälselt vastu järgmise arvamuse.

1. Regioonide komitee üldised märkused

määratlemisel. See pingutus võib vaid kaasa aidata suurema läbipaistvuse ja demokraatliku vastutuse saavutamisel üldist majandushuvi pakkuvate teenuste haldamisel;

Altmark Transi otsuse kohta

REGIOONIDE KOMITEE

1.1. **hindab** ühenduse kohtuniku sekkumist seda olulise-maks ja seda suuremat kaalu omavaks, kuna ühenduse seadus-andja ei ole suutnud kindlaks määrata reegleid, mis tagaks piisava õiguskindluse üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osas;

1.2. **peab kiiduväärseks**, et esimesed kaks Altmark Transi otsuse kriteeriumi, nimelt kohustus selgelt määratleda avalik teenus, mida riigiabi saaja peab osutama, ja eelnevalt ning objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määrata parameetrid, mille alusel kompensatoorsed maksed arvutatakse, kohustavad omavalitsusi tegema pingutusi avaliku teenuse lepingute

1.3. **märgib, et** avalikud ettevõtted, mis pakuvad üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid, võivad vastakuti seista raskustega Altmark Transi otsuse neljanda kriteeriumi mõtte tõlgendamisel, mis näeb ette, et: "where the undertaking which is to discharge public service obligations is not chosen in a public procurement procedure, the level of compensation needed has been determined on the basis of an analysis of the costs which a typical undertaking, well run and adequately (equipped) (...) so as to be able to meet the necessary public service requirements, would have incurred in discharging those obligations, taking into account the relevant receipts and a reasonable profit for discharging the obligations" ⁽³⁾;

⁽³⁾ "Kui ettevõtet, millele kavatsetakse teha ülesandeks avalike teenuste osutamine, ei valita riigihanke protseduuri raames, mis võimaldab välja valida kandidaadi, kes võiks neid teenuseid osutada üldsuse jaoks kõige madalamate kuludega, siis tuleb vajaliku kompensatsiooni suurus kindlaks määrata kulude analüüsi põhjal, mis tekiks vastavate kohustuste täitmisel keskmisel hästi hallatud ettevõttel, mis on varustatud teenuse pakkumiseks vajalike vahenditega (...), kusjuures arvesse tuleb võtta seeläbi laekunud tulused ja nende kohustuste täitmisel saadud kasumit"

⁽¹⁾ ELT C 73, 23.3.2004, lk 7.

⁽²⁾ EÜT C 19, 22.1.2002, lk 8.

1.4. **esitab küsimuse** mõiste "hästi hallatud ja avaliku teenuse osutamiseks vajalike vahenditega varustatud ettevõtte" majandusliku määratluse kohta. See küsimus on seda olulisem, et oma 3. juuli 2003 otsuses asjades C-83/01, C-93/01 ja 94/01 ("Chronopost SA"), avaldas EÜK arvamust, et üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamisega seotud ettevõtte võib olla "väga erinevas olukorras normaalsetes turutingimustes tegutsevast eraettevõttest" (punkt 33).

1.5. **leiab seega**, et EÜK otsus, ja eelkõige kolmas ja neljas kriteerium, nõuab ühenduse normatiivsete aktide väljatöötamist, et piirata üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamisega tegelevate ettevõtete ringi, mis peavad vastama Altmark Transi otsuse nõuetele; **õnnitleb** komisjoni kiire tegutsemise puhul selliste normatiivsete meetmete ettepanemisel.

1.6. **tunneb muret**, et EÜK on omaks võtnud ühenduse-sisese kaubanduse võimaliku piiramise mõiste nii laia tõlgenduse, et isegi rangelt piiritletud kohalikul tasandil tegutsevad avalikku teenust osutavad ettevõtted võivad langeda artikkel 87.1 sätete mõju alla.

1.7. **arvab**, et Altmark Transi kriteeriumidele vastavatest kompensatsioonidest teatamise kohustuse puudumine kujutab endast keskmises plaanis - ja kui avalike teenuste kohustused on kord määratletud - omavalitsuste halduskoorma kergendamist, kuid et see kergendamine ei taga siiski täielikku õiguskindlust: tuleb ennetada olukorda, kus üks ametiasutus on heauskselt arvanud, et ta ei pea toetusest teatama, sest vastab Altmark Transi kriteeriumidele, kuid hiljem ilmub kohtusse konkureeriv ettevõtte ja saavutab kõnealuse toetuse ebaseaduslikuks tunnistamise. Millised on sellisel juhul hüvitamismehhanismid?

Komisjoni meetodite kohta

REGIOONIDE KOMITEE

1.8. **toob välja**, et rohelisse raamatusse on koondatud suurel hulgal 29. märtsi 2004. a dokumendis SEC(2004) 326 hinnatud tõendeid, mis toovad välja tõsise vajaduse juriidilise raamistiku, milles üldist majandushuvi pakkuvad teenused (edaspidi ÜMHT) toimivad, turvalisuse ja stabiilsuse järele;

1.9. **on seisukohal**, et komisjon peab senisest enam hindama vastastikust mõju konkurentsioiguse ja avalikele tellimustele ja riigiabile kehtivate õigusnormide vahel nende

praktilise ellurakendatavuse vaatenurgast, nii et teenusteturu võimalik avamine erateenuseosutajatele võiks kulgeda tõhusalt ja korrektselt;

1.10. **märgib**, et RK peab jätkama oma kohustust hoolitseda, et tagataks avaliku huvi tugevam arvessevõtmine üldhuvi-teenuste (edaspidi ÜHT) korraldamisel. Nende eripärasus ja omavalitsuste vastutus selles valdkonnas moodustab ühe osa Euroopa sotsiaalsest mudelist ja tuleb leida tasakaal iga omavalitsuse õiguse vahel otse neid teenuseid juhtida ja EÜK kohtupraktika vahel - seda eelkõige läbipaistvuse ja avalike hangete protseduuride kasutuselevõtu aspektist;

1.11. **peab kiiduväärseks**, et komisjon on otsustanud alustada konsultatsioone regioonide komiteega otsuse eelnõu suhtes piiratud avaliku finantseerimise teatamiskohustusest vabastamise kohta ja komisjoni direktiivi eelnõu suhtes direktiivi 80/723/EMÜ, mis käsitleb liikmesriikide finantssuhete läbipaistvust ja avalik-õiguslikke ettevõtteid, muutmiseks;

1.12. **rõhutab**, et see konsulteerimine moodustab pretse-dendi, kuna komisjon konsulteerib esmakordselt regioonide komiteega EÜ asutamislepingu konkurentsireeglid puudutava peatüki osas (artiklid 81 - 93);

1.13. **leiab**, et selline konsulteerimine on komisjoni poolt Euroopa valitsemise valge raamatu järelmeetmete kohastes dokumentides ⁽¹⁾ väljendatud põhimõtete üks esimesi rakendusi ja vastab vajadusele kaasata kohalikke ja regionaalseid omavalitsusi suuremal määral Euroopa Liidu otsustussüsteemide toimimisse ja eelkõige toimingutesse, mis leiavad aset otsustuse eel;

1.14. **arvab**, et alanud dialoog peaks jätkuma komisjoni avaliku teenuse laialatusliku kompenseerimise raamistamise debati raames.

1.15. **tõstatav küsimuse** 2004. aasta veebruaris alanud otseselt Altmark Transi otsusest tulenevaid komisjoni ettepanekuid puudutava debati ja 12. mail 2004. a avaldatud üldhuvi-teenuste kohta käiva valge raamatu ⁽²⁾ raames alanud debati samaaegsuse kohta. Valge raamat märgib, et komisjon kavatseb vastu võtta meetmebloki selgitamiseks ja lihtsustamiseks juriidilist raamistikku seoses avaliku teenuse kohustuse kompenseerimisega kuni juulini 2005. a, samal ajal kui enamus selle bloki elementidest olid juba eelnõude kujul konsulteerimiseks antud.

⁽¹⁾ Vt: RK arvamus 2. juulist 2003 Euroopa valitsemise valge raamatu järgselt (raportöör : Michel Delebarre (PSE/F): COM (2001) 428 final, COM (2002) 704 final, COM (2002) 705 final, COM (2002) 709 final, COM (2002) 713 final, COM (2002) 718 final, COM (2002) 719 final, COM (2002) 725 final2

⁽²⁾ COM (2004) 374 final

Valitsustevahelise konverentsi tööst

REGIOONIDE KOMITEE

1.16. **peab kiiduväärseks** põhiseaduse lepingu eelnõu artiklit III-6, mis näeb ette, et “Euroopa seadustes määratletakse need põhimõtted ja tingimused (üldist majandushuvi pakkuvate teenuste koht ja rolli osas), ilma et see piiraks võimu, mis liikmesriikidel põhiseaduse kohaselt nende teenuste osutamiseks, täide viia laskmiseks ja finantseerimiseks on.”.⁽¹⁾ Regioonide komitee peab kiiduväärseks seda, et leping pakub võimalusi ühiste õigusaktide väljaandmiseks üldhuviteenuste kohta, seda tänu iseseisvale juriidilisele alusele, arvestades, et artikkel III-6 kujutab endast siseturu- ja konkurentsireeglistikust eraldiseisvat üldist klauslit.

2. Märkused komisjoni otsuse eelnõu kohta, mis puudutab EÜ asutamislepingu artikli 86 sätete kohaldamist riigibile avaliku teenuse kompensatsioonina

REGIOONIDE KOMITEE

2.1. **tõdeb**, et otsuse ettepaneku eesmärgiks on tasakaalu saavutamine konkurentsireeglite ja ÜMHT ülesannete täitmise vahel. Ettepanekus määratakse kindlaks kompensatsioonijuhud, mis ei vasta Altmark Transi kriteeriumitele, kuid mida võib vabastada konkurentsireeglistest (EÜ asutamislepingu artiklid 87 ja 88), kui riigiabi aitab kaasa avaliku teenuse kohustuse täitmisele ega oma konkurentsi kahjustavat mõju.

2.2. **märgib**, et kuna otsuse eesmärk on EÜ asutamislepingu artikli 88 sätetest lahutatud riigitoetuste määratlemine, on artikli 86.3 seaduslikuks aluseks ja otsuse normatiivaktiks valimine kohane. Asjaomased ettevõtted on need, mis saavad riigitoetust, kuid **ei pea** järgima konkurentsireegleid ÜMHT osutajadena, millel puudub mõju kaubavahetusele.

2.3. **kiidab heaks** haiglate ja sotsiaalhoolekandetasutuste poolt osutatavate avalike teenuste finantseerimisest teatamisest vabastamise järgnevatel põhjustel:

- investeeringutega infrastruktuuri ja kinnisvarasse seotud teenuste kõrge ühikuhind ja asjaolu, et abi vastab *in fine* tulude ümberjagamise ja solidaarsuse eesmärkidele, olemata seotud konkurentsi kontekstiga;
- komisjoni talituste administratiivne võimetus käsitleda kohaliku tasandi teateid, millega need ilma vabastussätteta vastamisi oleksid;

2.4. **arvab** siiski, et konkurentsireeglite rakendusväljast kõrvalejätmine ja seega teatamiskohustusest vabastamine peaks

laienema üldhuviteenustele, mis katavad ametiasutuste peamisi funktsioone ja eelkõige - lisaks sotsiaalkorteritele ja avalikele haiglatele ja **haridusele ja üldist sotsiaalset huvi pakkuvatele teenustele** - juhul kui need teenused täidavad sotsiaalkindlustuse ülesandeid ja kui üldhuviteenuseid rahva jaoks ei saa pakkuda vaba turg. Komisjoni kontroll peaks piirduma diskretsioonivõimu ilmse kuritarvitamise juhtudega nende teenuste määratlemise kontekstis;

2.5. **kutsub** komisjoni üles mitte ainult täpsustama, peale käesolevaga konsultatsiooniks antud ettepanekute ja eelkõige EÜK kohtupraktika alusel, millised on teenused, millel ei ole majanduslikku iseloomu ja mis seega tuleks vabastada teatamise kohustusest, vaid raamistama ka seda tegevuse osa, mis hoolimata oma osaliselt majanduslikust iseloomust jääb oma spetsiifiliselt avaliku huvi sfääri ning millele võidakse seega Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 86 lõike 2 kohaselt anda eristaatus. Komisjoni 2005. a suveks väljakuulutatud teatis sotsiaal- ja tervishoiuteenuste kohta võib pakkuda võimalust laiema arutelu alustamiseks teemal, kuidas kaasata sellised jooned majandustegevustesse.

2.6. **märgib**, et läviväärtused tuleb määrata selliselt, et komisjon võiks edaspidi üksikjuhtude kontrollimisel kesken-duda tavatu majandusliku kaaluga ebatüüpilistele juhtudele. Läviväärtused peaksid seega hõlmama ka liikmesriikide traditsiooniliselt üldhuviteenuseid pakkuvaid institutsioone ja nende ülesannete täitmise käigus tekkivaid tüüpilisi kulusid. Käesoleva otsuse rakendusala võiks põhimõtteliselt olla avatud ka neile ettevõtetele, mille aastakäive enne maksude mahaarvamist ei ületa 50 miljonit eurot ja mille aastane kompensatsioonisumma teenuste eest jääb alla 15 miljoni euro. Selleks tuleb läbipaistvuse direktiivi vastavalt kohandada.

2.7. **tõstatab küsimuse** artiklis 1 iv) pakutud vabastuse suhtes meretranspordi kompensatsiooniks sektoriabi õigusnormidega kaetud saarte suunas, kui aastane liiklus ei ületa 100 000 reisijat:

- arvestades meretranspordi eripära liikmesriikides (rannalaevandus), kas ei oleks sobivam võtta vastu eraldi akt lepingu artikli 73 põhjal?

- kui siiski artiklis 1 iv) väljapakutud vabastus vastu võetakse, kas siis aastane liiklusmaht käib ühendustee kohta või avaliku teenust pakkuva ettevõtte poolt teostatud tööde mahu kohta?

⁽¹⁾ Vt eesistujamaa dokument 76/04, 13. mai 2004

2.8. **arvab**, et juhul, kui kompensatsioon vastab otsuse ettepaneku artiklis 5 toodud tingimustele, ei ole eelneva teatamise vajadus ilmne.

2.9. **märgib**, artiklis 5 määratletud kompensatsiooni mõiste võib kaasa tuua ekslikke tõlgendusi, kuna mõiste kompensatsioon viitab ainult ülekannetele ametiasutuse ja ÜMHT osutava ettevõtte vahel, et katta struktuurilise või konjunktuurse kasutamise puudujääke. Ometi tuleks kaasa arvata ka kinnisvarakulud ja majanduskulude amortisatsioon.

2.10. **arvab**, et artiklis 6 toodud eraldi raamatupidamise nõue võib tekitada lisakulutusi väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, mis mahuvad käesoleva otsuse vabastusvälja raamidesse. Seega tuleks kaaluda selle kohustuse kõrvaldamist.

2.11. **märgib**, et artikkel 7 näeb ette informatsiooni andmist komisjoni käsutusse kompensatsioonide kindlaksmääramise tingimuste kohta. Selline kohustus näib tähtaegade osas ülearu piirav. Lisaks näib asjaolu, et ametiasutused peavad end varustama reeglitega kompensatsioonide määramiseks või andmebaasiga kõigi kompensatsioonide kohta, olevat ülemääraselt bürookraatlik vahend.

3. Tähelepanekud direktiivi eelnõu kohta, millega muudetakse komisjoni direktiivi 80/723/EMÜ, mis käsitleb liikmesriikide ja avalik-õiguslike ettevõtete finantssuhete läbipaistvust

REGIOONIDE KOMITEE

3.1. **arvab**, et Altmärki Transi otsusel on mõju läbipaistvuskohustuse plaanis, mis muudab praegu kehtiva direktiivi osaliselt ebaefektiivseks, sest ei ole enam võimalik kontrollida, kas kompensatsioone kasutatakse tõesti avaliku teenuse osutamiseks ja mitte ka tulundusliku tegevuse kulude katteks. Hetkest, kui EÜK kohtupraktika võimaldab kompensatsioone mitte riigitoetusena käsitleda, kaotab direktiiv võimaluse kontrollida kõigi mitte toetusena kvalifitseeritud kompensatsiooni saavate ÜMHT ettevõtete tegevuse läbipaistvust. Siit tuleneb vajadus muuta direktiivi, asendades riigitoetuse mõiste avaliku teenuse kohustuse kompensatsiooni mõistega.

3.2. **ei kiida heaks** komisjoni otsust tühistada artikkel 4, 2 c), kuna see tühistamine viiks lahutatud raamatupidamise kohustuse rakendusvälja laiendamisele ka ettevõtetele, mis saavad kompensatsiooni ja vastavad kas Altmärki Transi kriteeriumitele või komisjoni poolt pakutud vabastustele.

4. Ühenduse raamseaduse eelnõu riigiabi kohta avalike teenuste kompensatsioonina

REGIOONIDE KOMITEE

4.1 **märgib**, et raamseaduse eelnõu punkt 5 näeb ette, et "Avalikele riigihangete suhtes kehtivaid ühenduse eeskirju käesolev raamseadus ei puuduta." Samasugune viide on tehtud otsuse eelnõu 22. punktis.

Mis aga puudutab ettevõtte valimist avaliku teenuse osutamiseks, siis tuleb neid viiteid mõista nii, et ettevõtte valimisel läbi paistva ja mittediskrimineeriva hankekonkursi teel lähtutakse põhimõtteliselt sellest, et kompensatsioon ei oleks liiga suur ja riigiabi oleks seetõttu lubatav.

Samas aga on avaliku teenuse osutamiseks ettevõtte leidmiseks hankekonkursi väljakuulutamise vabatahtlik ja mitte kohustus selleks, et saadav abi oleks legaalne.

4.2 **paneb kahtluse alla** arvutusmeetodi (punkt 10, 5 alalõik): "Seejuures on võimalik eelkõige arvesse võtta neid spetsiifilisi kulusid, mis de facto lasuvad ettevõtetele regioonides, millele on viidatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklites 87.3 a) ja 87.3 c)".

Selline ettepanek võib esile kutsuda kasutat segadust, kuivõrd raamseaduse eelnõu eesmärgiks peaks alati olema "spetsiifiliste kulude" arvessevõtmine, mis lasuvad üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise kohustusega ettevõttele sõltumata selle asukohast.

Väljapakutud sõnastus võib muuhulgas luua mulje, et kompensatsioon avalike teenuste osutamise kohustuste täitmise eest tuleks võrdsustada antud regioonile antava riigiabiga.

Brüssel, 29. september 2004.

Regioonide komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb dokumenti Ettepanek Euroopa Parlamendi ja Euroopa Nõukogu direktiiviks siseturul pakutavate teenuste kohta

(2005/C 43/06)

REGIOONIDE KOMITEE,

Arvestades Ettepanekut Euroopa Parlamendi ja Euroopa Nõukogu direktiiviks siseturul pakutavate teenuste kohta (COM(2004) 2 final – 2004/0001 (COD));

Arvestades Euroopa Nõukogu otsusega 20. veebruarist 2004. a, konsulteerida vastavalt Euroopa Liidu asutamislepingu artikli 265 lõikele 1 ning artiklitele 71 ja 80 selles küsimuses komiteega;

Arvestades komitee presidendi otsusega 5. aprillist 2004. a, teha majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile üleandeks arvamuse väljatöötamine;

Arvestades komisjoni teatisega nõukogule ja Euroopa Parlamendile siseturul pakutavate teenuste strateegia kohta (COM(2000) 888 final);

Arvestades komisjoni arvamusega komisjoni teatise siseturul pakutavate teenuste strateegia kohta suhtes, CdR 134/2001 fin 13. juuni 2001 ⁽¹⁾;

Arvestades komisjoni aruandega "Olukorrast siseturul pakutavate teenuste strateegias (COM(2002) 441 final)" nõukogule ja Euroopa Parlamendile;

Arvestades faktiga, et teenustel on Euroopa Liidu majanduses võtmeroll;

Arvestades faktiga, et seni on arvukate teenuste arengut takistanud tõkete tõttu lõpuni kasutamata teenuste sektori märkimisväärne potentsiaal majanduskasvu ja tööhõive suhtes;

Arvestades arvamuse eelnõuga (CdR 154/2004 rev 1), vastu võetud 6. juulil 2004. a majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjoni poolt (ettekandja: **hr Schröter**, Tüüringi liidumaa parlamendi Euroopa- ja föderaalasjade komisjoni esimees (DE/EPP);

Võttis oma 56 plenaaristungil, mis toimus 29. ja 30. septembril 2004. a (30. septembri istungil) vastu järgneva arvamuse:

Regioonide komitee arvamused ja soovitused:

1.3 **osutab** aruandele Olukorrast siseturul pakutavate teenuste strateegias, mis toob välja tohutu vastuolu integreeritud EL-i majanduse visiooni ning tegeliku, Euroopa kodanike ja teenustepakkujate poolt kogetava olukorra vahel pärast siseturu väljakujundamiseks ettenähtud kümne aasta möödumist;

1. Regioonide komitee nägemus:

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 **tervitat** komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviks siseturul pakutavate teenuste kohta, mille eesmärgiks on vähendada takistusi, mis praeguseni takistavad tõelise teenuseid pakkuva siseturu teket Euroopa Liidus;

1.2 **rõhutab** vajadust tõelise, teenuseid pakkuva siseturu lõplikuks väljakujundamiseks, saavutamaks Euroopa Nõukogu poolt Lissaboni istungjärgul seatud eesmärgi, mis käsitleb EL muutumist kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamiliseks teadmuspõhiseks majanduseks 2010. aastaks;

1.4 **toetab** algatust õigusliku raamistiku loomiseks, mis hõlbustaks teenuste pakkujail oma tegevuse sisseadmist ning mille alusel oleks tagatud teenuste vaba liikumine liikmesriikide vahel. Nii teenuste pakkumine kui ka tarvitamine tuleb lugeda põhiõiguste avalikuks tagamiseks ning seetõttu tagada õiguskindlus.

1.5 **peab õigeks**, et direktiiv lähtub põhimõtteliselt asukoha-riigi printsiibist. See tähendab, et teenuse pakkuja allub esialgselt ainult selle liikmesriigi seadustele, kus ta loodi. Põhimõtte eeldab võrreldavat kaitset igas liikmesriigis, st tervishoiunõuded, tarbijakaitse ning muud turvalisuse nõuded on omavahel võrreldavad. Loomulikult laieneb vastastikuse tunnustamise printsiip, mis tagab kaupade vaba liikumise siseturul, ka teenindussfääri;

⁽¹⁾ EÜT C 357, 14.12.2001, lk 65.

1.6 **peab tähtsaks**, et teenusepakkujatel võimaldatakse siseneda teiste liikmesriikide turgudele juba eelnevalt teadaolevatel tingimustel;

1.7 **märgib** aga, et asukohariigi põhimõtte sisu ja rakendusala jääb ettepanekus direktiiviks selgusetuks. Asukohariigi põhimõtte sisestamine oleks problemaatiline eriti sotsiaal- ja tervishoiuteenuste valdkonnas. Sotsiaal- ja tervishoiuteenuste puhul peab juba praegu järevalve alluma sihtriigi seadustele ja seda peavad teostama selle riigi ametiasutused.

1.8 **kaalutleb** praktilisi ettepanekuid lihtsustatud haldamiseks ja peab neid põhimõtteliselt **mõttekaks**. Kavandatavad lihtsustamismeetmed ning elektrooniliste vahendite kasutuselevõtt protseduuride täitmiseks on teenindussfääri vabaturu loomisel elutähtsad;

1.9 **peab eriti tähtsaks**, et direktiiv sätestab vastastikuse informatsiooni ja teabevahetuse tingimused tagamaks teenuste pakkujatele reaalse ligipääsu ühisturule ning võimaldamaks teenuste kasutajail kogu EL-i ulatuses riskivabalt teenuseid kasutada;

1.10 **tervitab** tõsiasja, et kavandatav direktiiv põhineb liikmesriikide vastastikusel usaldusel ja toetusel ning muuhulgas loob eelduse olemasolevate sätete ühiseks võrreldavuse kontrolliks eesmärgiga luua teeninduse vabaturg.

2. Regioonide komitee soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 **toetab** horisontaalset lähenemist raamdirektiivi koostamisel. See võimaldab loobuda üksikasjalike sätete vastuvõtmisest ning tagab liikmesriikides oluliste sätete ühtsuse;

2.2 **toonitab aga**, et selline horisontaalne lähenemine peidab endas ohtu kokkulangevusteks juba olemasolevate sektorispetsiifiliste Ühenduse regulatsioonidega;

2.3 **kiidab** seetõttu **heaks**, et direktiiv näeb oma rakendusalaal ette mõningaid üldisi erandeid taoliste kattumiste vältimiseks. Need erandid puudutavad finantsteenuseid, elektroonilist teabevahetust, telekommunikatsiooni pakette käsitlevaid võrkusid ja transporditeenuseid. Võimalus mõjutada maksustamist ja ametivõimude tegevust on selgesõnaliselt välistatud;

2.4 **osundab** aga, et peamine eesmärk on rakendada direktiivi kumulatiivselt ja ühenduses EL-i teiste õigusaktidega;

2.5 **kardab**, et selle tulemusena võidakse kahjustada mõningaid sektorispetsiifilisi sätteid, kuna kavandatavat direktiivi võidakse kasutada kõigil juhtudel, mida ei ole erisätetes välja toodud. Kahtluste korral tuleb lähtuda eeldusest, et jõusolevad sektorispetsiifilised sätted juba reguleerivad vastavaid alasid lõplikult või et üksikuid punkte pole tahtlikult reglementeeritud;

2.6 **nõuab**, et direktiivi kumulatiivse rakendamise võimalus sektorispetsiifilistel aladel ning jõustunud sätete olemasolul oleks selgesõnaliselt välistatud. Taolistel juhtudel tuleb välistada võimalus, et direktiiv lisaks uusi ja täiendavaid regulatsioone;

2.7 **tunnistab**, et planeeritavate asukohamaa printsiipi järgivate ülderandite eesmärk on tagada kooskõla kehtivate õigusaktidega. Asukohamaa printsiip ei rakendu teenindussektori valdkondades, kus juba eksisteerivad või kuhu on planeeritud sektorispetsiifilised sätted. Siia hulka kuuluvad näiteks postiteenused, elektri-, gaasi- ja veevarustus, töötajate lähetamine, jäätmete transport, kutsekvalifikatsioonide tunnustamine ning haiglateenuste kulude hüvitamisega seotud lubade süsteemid;

2.8 **viitab sellele**, et asukohariigi põhimõte võib karistada ausaid ettevõtjaid ja tarbijaid, kuna see muudab võimalikuks mööda hiilimise kõrgetest ametialase kvalifikatsiooni või osutatud teenuse kvaliteedi alastest sisemaistest standarditest. Seetõttu tuleb takistada asukohariigi põhimõtte kasutamist lihtsalt siseriiklikest, majandustegevuses valitsevatest eeskirjadest mööda hiilimiseks.

2.9 **viitab lisaks sellele**, et ettepanekus direktiiviks pole mingil moel tegeldud hetkel arutlusel oleva ettepanekuga direktiiviks ajutiste töötajate töötingimuste kohta (COM 2002/149).

2.10 **märgib**, et kuigi direktiiv ei saa olla kohaldatav, näeb see neil aladel osaliselt ette täiendavad konkureerivad regulatsioonid. Eriti puudutab see alljärgnevaid alasid: kutestandardite tunnustamist täiendatakse kutsekindlustuse ja ärialane teabevahetuse osas, tööliste lähetamist täiendatakse lisaettekirjutustega, mis ületavad administratiivküsimusi ning meditsiiniteenuste hüvitamisele lisatakse uusi ettekirjutusi;

2.11 **kardab**, et see võib viia konkureerivate sätete paljuseni ning puuduliku läbipaistvuseni;

2.12 **rõhutab**, et direktiivi sätteid, mida on võimalik fikseerida võrdselt hästi nii kehtivates kui ka kavandatavates eeskirjades, peavad samuti kajastuma erisätetes. See võimaldab edaspidi vältida, et iseenesest sektorispetsiifilise arutelu käigus tuleks tegelda ka selle direktiiviga. Nagu senised direktiivi puudutavad läbirääkimised näitavad, on oht nende jätkumiseks ilmnenu juba nii mõnegi teema suhtes;

2.13 **näeb** erisätetega konkureerimise **probleemi** eelkõige seoses töötajate lähetamisega ettepanud sätete osas;

2.14 **märgib**, et lisaks menetlus- ja pädevuseeskirjadele – erinevalt asukohamaaprintsiibist kuulutatakse pädevaks sihtkohamaa – sisaldab direktiiv ka teisi olulisi sätteid, mis tulenevad vahetult kehtiva direktiivist *Töötajate lähetamine teenuste osutamise raames* ning seega teda täiendavad või temaga võistlevad. Meetmed, mida liikmesriik võib kontrollimisel tarvitusele võtta, on määratletud ning seega ka piiratud. Ettepaneku direktiiviks artikkel 17 (5) näeb küll esmalt ette erandi asukohariigi põhimõtte kehtimises töötajate lähetamisel. Komitee veendumuse kohaselt muudab aga ettepaneku direktiiviks artiklis 24 ettenähtud igasuguste kohustuste kehtestamise keeld artikli 17 (5) eiregulatsiooni absurdseks. Sest jääb lahtiseks, mil moel peaks asukohaliikmesriik teada saama võimalikest rikkumistest saatjariigis, mis omakorda ei tohi enam mingit kontrolli ega uurimist teostada. Isegi oletades, et see oleks võimalik, jääb jätkuvalt lahtiseks, kuidas asukohariik võõras riigis, milles tal pole mingeid suveräänseid õigusi, peaks tegevusse astuma;

2.15 **osutab**, et osaliselt nähakse ohtu, et kontrollide efektiivsus võiks väheneda ning et kavandataval direktiivil on seetõttu otsene mõju direktiivi *Töötajate lähetamine teenuste osutamise raames* reguleerimisalale;

2.16 **tunnistab asjakohaseks**, et direktiivi *Töötajate lähetamine teenuste osutamise raames* kontrolli käsitlevad sätteid tuleb fikseerida ka käesolevas direktiivis, kuivõrd taoline kontroll praktikas vajalikuks osutub;

2.17 **arvab**, et direktiivist ei selgu, missuguses mahus saaks seda rakendada nii tundlikul alal, nagu seda on üldist majandushuvi pakkuvad teenused. Tunnistatakse, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste määramine, organiseerimine, rahastamine ja kontrollimine see kuulub siseriiklike, piirkondlike või kohalike võimude pädevusse;

2.18 **viitab**, et üldist majandushuvi pakkuvad teenuste kaasamine teenuste direktiivi rakendusalas ja eesmärk, mille poole sellega püüeldaks – arendada edasi Ühenduse siseturgu ja

tagada sisepiirideta ruum ka üldist majandushuvi pakkuvatele teenustele – kitsendaks märgatavalt pädevate siseriiklike, regionaalsete ja kohalike ametiasutuste mänguruumi;

2.19 **tervitat selgesõnaliselt** tõsiasja, et tänaseni toimunud direktiivi puudutavates läbirääkimistes on komisjon selgitanud, et direktiiv ei ole suunatud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste iseärasustele ning ei kavatse ei liberaliseerida ega tühistada monopolide õigusi;

2.20 **märgib**, et seda mõtet ei ole direktiivis senini kajastatud;

2.21 **nõuab** selle mõtte kajastamist ning et üldist majandushuvi pakkuvad teenused jäetaks põhimõtteliselt direktiivi rakendusala välja (ja seda mitte ainult asukohamaa printsiipi käsitlevas osas) tõrjumaks direktiivi kohaldamisel tekkida võivaid diskussioone ning vältimaks vajadust ühtlustada see sektor lühikese aja jooksul üleeuroopaliste üldsätetega. Samuti ühtsiks see komisjoni seisukohaga, mida väljendatakse hiljutises Valges Raamatus, mis käsitleb üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid;

2.22 **rõhutab**, et erilist tähelepanu tuleb pöörata tervishoiule ja sotsiaalkindlustusele kui eriti tundlikele aladele;

2.23 **paneb ette**, et ka see üldist majandushuvi pakkuvate teenuste valdkond tuleb direktiivi rakendusala selgesõnaliselt välja jätta. See vastaks komisjoni hiljutises Valges Raamatus üldist majandushuvi pakkuvate teenuste kohta väljendatud kavatsusele, võttes arvesse sotsiaalsete ja tervishoiuteenuste iseärasuste erilist tähtsust, esitada 2005. aastal teatis, mis käsitleb just neid teenuseid;

2.24 **märgib**, et eelnimetatud sektoris luuakse ettepanekuga direktiiviks uued sätteid, mis võistlevad olemasolevate sätetega;

2.25 **paneb ette**, et kõik võimalikud õigusloomealased parandused, kuivõrd nende rakendamine Euroopa Ühenduste Kohtu õigusemõistmises tõepoolest vajalik näib, tuleb fikseerida vastavates erisätetes. Seetõttu tuleb kustutada teenuste direktiivi artikli 23 sätteid;

2.26 **loeb soovitavaks**, et kui direktiivis viidatakse mingile muule eeskirjale, siis tuleb kõnealuse eeskirja pealkirjale selgesõnaliselt osutada, et muuta direktiiv kergemini loetavaks;

2.27 **rõhutab** kohalike ja regionaalsete omavalitsuste tähtsust käesoleva kavandatava direktiivi rakendamisel. Neile omavalitsustele esitatakse märkimisväärsed nõudmisi;

2.28 **arvab**, et direktiivi rakendamisel ei ole piisavalt arvestatud selle mõjuga kohalikele ja regionaalsetele omavalitsustele. Direktiiv on suunatud liikmesriikidele, kuid puudutab tegelikult kohalikke ja regionaalseid omavalitsusi, mis peavad hakkama tegelema direktiivi ellurakendamisega ja seda oma igapäevases haldustegevuses;

2.29 **osutab**, et esialgselt võivad selles kontekstis kompetentsi-puudutavad probleemid tekkida juhtudel, kus direktiivi rakendamine regionaalsel ja kohaliku tasandil eeldab uusi struktuure, ühetaolisi haldusmeetmeid või laiaulatuslikku koostööd. Regulatsioonid nagu see, mis näeb ette, et "luba peab võimaldama teenuseosutajale juurdepääsu teenusega seotud tegevustele või tal neid sooritada kogu asjaomase riigi territooriumil" (artikkel 10 lõige 4) või ühtsete kontaktpunktide rajamine, kus on võimalik teostada kõiki teenuse osutamisega alustamiseks nõutavaid protseduure ja formaalsusi (artikkel 6), lähevad näiteks föderaalsetes riikides vastuollu põhiseaduse alustega. Komitee meenutab, et põhiseaduslepingu kohaselt peab EL austama liikmesriikide rahvuslikku identiteeti, mis väljendub nende fundamentaalses poliitilises ja põhiseaduslikus struktuuris;

2.30 **kardab**, et kõik siseriiklikud loamenetlused langevad direktiivi rakendusalasle ja seoses sellega tuleb kontrollida, kas neid tuleks säilitada või vajadusel kõrvaldada või kohandada ja igal juhul lihtsustada. Niivõrd ulatuslikud sekkumised liikmesriikide menetlusõigustesse on ebaproportsionaalsed. Seetõttu tuleb selgitada, et direktiivi rakendusalasle langevad ainult vahetult esmase loaga majandustegevuse alustamiseks seotud loamenetlused. Kõik menetlused, mis on seadusega ette nähtud kaalukatel põhjustel üldhuvi säilitamiseks ka väljaspool majandustegevuse valdkonda, tuleb rakendusalasle välja arvata.

2.31 **kardab**, et direktiivi rakendamine regionaalsel ja kohalikul tasandil võib põhjustada liigset reguleerimist ja üleadministreerimist;

2.32 **juhib tähelepanu** asjaolule, et direktiivi rakendamine regionaalsel ja kohalikul tasandil vajab ettenägematuid kulutusi tööjõu ja rahastamise osas. Teravalt tulevad need probleemid päevakorda, kui tegemist on piiriülese koostööga, elektroonilise infovahetusega, ühtsete kontaktpunktide loomisega ja nendevahelise tegevuse koordineerimisega, kontrollimisega, kas olemasolevad sätted ühilduvad direktiivi eesmärkidega, ning hiljem võetud meetmetele vastastikuse hinnangu andmisega liikmesriikide poolt;

2.33 **märgib**, et Komisjon ei ole maininud midagi üldiste kulutuste kohta, eriti mis puudutab rahalisi kulutusi. Seni on välja toodud ainult komisjoni enda kulutused (umbes 3,4 milj eurot);

2.34 **soovib**, et vastavad kalkultatsioonid tehtaks ka võimaliku mõju kohta üksikutele liikmesriikidele;

2.35 **peab hädavajalikuks**, et üleminekuperioodil oleks tagatud toetus või kompensatsioonimehhanismid. Ilma taolise abita ei ole regionaalsed ja kohalikud omavalitsused suutelised piisavalt kiiresti läbi viima planeeritud piiriüleste protseduuride lihtsustamist. Väga tähtis on, et regionaalseid ja kohalikke omavalitsusi ei asetataks liiga suure koormuse alla;

2.36 **on teadlik**, et selles kontekstis võib regionaalsel ja kohalikul tasandil tekkida igasuguseid igapäevaelu puudutavaid probleeme. Üheks neist võib osutuda näiteks keeleprobleem, kui tekib vajadus suhelda teiste liikmesriikide võimuorganite või teenustepakkujatega, samuti tunnistuste, sertifikaatide, tõendite või muude dokumentide tunnustamisega, mis on teenustepakkujatele väljastatud teistes liikmesriikides ning seega muus keeles. Sama kehtib ka elektrooniliste vahendite kasutamisel protseduuride täitmiseks;

2.37 **peab vajalikuks**, et vähemalt üleminekuperioodil arvestataks taoliste probleemidega, lubades tuleks näiteks sertifitseerimata tõlgete kasutamist;

2.38 **peab võimalikuks ette näha** probleeme planeeritavate meetmetega, et oleks tagatud teenuste kvaliteet ning kontroll teenustepakkujate tegevuse üle. Kuna rakendub asukohamaa printsiip, osutub võimuorganite vaheline riikidevaheline koostöö ainsaks kasutada olevaks võimaluseks tegelemaks tülivate teistes liikmesriigis registreeritud teenustepakkujatega. See omakorda võib viia soovimatute viivitusteni;

2.39 **tervitab** ulatuslike vastastikust abi käsitlevate tingimuste lisamist direktiivi teksti, mis võimaldavad tegutseda ühiselt eelnimetatud ohtude vältimisel;

2.40 **kutsub** Euroopa Komisjoni üles arvestama koos loodava komisjoniga kontrollimiseks vajalike täiendmeetmete sätestamisel ka regionaalsete ja kohalike omavalitsuste huvidega. Kui direktiivi rakendamisel peaksid tekkima uued ja ettenägematud kontrollimehhanismidega seotud probleemid, tuleb needki sobilikult ja praktiliselt lahendada;

2.41 **juhib tähelepanu**, et kutsekogud võivad seista silmitsi samasuguste probleemidega nagu riiklikud haldusorganid. Probleemid võivad tekkida teenustepakkujatega, kes on registreeritud oma territooriumil, kuid tegutsevad teises liikmesriigis. Kui kutsekogud täidavad riiklikke ülesandeid, põrkavad nad direktiivi rakendamisel kokku samasuguste probleemidega kui liikmesriikide võimuorganidki;

2.42 **rõhutab** vajadust tagada direktiivi rakendamisel kutsekogude senise tegevuse piiranguteta jätkumine ka tulevikus. Hetkel kehtiv kohustusliku liikmelisuse skeem nõuab teise liikmesriiki tegevust laiendada soovivalt teenusepakkujalt otsekontakti selle riigi pädeva kutsekoguga. On tähtis, et ühtsete kontaktpunktide loomise ja tagamise protsessis arvestataks praegusi pädevusi ja ülesannete jagunemist;

2.43 **on teadlik**, et kutsekogude ees seisavad uued väljakutsed ja ülesanded, mis on seotud nende kui võimalike ühtsete

kontaktpunktidega või uute käitumiskoodeksite väljatöötamisega EL-i tasandil;

2.44 **palub** liikmesriikidel, regionaalsetel ja kohalikel omavalitsustel ning kõikidel asjasthuvitatud osapooltel õigeaegselt valmistuda uuteks, direktiivi rakendamisel tekkivateks väljakutseteks;

2.45 **rõhutab**, et pole vajadust asuda kaitsepositsioonidele, vaid kasutada võimalusi, mis avanevad kõigile teenustepakkujatele ja kodanikele kõigis liikmesriikides ja ühtsel siseturul.

Brüssel, 30. september 2004. a

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb komisjoni teatist: “Euroopa Liidu patsientide mobiilsuse ja tervishoiu arengusuundade kõrgetasemelise kajastamise järelkaja” ning komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele: “Sotsiaalse kaitstuse moderniseerimine kvaliteetse, kättesaadava ja jätkusuutliku tervishoiu ning pikaajalise hoolduse väljaarendamiseks: toetus riiklikele strateegiatele, kasutades avatud kooskõlastusmeetodit”

(2005/C 43/07)

REGIOONIDE KOMITEE -

Võttes arvesse komisjoni teatist: Patsientide mobiilsuse ja tervishoiu arengusuundade kõrgetasemelise kajastamise järelkaja Euroopa Liidus ning komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele: Sotsiaalse kaitstuse moderniseerimine kvaliteetse, ligipääsetava ja jätkusuutliku tervishoiu ning pikaajalise hoolduse väljaarendamiseks: toetus riiklikele strateegiatele, kasutades “avatud kooskõlastusmeetodit” (COM(2004) 301 final ja COM(2004) 304 final),

Võttes arvesse Euroopa Komisjoni otsust 20. aprillist 2004 konsulteerida komiteega selles küsimuses Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265(1) kohaselt,

Võttes arvesse regioonide komitee presidendi otsust 5. aprillist 2004 teha majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile ülesandeks koostada selles küsimuses arvamus,

Võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele Euroopa Ühenduse tervishoiustrateegia kohta ning komisjoni Ettepanekut Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse kohta, millega võeti vastu ühenduse tegevusprogramm avaliku tervishoiu küsimuses (2001-2006) (COM (2000) 285 final),

Võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele: Lissaboni strateegia sotsiaalse dimensiooni tugevdamine: Avatud kooskõlastamise moderniseerimine sotsiaalse kaitstuse valdkonnas (COM(2003) 261 final),

Võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele: Tervishoiu ja vanurite eest hoolitsemise tulevik: kättesaadavuse, kvaliteedi ja finantseeritavuse garanteerimine (COM(2001) 723 final),

Võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, mis käsitleb siseturu teenuseid (COM(2004) 2 final),

Võttes arvesse 9. detsembril 2003 esitatud aruannet Euroopa Liidu patsientide mobiilsuse ja tervishoiu arengusuundade kõrgetasemelise kajastamine,

Võttes arvesse arvamuse eelnõu (CdR 153/2004), mille majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjon 6. juulil 2004 vastu võttis (raportöör: **pr Bente Nielsen**, Århusi maakonna nõukogu liige (DK, PES)) -

VÕTTIS JÄRGNEVA ARVAMUSE VASTU

ühehäälselt oma 56. plenaaristungil 29. ja 30. septembril 2004 (30. septembri istungil):

1. Regioonide komitee üldised märkused ja soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 **on seisukohal**, et komisjoni kaks teatist, mis käsitlevad "Euroopa Liidu patsientide mobiilsuse ja tervishoiu arengusuundade kõrgetasemelise kajastamise järelkaja" ning "Sotsiaalse kaitstuse moderniseerimine kvaliteetse, kättesaadava ja jätkusuutliku tervishoiu ning pikaajalise hoolduse väljaarendamiseks: toetus riiklikele strateegiatele, kasutades avatud kooskõlastusmeetodit", kujutavad endast raamistikku, mis pakub üldist strateegiat jagatud nägemuse väljatöötamiseks Euroopa tervishoiu ja sotsiaalse kaitstuse süsteemide osas. Neid kahte teatist tuleks seetõttu vaadelda koos ning regioonide komitee teeb ettepaneku neis väljapakutud algatuste ja protsessidega seotud edasise töö paralleelseks kooskõlastamiseks;

1.2 **rõhutab**, et ühine Euroopa strateegia jagatud nägemuse väljatöötamiseks Euroopa tervishoiu ja sotsiaalse kaitstuse süsteemide kohta ei tohi endaga kaasa tuua EL-i volituste suurenemist tervishoiusüsteemis. Jagatud Euroopa nägemus tervishoiu- ja sotsiaalkaitse süsteemidest ei pea tähendama liikumist harmoniseerimise ega läbipaistmatute regulatiivsete algatuste suunas. Tervishoid – ja selle korraldamine ning rahastamine – kuulub liikmesriikide pädevusse ja vastutusalasse ning seda tuleb austada. Subsidiarsuspõhimõttest tuleb kinni pidada;

1.3 **märgib**, et mõnedes liikmesriikides on regionaalsed ja kohalikud omavalitsused vastutavad tervise- ja tervishoiusektori eest. Regioonide komitee ja neis valdkondades vastutavad regioonid tahaksid seetõttu olla kaasatud ühise Euroopa tervishoiustrateegia loomisse ja anda sellesse oma panuse. Eriti tuleb arvestada komitee seisukohaga otsuste ja initsiatiivide puhul, mis puudutavad kohalike ja regionaalsete omavalitsuste ülesandeid ja nende volitusi tervise- ja tervishoiu sektoris;

1.4 **usub**, et regionaalsed ja kohalikud omavalitsused kaastakse algatuste elluviimisse jagatud, globaalse Euroopa tervishoiustrateegia loomiseks, näiteks tervishoiu indikaatorite või võrdlusuuringute väljatöötamise näol. Seetõttu on regioonide komitee arvamisel, et regionaalsete ja kohalike omavalitsuste

esindajad peaksid olema tervise- ja meditsiiniteenistuse kõrgetasemelises grupis, mis toetab komisjoni mitmetes keskse tähtsusega valdkondades, kaasa arvatud patsientide õiguste ja kohustuste väljatöötamine, vabade võimsuste jagamine erinevate tervishoiusüsteemide vahel ja piiriülene koostöö; Euroopa teabekeskuste kindlaksmääramine ning uutele tervishoiutehnoloogiatele hinnangu andmise kooskõlastamine. Seetõttu kutsub regioonide komitee komisjoni üles tagama, et regionaalsed ja kohalikud omavalitsused oleksid selles grupis esindatud;

1.5 **tunneb**, et erilist tähelepanu tuleb pöörata uutele liikmesriikidele, et tegeleda ühiste ja eelseisvate tervishoiualaste väljakutsetega. Selge prioriteet tuleks anda uute liikmesriikide toetamisele tervishoiualaste abinõude väljatöötamisel ja inimeste tervisliku seisundi parandamisel, et vähendada liidu siseselt olemasolevaid ebakõlasid ja tasakaalustamatust ning jõuda näitajatelt järkjärgult EL-i kõrgeimale tasemele.

Patsientide mobiilsus ja tervishoiualased arengud Euroopa Liidus (COM(2004) 301 final)

2. Regioonide komitee märkused ja soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 **tunneb rahulolu** komisjoni tõdemusest, et kui soovitakse rahuldada vajadust kindlustada kõrgel tasemel inimeste tervise kaitse nagu seda defineeritakse kõigis ühenduse poliitikates ja tegevustes (asutamislepingu artikkel 152(1)), tuleb suurendada tervise, tervishoiusüsteemide ja tervishoiu eest vastutavate poliitiliste võimude kaasatust. On elulise tähtsusega, et ühenduste algatuste mõjuga arvestataks uute poliitikate üldise mõju hindamisel ning et selline hindamine peaks arvesse võtma ka vastasmõju ühenduse reeglite ja nende mõju vahel liikmesriikide tervishoiusüsteemidele ning riiklikele tervishoiupoliitilistele eesmärkidele. Võttes arvesse, et tervis, tervishoiusüsteemid ja tervishoid on paljudes liikmesriikides kohalike ja regionaalsete omavalitsuste vastutusalas, soovib regioonide komitee kaasata regionaalne ja kohalik tasand;

2.2 **on** sellest tulenevalt **seisukohal**, et on eluliselt tähtis selgitada välja, milline mõju on sellel ühenduse õigusest tulenevale kodanike õigusele otsida arstiabi teistes liikmesriikides ning saada sellise teises liikmesriigis osutatud arstiabi eest hüvitist, nagu on sätestatud direktiivi ettepanekus, mis käsitleb siseturu teenuseid ning määruses 1408/71, milles käsitletakse sotsiaalse kaitstuse skeemide kooskõlastamist;

2.3 **kutsub** komisjoni **üles**, et komisjon veenduks tervishoiu ja teenuse osutamise võrdlemisel, nagu see on sätestatud teenuste direktiivi ettepanekus, et tervishoid ei muutuks turustamisobjektiks, mis juhindub ainult majanduslikust kasust, vaid et see vastupidi põhineks ka kriteeriumidel, mida kasutatakse rääkides inimese tervisest, ravist ja elukvaliteedist;

2.4 **soovitab**, et oma töös levitada ja parandada infot kodanike õiguste kohta vastavalt ühenduse õigusele, peaks komisjon kaitsma üksiku liikmesriigi õigust koostada eeskirju õiguste ja kohustuste kohta, mis puudutavad tervishoiusüsteemi nende oma sotsiaalkaitse skeemide raames ning erinevaid tingimusi, mis kehtivad erinevate teenuste kohta liikmesriikide tervisekindlustuse süsteemide raames;

2.5 **on** ka **seisukohal**, et tegemist ei ole mitte ainult küsimusega kodanike õiguste tagamisest ühenduse õiguse raames ning selle probleemi kohta avaliku info pakkumises. Rohkem tähelepanu tuleks pöörata võimalustele kindlustada tundliku ja kättesaadava süsteemi olemasolu, mis võimaldaks kõigil patsientide gruppidel kasutada olemasolevaid õigusi ja võimalusi. See tagab, et nõrgemad patsientide grupid, näiteks vanemad inimesed, kellel ei ole sotsiaalset võrgustikku, ning vaimse puudega inimesed saaksid oma õigusi realiseerida vastavalt ühenduse õigusele. Et see nii läheks, on näiteks vältimatult vajalik, et oleks saadaval info, kui avalikkus seda nõuab, ning et sellisele infole järgneks kompetentne nõustamine ja suunamine üksikutes liikmesriikides;

2.6 **palub** algatuste väljatöötamisel, mis on ette nähtud vabade võimsuste ja tervishoiu piiriülese jagamise kindlustamiseks – ning samuti Euroopa kutse kvalifikatsiooni tunnustamise reeglite rakendamisel ning jätkuva lihtsustamisprotsessi käigus – hoolitseda selle eest, et algatustel ei oleks negatiivset mõju meditsiinipersonali ja tervishoiutöötajate vajalikule jaotumisele liikmesriikide vahel – näiteks uute liikmesriikide kahjuks;

2.7 **tunneb rahulolu**, et komisjon tunnustab struktureeritud üldise tervishoiu tehnoloogia hindamise tähtsust, mis võib osutada kindlaks aluseks tervishoiu kasutatavate seadmete, toodete ja tehnikate hindamisel ja dokumenteerimisel;

2.8 **tunneb**, et selles suhtes võib struktureeritud ja kooskõlastatud, Euroopa tasandil toimuv koostöö anda liikmesriiki-

dele selge lisandväärtuse, kui pidada silmas kogemuste vahetamist, teadmiste jagamist ja protseduuride lihtsustamist, mis on seotud arengutega tervishoiutehnoloogias;

2.9 **on** **seisukohal**, et juurdepääs kõrgetele standarditele vastavatele usaldusväärsetele andmetele ja infole on otsustava tähtsusega liikmesriikide igasuguse tegevuse seisukohalt, mille eesmärgiks on määrata kindlaks parimad tavad ja võrrelda standardeid, ning et see on järelikult mitmete väljapakutud algatuste rakendamise seisukohalt vältimatuks tingimuseks. Nagu komisjon rõhutab, peaks Euroopa süstemaatilise andme- ja infosüsteemi jaoks vajalik raamistik olema loodud koostöös teiste antud valdkonnas tegutsevate osapooltega, ning seda tuleks kooskõlastada OECD ja WHO jätkuvate algatuste ja tööde raames antud valdkonnas. Pidades silmas võrreldavaid andmeid ja infot sõltub meetmete rakendamine ja uute skeemide realiseerimine üksikutes liikmesriikidest;

2.10 **arvab**, et komisjon peaks tegema rohkem, kindlustamaks, et regionaalsed ja kohalikud omavalitsused, kes on vastutavad tervishoiusüsteemide ja tervishoiu eest, oleksid kaasatud ja osaleksid tervishoiuteenuste ja meditsiiniteeninduse alases koostöös ning selles küsimuses loodud grupi töös.

Sotsiaalse kaitstuse moderniseerimine kvaliteetse, ligipääsetava ja jätkusuutliku tervishoiu ning pikaajalise hoolduse väljaarendamiseks: toetus riiklikele strateegiatele, kasutades "avatud kooskõlastamismeetodit" (COM(2004) 304 final)

3. Regioonide komitee märkused ja soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

3.1 **tervitab** komisjoni üldist eesmärki selles teatistes, nimelt määratleda ühine raamistik liikmesriikide toetamiseks tervishoiu ja pikaajalise hoolduse reformimisel ja arendamisel, mis lähtub sotsiaalse kaitstuse süsteemist, kasutades "avatud kooskõlastamise meetodit";

3.2 **võib toetada** kolme üldist eesmärki: hoolduse kättesaadavus kõigile, tuginedes õiglusele ja solidaarsusele, kvaliteetse tervishoiuteenuse pakkumine ja sellise hoolduse pikaajalise rahalise jätkusuutlikkuse kindlustamine;

3.3 **leiab**, et üldise ühise raamistiku loomine ja üldiste eesmärkide kindlustamine võib aidata astuda vastu tulevastele väljakutsetele nagu demograafiline vananemine, püsivad probleemid seoses kättesaadavusega, mida iseloomustab ebavõrdsus tervishoiu ja teenuste kättesaadavuse osas, tasakaalustamatus kvaliteetsete teenuste pakkumise ja avalike vajaduste vahel, ning rahaline tasakaalustamatus teatud süsteemides;

3.4 **rõhutab**, et indikaatorite ja võrdlusanalüüsides kriteeriumide koostamise protsessi käigus tuleb täielikult respektierida liikmesriikide vastutust tervishoiuteenuse pakkumise ja tervishoiu korraldamise eest, võttes arvesse erinevaid ja vastukäivaid tingimusi üksikutes liikmesriikides; siiski tuleb jälgida, et indikaatorid toetuksid võimalikult suurel määral juba ligipääsetavatele andmetele. Liiga suur hulk indikaatoreid tähendaks kohalikele ja regionaalsetele omavalitsustele vastuvõetamatut lisatööd;

3.5 **rõhutab** sellega seoses, et tervishoidu ja tervishoiuteenuseid korraldavad mitmetes liikmesriikides regionaalsed ja kohalikud omavalitsused, kellel on lisaks sellele tihti olulisi ülesandeid tervisekasvatuse ja tervisealase ennetustöö valdkonnas, samuti ka seoses koduhooldusega, tänu millele on paigutamine hooldusasutustesse harvem vajalik või pole enam üldse vajalik, mistõttu neid tuleks oluliste osapooltena ning vastavalt avatud kooskõlastamise meetodi põhimõtetele kaasata riiklike tegevuskavade koostamisse ning indikaatorite ja võrdlusanalüüsides kriteeriumide loomisse;

3.6 **nõuab**, et mõned koostatud indikaatorid peaksid olema seotud kvaliteediga, kuna on raske pelgalt kvantitatiivsete indikaatoritega kajastada niinimetatud "naiselikke" väärtusi, nagu vanurite eest hoolitsemine ja kõrge elukvaliteedi võimaldamine. Seetõttu ei tohiks tervishoiu kvaliteeti vaadelda pelgalt rentaaluse seisukohalt, vaid ka pakutavate erinevate teenuste ulatusest lähtuvalt.

3.7 **soovib** sellele lisaks rõhutada, et nende indikaatorite loomine ja võrdlusanalüüsi kriteeriumide rakendamine vasta-

vuses avatud kooskõlastamise meetodi kasutamisega peaks arvestama ka üksikute liikmesriikide erinevaid lähtepunkte;

3.8 **nõuab** komisjonilt kogemuste vahetamise ja parimate tavade võrgustiku arendamise toetamist, sest võrgustik on avatud kooskõlastamise meetodi tähtsaks osaks;

3.9 **tervitab** keskendumist muudele tervise ja tervishoiu seisukohalt olulistele poliitikatele ning on seisukohal, et tihedam kooskõlastamine teiste poliitiliste protsessidega, näiteks tööhõivestrategiaga, on tähtis, et saavutada ühised eesmärgid. Seetõttu tunneb regioonide komitee rahulolu, et tähelepanu koondatakse investeeringutele tervishoiutöötajate põhi- ja täiendõppesse, tuginedes elukestva õppimise põhimõttele ning tervishoiu ja -ohutuse poliitikate formuleerimisele ning kvaliteetsete töökohtade loomisele. Varsti võimaldab see hoida personali tervishoiusektoris ning hõlbustab – loodetavasti – uute töötajate leidmist, mis on tähtis, et tulla toime demograafilise vananemise ja tööjõunappuse ühise väljakutsega;

3.10 **on seisukohal**, et teravdatud fookus marginaalsetele gruppidele, näiteks vanuritele, kellel puudub 'turvavõrk', etnilistele vähemustele ja madala sissetulekuga gruppidele, on esmase tähtsusega, et saavutada üldine eesmärk, milleks on tervishoiu õiglane kättesaadavus kõigile inimestele. Selles seoses tuleb astuda samme, dubleerides liikmesriikide omapoolseid pingutusi asjade muutmiseks, et töötada välja tugisüsteem sellistele marginaalsetele gruppidele, nii et ebavõrdsus tervishoiu alal väheneks. Sellise tugisüsteemi arendamiseks on vaja kaasata ja mobiliseerida kõik asjaomased osapooled

Brüssel, 30. september 2004.

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviettepaneku kohta, mis käsitleb sadamate turvalisuse parandamist

(2005/C 43/08)

REGIOONIDE KOMITEE

Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi sadamate turvalisuse parandamiseks ettepanekut (COM(2004) 76 lõplik – 2004/0031 (COD);

võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2004. aasta otsust vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule ja artiklile 80 komiteega selles küsimuses konsulteerida;

võttes arvesse oma eesistuja 27. jaanuari 2004. aasta otsust teha oma territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjonile ülesandeks koostada selle teema kohta arvamus;

võttes arvesse oma territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjoni poolt 7. juulil 2004. a vastu võetud arvamuse eelnõud (CdR 163/2004 rev 1) (raportöör: **hr Anders Knappe**, linnavolikogu liige, SE/EPP)

ning arvestades, et:

- 1) Ebaseaduslikud tegevused ja terrorism on ühed kõige suuremad ohud Euroopa Liidu sisuks olevatele demokraatia- ja vabaduseideaalidele ja rahuväärtustele.
- 2) Inimeste, infrastruktuuri ja seadmete, sealhulgas transpordivahendite turvalisust sadamates ja turvalisusega seotud külgnevates piirkondades tuleb kaitsta ebaseaduslike tegevuste ja nende laastava mõju eest. See kaitse oleks kasulik nii transpordi kasutajatele, majandusele kui ka ühiskonnale tervikuna.
- 3) Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu võtsid [päev/kuu/2003] vastu määruse (EÜ) nr 725/2004 meretranspordi turvalisuse kohta. Selle määrusega kehtestatakse täiustatud turvameetmed on vaid osa meetmetest, mis on vajalikud piisava turvalisustaseme saavutamiseks kogu meresõiduga seotud transpordiahela ulatuses. Määruse reguleerimisala piirdub laeva pardal ja laeva/sadama vahetus kokkupuutekohas võetavate turvameetmetega.
- 4) Ilma et see piiraks liikmesriikide riikliku julgeoleku alaseid eeskirju või meetmeid, mida võidakse võtta Euroopa Liidu asutamislepingu VI jao alusel, tuleks põhjenduses 2 kirjeldatud turvalisuse-eesmärgi saavutamiseks võtta sadamapoliitika alal kohaseid meetmeid, kehtestades ühtseid norme ühenduse kõigis sadamates piisava turvalisustaseme saavutamiseks.
- 5) Liikmesriigid peaksid selgitama välja üksikasjalike turvaanalüüside põhjal turvalisuse suhtes olulise sadamaala täpsed piirid ning otsustama, missugused meetmed on sadamate piisava turvalisuse tagamiseks vajalikud ning võtma arvesse asjaomaste kohalike ja regionaalsete omavalitsuste seisukohti. Need meetmed peaksid sõltuma kehtestatud turvatasandist ja kajastama sadamaosade erinevaid riskiprofiile.
- 6) Liikmesriigid peaksid koostama sadamate turvaplaanid, milles oleks sadama turvaanalüüsi tulemusi täielikult arvesse võetud. Turvameetmete tõhusaks toimimiseks on vaja ka selget ülesannete jaotust kõigi osapoolte vahel ja meetmete regulaarset läbiharjutamist. Ülesannete jaotuse ja õppuste korra vormistamine sadama turvaplaani lisana aitab nii sadamate turvalisuse ennetus- kui ka parandusmeetmeid oluliselt tõhustada.
- 7) Liikmesriigid peavad tagama komisjoni ja liikmesriigi vahelise teabekeskuse toimimise.
- 8) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.

- 9) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise kord. Tuleb ette näha kord direktiivi kohandamiseks, võttes arvesse suundumusi rahvusvahelistes õigusaktides, ja direktiivi lisade üksikasjalike sätete kohandamiseks või täiendamiseks kogemusi arvesse võttes, laiendamata selle reguleerimisala.
- 10) Et liikmesriikidel ei ole võimalik pakutud eesmärgi, nimelt kohaste meetmete tasakaalustatud kehtestamist ja rakendamist meretranspordi ja sadamapoliitika alal, piisavalt saavutada ja seda saab direktiivi Euroopa mastaabi tõttu paremini saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid asutamislepingu artiklis 5 kehtestatud lähimusepõhimõtte kohaselt. Samas artiklis sätestatud proportsionaalsusepõhimõtte kohaselt piirdatakse käesolevas direktiivis põhiliste ühiste normidega, mis on vajalikud sadamate turvalisuse eesmärkide saavutamiseks, ega ületata selleks otstarbeks vajalikku ulatust.

on vastu võtnud käesoleva arvamuse oma 56. plenaaristungil, mis toimus 29. ja 30. septembril 2004 (30. septembri istungil)

1. Regioonide komitee seisukohad

REGIOONIDE KOMITEE

jagab seisukohta, et ebaseaduslikud tegevused ja terrorism on ühed kõige suuremad ohud Euroopa Liidu sisuks olevatele demokraatia- ja vabaduseideaalidele ja rahuväärtustele;

märgib, et terrorism ja muud samalaadsed kuriteod on piiriülese iseloomuga, mistõttu neile tuleb põhiliselt suunata piiriülesed meetmed. Sadamate või muude infrastruktuuriobjektide vastast terroriohtu ei ole üldiselt võimalik mõõta ja hinnata vaid kohalikust ja piirkondlikust vaatepunktist;

on seisukohal, et kaitse terroristide rünnakute ja muu kuritegevuse vastu kuulub põhiliselt riigi pädevusse, mistõttu liikmesriigid peavad kandma nii finantsalast kui ka üldist vastutust riigi või ühenduse tasandil otsustatud turvameetmete eest. Kõiki meetmeid, mida võetakse sadamate turvalisuse parandamiseks kuritegevuse vastu, tuleb kaaluda iga sadama ohu tõenäosusega. Kuid lähimusepõhimõttest lähtudes tuleks sadamakaitseavad koostada kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

märgib, et komisjoni teatis meretranspordi turvalisuse parandamise kohta (K(2003) 229 lõplik) sisaldab ettepanekut laevade ja laeva/sadama kokkupuutekohta kaitsmiseks ning et see ettepanek on praegu seadusandlikus menetluses;

usub, et sadamate turvalisust parandavad ka muudetud rahvusvahelises konventsioonis inimelude ohutusest merel, rahvusvahelises laevade ja sadamaalade turvalisuse koodeksis ja komisjoni määruses (EÜ) nr 725/2004 ette nähtud laevade ja sadamate turvameetmed. Kuid määrust kohaldatakse ainult selle sadamaala suhtes, mis on laeva/sadama kokkupuutekoht, s.t terminali suhtes;

tunnistab, et mõnedes sadamates on nii sadamate kui ka sadamate ja nende tagamaa vahelise koordineerimise tarbeks vaja pärast määruse (EÜ) nr 725/2004 rakendamist ja hindamist täiendavaid turvameetmeid. Kaitsmisvajadus laieneb ka sadamates töötavatele või neid läbivatele inimestele, infrastruktuurile ja seadmetele, kaasa arvatud transpordivahendid. Regioonide komitee **märgib**, et Rahvusvaheline Mereorganisatsioon ja Rahvusvaheline Tööorganisatsioon koostavad praegu sadamate turvalisuse alast tegevusjuhist;

on seisukohal, et määrustes ja direktiivides ette nähtud sadamate ja laevanduse täiustatud turvameetmed peavad olema tulemuslikud, vajamata rohkem rahalisi ega personaliressursse, kui see on turvalisuse ja kaitse seisukohalt vajalik, pöörates erilist tähelepanu sadamate suurusele, geograafilisele asukohale ja tegevusalale;

on seisukohal, et tegevuse, meetmete ja järelevalve reguleerimine peab olema vastavuses tajutava ohuga ja vajadusega omada tõhusat konkurentsivõimelist transpordivõrgustikku, mis suurendaks laevandustegevust ja leevendaks teiste veoliikide koormust;

on seisukohal, et direktiivis ette nähtud analüüside ja plaanide heakskiitmine ja rakendamine tuleks tagada liikmesriigi järelevalve all toimuvate kontrollimistega;

on seisukohal, et sadama määratlust laeva/sadama kokkupuutekohtana tuleks laiendada, et see hõlmaks terminali ja selliseid piirkondi nagu ankrupaigad, ootekaid ja mere poolt lähenemise teed ning selliseid ladustamisalasid, mida tuleks sadamaaladeks lugeda;

on seisukohal, et sisesadamaid tuleks käsitleda erandina.

toetab seisukohta, et arvestades ühenduse sadamate tegevuse mitmekesisust, on direktiiv parim viis saavutada vajalikku paindlikkust ja sadamate turvalisuse ühtset taset;

on teadlik, et liikmesriikides toimib juba mitu sadamate turvasüsteemi ning et olemasolevaid turvameetmeid ja -struktuure on võimalik säilitada, kui need direktiivi eeskirjade vastavad.

1.1 Sadamate turvalisuse direktiivi sisu

1.1.1 **on seisukohal**, teatud sadamate kaitseks terrorirünnakute eest on tarvis täiendavaid turvameetmeid kaitsmaks ettevõtteid sadama läheduses, mis võiksid olla terrorirünnakute sihtmärgiks, sealhulgas kütuseladusid ning keemiliste ainete ja väetiste tootmiskohti.

1.1.2 **on seisukohal**, et iga liikmesriik peab võimalike meetmete vajalikkuse ja ulatuse kindlaks määrama konkreetse sadama esindajatega konsulteerides;

1.1.3 **on seisukohal**, et mitmesuguste turvatasandite vahel valimine lähtudes normaalsest, kõrgendatud või ähvardavast ohust ei ole sadamavõimude otsustada, vaid on horisontaalse iseloomuga küsimus.

1.2 Üldpõhimõtted

1.2.1 komitee **rõhutab** lähimuspõhimõtte tähtsust, eriti hiljuti vastu võetud põhiseaduse lepingu ja uue protokollilähimuse põhimõtte rakendamise kohta valguses.

1.2.2 **peab** positiivseks, et ettepanek rajaneb samale struktuurile ja julgeolekuorganitele kui määrus (EÜ) nr 725/2004, mille kaudu võib vajaduse korral luua turvasüsteemi, mis hõlmab kogu meretranspordiahelat alates laevadest, laeva/sadama kokkupuutekohast ja sadamatest üldiselt kuni sadamaala/tagamaa kokkupuutekohani;

1.2.3 **tervitat** asjaolu, et liikmesriigid peavad määrama kindlaks, millistes piirides direktiivi oma sadamates kohaldada. See tuleks otsustada konsulteerides asjaomaste kohalike ja piirkondlike ametiasutustega. Tuleb läbi viia riskide/vajaduste põhianalüüs, et määrata kindlaks, millistes sadamates on vaja turvameetmeid täiustada;

1.2.4 **tervitat** ka asjaolu, et liikmesriigid peavad tagama sadamate nõuetekohase turvaanalüüside ja turvaplaanide väljatöötamise, turvatasandite kehtestamise ja teatavakstegemise ning nende muudatustest teatamise ning sadamate turvalisusega tegeleva asutuse nimetamise. Lähimuspõhimõtte kohaselt tuleb jätta analüüside, plaanide ja asutuste vajadus iga liikmesriigi otsustada, konsulteerides asjaomaste ametiasutuste ja kohalike ja piirkondlike asutustega, võttes arvesse liikmesriigi hinnangut ohule ning kohalikule ja piirkondlikule olukorrale;

1.2.5 **tervitat** ettepanekut määrata igas sadamas sadama turvalisusega tegelev ametnik, et tagada sadama ja ka sellega külgnevate ettevõtete turvaanalüüside ja -plaanide, mida liikmesriik konsulteerides sadama turvaametnikuga vajalikuks peab, kehtestamise, uuendamise ja järelkontrolli nõuetekohane koordineerimine ning määrata igas liikmesriigis teabekeskus vajalike teadete edastamiseks teistele liikmesriikidele ja komisjonile;

1.2.6 **ei pea vajalikuks** üldist nõuet moodustada igas sadamas turvakomitee, sest need tuleks moodustada tegelikust vajadusest lähtuvalt;

1.2.7 **on seisukohal**, et turvaanalüüside ja -plaanide ja sadama turvameetmete rakendamise kontrollimise korra kohta pakutud miinimumnõuded tuleks esitada üldiste nõuannete ja soovitude, mitte määruste kujul;

1.3 Õiguslikud kaalutlused

1.3.1 **on seisukohal**, et karistused direktiivi kohaselt vastu võetavate siseriiklike õigusaktide rikkumise eest peab kehtestama liikmesriik. Et enamikul liikmesriikidest juba on piisavad õigusaktid, ei ole üldiselt vajadust täiendavaid kriminaalõiguse akte vastu võtta.

1.4 Mõju analüüs

1.4.1 **kutsub** komisjoni üles analüüsima hoolikalt sadamate turvalisuse parandamise ettepanekuga kaasnevaid kulusid. Pakutud direktiivi tulemusena plaanide ja mitmesuguste meetmete ning järelevalve ja kontrolli korra jms kehtestamisega kaasnevad kulud peab katma suures osas liikmesriik, et vältida merereisijate ja kaubaveo kulude kasvu tasemele, mis ajendaks üleminekut muude, vähem keskkonnasõbralike või vähem ohutute veoliikide kasutamisele.

2. Regioonide komitee soovitus

Muudatus

Soovitus 1

Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
	1a) Terrorism ja muud samalaadsed kuriteod on piiriülese iseloomuga, mistõttu neile tuleb põhiliselt suunata piiriülese meetmed. Sadamate või muude infrastruktuuriobjektide vastast terroriohtu ei ole üldiselt võimalik mõõta ja hinnata kohalikust ja piirkondlikust vaatepunktist. Järelikult kuulub kaitse terroristide rünnakute ja muu kuritegevuse vastu põhiliselt riigi pädevusse ja riigi või ühenduse tasandil otsustatud turvameetmete eest peaksid nii rahaliselt kui ka üldiselt vastutama liikmesriigid.

Motivatsioon

Preambulis tuleb otseselt märkida, et terrorism ja muud samalaadsed kuriteod on piiriülese iseloomuga, mistõttu neile tuleb põhiliselt suunata piiriülese meetmed, mille eest vastutavad üldiselt liikmesriigid. Tähtis on, et reguleeriva otsuse tegemise eest vastutav tasand vastutaks ka selle rahastamise eest, et vähendada ülereguleerimise ja sellest tulenevate negatiivsete sotsiaalmajanduslike vastukajade riski. Järelikult näib loomulik, et riik peaks kandma ka rahalist vastutust sellise tegevuse ennetamiseks ja tõrjumiseks võetavate meetmete eest.

Soovitus 2

Põhjendus 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Meretranspordi ja sadamate võimalikult täieliku kaitstuse saavutamiseks tuleb kehtestada sadamate turvameetmed. Need peaksid ulatuma laeva/sadama kokkupuutepunkti kaugemale ja hõlmama kogu sadamat, kaitstes sadamaalasiid ja tagades ka, et määruse (EÜ) nr 725/2004 rakendamiseks võetavaid turvameetmeid toetaks turvalisuse paranemine külgnevates piirkondades. Neid meetmeid tuleks kohaldada kõigis sadamates, kus asub üks või mitu määruses (EÜ) nr 725/2004 käsitletavat sadamarajatist.	Meretranspordi ja sadamate võimalikult täieliku kaitstuse saavutamiseks võib osutada vajalikuks tuleb kehtestada sadamate turvameetmed. Need meetmed peaksid ulatuma laeva/sadama kokkupuutepunkti kaugemale ja hõlmama kogu sadamat, kaitstes sadamaalasiid ja tagades ka, et määruse (EÜ) nr 725/2004 rakendamiseks võetavaid turvameetmeid toetaks turvalisuse paranemine külgnevates piirkondades. Liikmesriigid peaksid kindlaks määrama, millised Neid meetmeid tuleks kohaldada kõigis sadamates, kus asub üks või mitu määruses (EÜ) nr 725/2004 käsitletavat sadamarajatist vajavad täiendavaid meetmeid.

Motivatsioon

Määrust (EÜ) nr 725/2004 täiendavate meetmete kehtestamine võib osutada vajalikuks teisel etapil, kui saab analüüsida määruse rakendamise mõju. Lähimuspõhimõtte kohaselt peaks iga liikmesriik otsustama, milliseid sadamaid see puudutab. Kõik määrukses käsitletud sadamad ei tarvitse tingimata täiendavaid turvameetmeid vajada.

Soovitus 3

Põhjendus 5 a (uus)

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
	Regioonide komitee on seisukohal, et Määrustes ja direktiivides ette nähtud sadamate ja laevanduse täiustatud turvameetmed peavad olema tulemuslikud, vajamata rohkem rahalisi ega personaliressursse, kui see on turvalisuse ja kaitse seisukohalt vajalik, pöörates erilist tähelepanu sadamate suurusele, geograafilisele asukohale ja tegevusalale.

Motivatsioon

Meretranspordi kauba- ja reisijatevoogude pidurdamise vältimiseks on tähtis, et turvameetmed, mida otsustatakse võtta, oleksid asjakohased ja efektiivsed. Muidu võivad neil meetmetel olla negatiivsed sotsiaalmajanduslikud vastukajad. Direktiivis on tähtis selgelt märkida, et turvameetmed peavad olema sotsiaalmajanduslikust aspektist efektiivsed.

Soovitus 4

Põhjendus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Liikmeriigid peaksid tagama, et kõik osapooled oleksid oma ülesannetest sadamate turvalisuse alal selgelt teadlikud. Liikmesriigid peaksid jälgima turvaeeskirjade täitmist ja kehtestama teatavale asutusele selge vastutuse kõigi oma sadamate eest, kiitma heaks kõigi oma sadamate turvaanalüüsid ja -plaanid, kehtestama ja teatama turvatasandid, tagama kõigi meetmete nõuetekohase edastamise, rakendamise ja koordineerimise ning nägema ette turvameetmete ja valvsuse täiustamise sadamaringkondades nõustamisplatvormi kaudu.	Liikmeriigid peaksid tagama, et kõik osapooled, <u>kaasa arvatud vastavad kohalikud ja regionaalsed omavalitsused,</u> oleksid oma ülesannetest sadamate turvalisuse alal selgelt teadlikud. Liikmesriigid peaksid jälgima turvaeeskirjade täitmist ja kehtestama teatavale asutusele selge vastutuse kõigi oma sadamate eest, kiitma heaks kõigi oma sadamate turvaanalüüsid ja -plaanid, kehtestama ja teatama turvatasandid, tagama kõigi meetmete nõuetekohase edastamise, rakendamise ja koordineerimise ning nägema ette turvameetmete ja valvsuse täiustamise sadamaringkondades nõustamisplatvormi kaudu.

Motivatsioon

Kohalikud ja regionaalsed omavalitsused võiksid vastutada mõningate sadamaohutuse aspektide eest, nagu näiteks sadamaarsti teenused, laevade laadungite kontroll keskkonnatervise ametniku poolt ja meetmed muude üldsust puudutavate õnnetusjuhtumite vältimiseks.

Soovitus 5

Põhjendus 9

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Liikmesriigid peaksid analüüsida ja plaanida heaks kiitma ja jälgima nende rakendamist sadamates. Rakendamise jälgimise tulemuslikust tuleb kontrollida komisjoni järelevalve all.	Liikmesriigid peaksid analüüsida ja plaanida heaks kiitma ja jälgima nende rakendamist sadamates. Rakendamise jälgimise tulemuslikust tuleb kontrollida asjaomase liikmesriigi komisjoni järelevalve all.

Motivatsioon

Komisjoni ettepanekud jälgimise kontrollimise kohta reguleerivad laiemalt, kui praegune olukord seda nõuab. Meetmed, jälgimine ja järelkontroll peaksid olema proportsionaalsed turva- ja kaitsevajadustega, eriti pidades silmas kõnealuste sadamate suurust, geograafilist asukohta ja tegevusala. Järelevalvet ja kontrolli peaks olema võimalik teostada liikmesriigi tasandil.

Soovitus 6

Artikli 2 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Käesolevas direktiivis sätestatud meetmeid kohaldatakse kõigis liikmesriigi territooriumil asuvates sadamates, milles asub üks või mitu määruses (EÜ) nr 725/2004 käsitletud sadamarajatist.	Käesolevas direktiivis sätestatud meetmeid kohaldatakse neis liikmesriigi territooriumil asuvates sadamates, milles asub üks või mitu määruses (EÜ) nr 725/2004 käsitletud sadamarajatist ja milles liikmesriik peab vajalikuks sadama turvalisust tõsta.

Motivatsioon

See muudatus tuleneb põhjenduse 4 muudatusest. Komisjoni ettepanek hõlmab **kõiki** liikmesriigi territooriumil asuvaid sadamaid, milles asub üks või mitu määruses (EÜ) nr 725/2004 käsitletavat sadamarajatist. Regioonide komitee ei ole veendunud, et täiendavaid meetmeid oleks vajalik võtta kõigis sadamates.

Soovitus 7

Artikli 3 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
“Sadam” või “meresadam” on maismaa- ja veeala, mis koosneb sellistest ehitistest ja seadmetest, mis võimaldavad põhimõtteliselt laevu vastu võtta, neile laadida ja neilt maha laadida, kaupu ladustada, neid kaupu vastu võtta ja üle anda ning reisijaid peale võtta ja maha lasta.	“Sadam” või “meresadam” on liikmesriigi poolt määratletud ja piiristatud maismaa- ja veeala, mis koosneb sellistest ehitistest ja seadmetest, mis võimaldavad põhimõtteliselt tegelda kommertsmeravedudega ja on otseselt seotud sadamarajatisega sadamarajatisega laevu vastu võtta, neile laadida ja neilt maha laadida, kaupu ladustada, neid kaupu vastu võtta ja üle anda ning reisijaid peale võtta ja maha lasta.

Motivatsioon

“Sadamaala” tuleb määratleda igal üksikjuhul eraldi ja “sadama” määratlus ei tohi olla ülemäära piirav. Eelnimetatud muudatus võimaldab liikmesriikidele nende alade määratlemisel ja piiristamisel vajalikku paindlikkust, ilma et sadamaalad laieneksid üle mõistlike proportsioonide.

Soovitus 8

Artikli 5 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Liikmesriigid määravad igas käesolevas direktiivis käsitletavas sadamas sadama turvalisusega tegeleva asutuse. Sadama turvalisusega tegelev asutus võidakse määrata mitme sadama jaoks.	Liikmesriigid tagamääravad määravad igas käesolevas direktiivis käsitletavas sadamas sadama turvalisusega tegeleva asutuse määramise. Sadama turvalisusega tegelev asutus võidakse määrata mitme sadama jaoks.

Motivatsioon

Lähimuspõhimõttest lähtuvalt peaks olema sadama turvaasutuse määramine võimalik kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Liikmesriikidele peaks aga jääma finantsalane ja üldine vastutus sadamate turvalisuse eest, nagu väidetud soovitusel 1.

Soovitus 9

Artikli 5 lõige 3

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Liikmesriigid võivad määrata sadama turvaasutuseks 'meresõidu turvalisuse alase pädevusega asutuse' vastavalt määrusele (EÜ) nr 725/2004.	Member States may appoint a Liikmesriigid võivad määrata Sadama turvaasutuseks võidakse määrata "meresõidu turvalisuse alase pädevusega asutus" vastavalt määrusele (EÜ) nr 725/2004.

Motivatsioon

Lähimuspõhimõtte kohaselt peaks olema sadama turvaasutuse määramine võimalik kohalikul ja piirkondlikul tasandil. See muudatus tuleneb muudatusest artikli 5 lõikele 1.

Soovitus 10

Artikli 9 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Igale sadamale määratakse sadama turvaametnik. Igal sadamal on oma turvaametnik. Väikestel naabersadamatel võib olla ühine turvaametnik.	Igale sadamale määratakse sadama turvaametnik. Igal sadamal on oma turvaametnik. Väikestel naabersadamatel võib olla ühine turvaametnik. <u>Erandina võiks ühe ja sama isiku nimetada enam kui ühe sadama turvaametnikuks, isegi kui tegemist ei ole naabersadamatega, ent väikese tegevusmahu tõttu oleks eraldi ametniku rakendamine proportsioonist väljas, aga siiski tuleb tagada sobiv kaitsetase.</u>

Motivatsioon

Naabersadamatel peaks üldiselt olema võimalik omada ühist turvaametnikku, olenemata nende suurusest.

Soovitus 11

Artikli 10 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Liikmesriigid tagavad sadamate turvakomiteede moodustamise, kes annavad käesolevas direktiivis käsitletavatele sadamatele praktilist nõu, kui selline komitee ei ole sadama spetsiifilisuse tõttu mittevajalik.	Liikmesriigid võivad vajaduse korral moodustada sadamate turvakomiteede moodustamise, kes annavad käesolevas direktiivis käsitletavatele sadamatele praktilist nõu, kui selline komitee ei ole sadama spetsiifilisuse tõttu mittevajalik.

Motivatsioon

Kõik käesolevas direktiivis käsitletavad sadamad tõenäoliselt ei vaja turvakomiteed. Seda vajavad ilmselt ainult suuremad sadamad. Järelikult üldreeglina ei tohiks turvakomitee olla nõutav ja selle võib moodustada ainult vajaduse korral.

Soovitus 12

Artikli 14 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Kuue kuu möödumisel artiklis 19 viidatud kuupäevast alustab komisjon koostöös artiklis 13 viidatud teabekeskustega kontrollimisi, mille käigus kontrollitakse sobivat sadamate valimit, et jälgida direktiivi rakendamist liikmesriikide poolt. Kontrollimise käigus võetakse arvesse teabekeskuste poolt esitatavaid andmeid, sealhulgas kontrollimisaruandeid. Kontrollimise kord võetakse vastu vastavalt artikli 16 lõikes 2 viidatud korrale.	Kuue kuu möödumisel artiklis 19 viidatud kuupäevast alustab liikmesriik komisjon koostöös artiklis 13 viidatud teabekeskustega kontrollimisi, mille käigus kontrollitakse sobivat sadamate valimit, et jälgida direktiivi rakendamist liikmesriikide poolt. Kontrollimise käigus võetakse arvesse teabekeskuste poolt esitatavaid andmeid, sealhulgas kontrollimisaruandeid. Kontrollimise kord võetakse vastu vastavalt artikli 16 lõikes 2 viidatud korrale.

Motivatsioon

Muudatus tuleneb põhjenduse 9 muudatusest.

Soovitus 13

Artikli 14 lõige 3

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Ametnikud, keda komisjon volitab selliseid kontrollimisi läbi viima vastavalt lõikele 2, võivad kasutada oma õigusi pärast komisjoni kirjaliku volikirja esitamist, milles on märgitud kontrollimise teema, eesmärk ja alguskuupäev. Komisjon teatab kontrollimisest asjaomastele liikmesriikidele aegsasti.	Ametnikud, keda komisjon volitab selliseid kontrollimisi läbi viima vastavalt lõikele 2, võivad kasutada oma õigusi pärast komisjoni kirjaliku volikirja esitamist, milles on märgitud kontrollimise teema, eesmärk ja alguskuupäev. Komisjon teatab kontrollimisest asjaomastele liikmesriikidele aegsasti.
Asjaomane liikmesriik võimaldab sellise kontrollimise läbi viia ja tagab, et ka asjassepuutuvad asutused ja isikud võimaldaksid sellise kontrollimise läbi viia.	Asjaomane sadama turvaasutus liikmesriik võimaldab sellise kontrollimise läbi viia ja tagab, et ka asjassepuutuvad asutused ja isikud võimaldaksid sellise kontrollimise läbi viia.

Motivatsioon

Muudatus tuleneb artikli 14 lõike 2 ja põhjenduse 9 muudatusest.

Soovitus 14

Artikli 14 lõige 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Komisjon saadab kontrolliaruanded asjaomasele liikmesriigile, kes teatab kolme kuu jooksul alates aruande kättesaamisest piisava üksikasjalikkusega meetmetest, mida võimalike puuduste kõrvaldamiseks on võetud. Aruanne ja vastused saadetakse artiklis 16 viidatud komiteele.	Liikmesriik Komisjon saadab kontrolliaruanded komisjonas- jaomasele liikmesriigile , kes võib nõuda, et liikmesriik teataks kolme kuu jooksul alates aruande esitamisest piisava üksikasjalikkusega meetmetest, mida võimalike puuduste kõrvaldamiseks on võetud. Aruanne ja vastused saadetakse artiklis 16 viidatud komiteele.

Motivatsioon

Muudatus tuleneb artikli 14 lõigetele 2 ja 3 ja põhjendusele 9 tehtud muudatustest.

Soovitus 15

Artikli 17 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
Käesoleva direktiiviga seotud turvakontrolli läbiviivad ja konfidentsiaalset teavet käsitlevad töötajad peavad olema läbinud nõuetekohase turvakontrolli liikmesriigis, mille kodanikud need töötajad on.	Käesoleva direktiiviga seotud turvakontrolli läbiviivad ja konfidentsiaalset teavet käsitlevad töötajad peavad olema läbinud nõuetekohase turvakontrolli liikmesriigis, mille kodanikud need töötajad on.

Motivatsioon

Muudatus tuleneb muudatustest artikli 14 lõigetele 2, 3 ja 4 ja põhjendusele 9.

Soovitus 16

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide komitee muudatus
	Komitee ergutab kutsuma liikmesriikide poolt kindlaks- määratud sadamate "turvavolinikke" kogemustevahetami- seks kokku vähemalt kord aastas.

Motivatsioon

RK nõudmised ja argumendid direktiivi kohta käivate muudatusettepanekute põhjustes rõhutavad siseriikliku pädevust ja võimalikult iseseisvat korraldust laeva/sadama kokkupuutetekohast laiemalt vajalike ohutusmeetmete kooskõlastamisel.

Brüssel, 30. september 2004. a

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus, mis käsitleb komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele – Linnakeskkonna temaatilise strateegia suunas

(2005/C 43/09)

REGIOONIDE KOMITEE

Võttes arvesse komisjoni teatist: *Linnakeskkonna temaatilise strateegia suunas* (COM(2004) 060 final);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni otsust 11. veebruarist 2004 konsulteerida temaga selles küsimuses tulevalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesest paragrahvist;

võttes arvesse tema juhatuse otsust 10. veebruarist 2004 teha säästva arengu komisjonile ülesandeks koostada selles küsimuses arvamus,

võttes arvesse tema arvamust komisjoni teatise küsimuses: *Linnade säästev areng Euroopa Liidus: tegevusraamistik*: (COM(1998) 605 final - CdR 115/99 final ⁽¹⁾);

võttes arvesse tema arvamust komisjoni teatise küsimuses: *Euroopa Liidu linnade arengustrateegia suunas* (COM(1997)197 final - CdR 319/97 final ⁽²⁾);

võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa avaliku halduse küsimuses (COM(2001) 428);

võttes arvesse protokolli subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte rakendamise kohta, lisatud Euroopa Ühenduse asutamislepingule;

võttes arvesse "säästva arengu" määratlust Amsterdami lepingus;

võttes arvesse komisjoni teatist küsimuses *Säästev Euroopa parema maailma nimel: Euroopa Liidu säästva arengu strateegia* (komisjoni ettepanek Euroopa Ülemkogu Göteborgi kohtumisel) (COM(2001) 264 final);

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele: *Globaalse partnerluse suunas säästva arengu nimel* (COM(2002) 82 final);

võttes arvesse tema arvamust komisjoni teatise küsimuses, mis käsitleb Euroopa Ühenduse kuuendat keskkonnavalast tegevusprogrammi "*Keskkond 2010: meie tulevik, meie valik – kuues keskkonnavalane tegevusprogramm*", ning ettepanekut Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse kohta, milles käsitletakse ühenduse keskkonnavalast tegevusprogrammi aastateks 2001–2010 (COM(2001) 31 final - CdR 36/2001 fin ⁽³⁾);

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile ja Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele küsimuses "*Euroopa keskkonna- ja tervishoiustrateegia*" (COM(2003) 338 final),

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile: Bioloogilise mitmekesisuse strateegia (COM(1998) 42 final) ja komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile: *Bioloogilise mitmekesisuse tegevuskava* (COM(2001) 162 final);

võttes arvesse arvamuse elnõu (CdR 93/2004 rev.1), vastu võetud 8. juulil 2004. a. säästva arengu komisjoni poolt (ettekandja: pr Tarras-Wahlberg, Stockholmi linnavolikogu liige (SE/PES);

⁽¹⁾ EÜT C 293, 13.10.1999, lk 58.

⁽²⁾ EÜT C 251, 10.08.1998, lk 11.

⁽³⁾ EÜT C 357, 14.12.2001, lk 44.

Ning arvestades järgmist:

- 1) Umbes 80 % Euroopa Liidu kodanikest elab linnastutes ja on selge, et mitmetes neist on tõsiseid keskkonnaprobleeme. Linnastute keskkonnaprobleemid mõjutavad eeskätt linnaelanikke, kuid neil on negatiivne mõju ka ümbritsevale piirkonnale, mis puutub keskkonda ja elukvaliteeti.
- 2) Keskkonna olukorra parandamiseks Euroopa Liidus on vaja rohkem ressursse ning paindlikku strateegiat, mis arvestaks Euroopa linnade eripära. Tegemist peaks olema pikaajalise strateegiaga, mis ühilduks EL-i säästva arengu poliitikaga.
- 3) Et see strateegia oleks efektiivne, on oluline, et see seaks sisse seose paranenud linnakeskkonna ja võimaluse vahel saada kasu Euroopa Liidu toetustest erinevates poliitika valdkondades.
- 4) See strateegia peaks ühtlasi EL-i siseselt kaasa tooma sotsiaalse integratsiooni ja õiglased keskkonningimused, võttes samal ajal arvesse vaeste riikide vajadust ressursside järele ning pannes aluse põlvkondadevahelisele õiglusele.
- 5) Pidades silmas muutuvaid tingimusi linnades ning subsidiaarsuse põhimõtet, peaks kohalike omavalitsuste kanda jääma põhiline vastutus abinõude väljatöötamise eest, mida mõnes konkreetses linnastus rakendada tuleb.

Võttis oma 56. plenaaristungil, mis peeti 29. ja 30. septembril 2004. a Brüsselis (30. septembri istung) ühehäälselt vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide komitee seisukohad

Üldist

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 **tervitab** komisjoni teatist kui esimest sammu linnakeskkonna temaatilise strateegia suunas, mida nõuti EL-i kuuendas keskkonnavalitsuste tegevusprogrammis. Tulevasel temaatilisel strateegial on linnakeskkonna kvaliteedi parandamise osas suur kaal. Seetõttu on oluline teadvustada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli ja vastutust EL-i säästva arengu strateegias püstitatud eesmärkide saavutamiseks.

1.2 **rõhutab** fakti, et linnakeskkond on keerukas valdkond. Et saavutada säästev areng linnastutes ja aglomereatsioonides, tuleb keskkonnavalitsuste seostada majanduslike aspektidega, näiteks konkurentsivõime ja regioonide tööhoivega, ning sotsiaalsete aspektidega, näiteks segregatsiooni ja integratsiooniga. Kaasata tuleks ka kultuuriaspektid.

1.3 **väärtustab** komisjoni otsust käsitleda küsimust töötamisest "integreerituma lähenemise suunas". Arendada tuleb niihästi horisontaalset/valdkonnaülest lähenemist (poliitika valdkondade ja erinevate osapoolte vahel) kui vertikaalset lähenemist (erinevate haldustasandite vahel), et saada globaalne ülevaade säästvast linnaarengust.

1.4 **hindab** fakti, et komisjon aitab kujundada ühiseid eesmärke ja indikaatoreid linnakeskkonna järelmeetmeteks. Kuid on tähtis, et neid kasutataks juhiseks, mitte ettekirjutusena.

1.5 **leiab**, et on tähtis, et linna ja nende lähemaid ja kaugemaid tagamaid käsitletakse vastastiku sõltuvadena, s.t. järgides ESDP (Euroopa ruumi arenguplaani) seisukohta.

1.6 **hindab** fakti, et komisjon kavatses edendada ökoloogilist haridust ja kogemustevahetust ning teadusuuringuid linna-keskkonna valdkonnas.

1.7 sooviks **meenutada** komisjonile Euroopa Linnahartat, mis võeti vastu kohalike ja regionaalsete omavalitsuste kongressil (CLARAE), mis kujutab endast Euroopa Nõukogu konsultatiivorganit. Linnahartas kirjeldatakse linnastute keerukust.

Säästev linnahaldus

1.8 **väärtustab** fakti, et komisjon püüab saavutada palju, rõhutades vajadust struktureeritud lähenemise järele linnahalduses, pidades silmas lisanduvat valdkonnaülest tööd, ning lihtsustades järele- ja võrdlevaid uuringuid eesmärgiga parandada linnakeskkonda.

1.9 **Rõhutaks** ka vajadust, et uued linnahaldussüsteemid oleksid strateegilised ja toimiksid üle linnastu ja külgnevate alade administratiivpiiride.

Linnade säästvad transpordisüsteemid

1.10 **seab kahtluse alla** komisjoni ettepaneku töötada välja eraldi plaan linna transpordisüsteemide jaoks. Üheks säästva linnakeskkonna tähtsamaks aspektiks on just nimelt fakt, et see ühendab transpordisüsteemid maa-arendusega, ning seda on kõige lihtsam saavutada regionaalsel ja kohalikul tasandil.

1.11 **julgustaks** komisjoni levitama parimaid tavasid transpordi valdkonnas, mis puutub koostöösse ja koordineerimisse niihästi erinevate ametkondade kui erinevate transpordiliikide vahel eesmärgiga muuta transport tõhusamaks ja vähendada selle mõju keskkonnale.

Säästev ehitustegevus

1.12 **tervitab** fakti, et komisjonil tuleb välja töötada ühine metodoloogia hoonete ja hoonestatud keskkonna säästvuse hindamiseks; see oleks instrumendiks mida kasutada uute ehituste ning oluliste saneerimistööde korral.

1.13 **on seisukohal**, et komisjon ei peaks täiendama direktiivi 2002/91/EÜ nõuetega, mis ei ole seotud keskkonnategevuse energiaalase tulemuslikkusega. Riikide seadusandlused tuleb direktiiviga täielikult vastavusse viia ning direktiivile tuleb enne täiendavate ettepanekute kavandamist hinnang anda.

1.14 **väärtustab** komisjoni ettepanekut kavandada riiklikud säästva ehitustegevuse programmid ning **nõustub**, et avaliku sektori ehitusprojektide pakkumisprotseduurides peab sisalduma säästvuse nõue.

Säästev linnakujundus

1.15 **hindab** fakti, et komisjon julgustab säästva linnakorralduse mudeleid ning ehitusmaa kasutamise eelistamist roheliste alade kasutamisele eesmärgiga saavutada säästev linnaareng, mis põhineb kõrgtihedal linnakeskusel.

1.16 **ei soovita** komisjonil kavandada suuniseid kõrgtiheda segakasutusega ruumiplaneerimise jaoks. **Ei toeta ka** ettepanekut, mille kohaselt komisjon peaks määratlema ehitusmaa ja rohelised alad või töötama välja muid suuniseid spetsiifilistes linnakujunduse küsimustes. Regioonide komitee **on seisukohal**, et ruumiplaneerimine kulub riigi, regioonide ja kohalike omavalitsuste kompetentsi, ning et igal riigil on omaenese kultuurilised ja topograafilised iseärasused, ehitusalased traditsioonid jne.

2. Regioonide komitee soovitus

2.1 **aktsepteerib**, et komisjon pakub õigusega välja ambitsioonikaid eesmärke jätkusuutlikuma linnakeskkonna tarbeks. Ta usub aga siiski, et komisjoni roll on ainult esitada ettepanekuid poliitiliste raamtingimuste osas ja leppida kokku eesmärkide suhtes, aga mitte panna ette õiguslike raamtingimusi nende saavutamiseks.

2.2 **on seisukohal**, et on tähtis, et kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega integreeritaks kõik linnakeskkonda puudutavad EL meetmed olemasolevatesse keskkonna juhtimise kavadesse või -süsteemidesse ja et nad põhineksid nendel ja toetaksid kohalikke ja regionaalseid omavalitsusi nende püüdlustes säästvuse suunas.

2.3 **on seisukohal**, et keskkonnajuhtimise kavasid ja keskkonnajuhtimissüsteeme tuleb jätkuvalt hinnata vastavalt nende

keskkonnakasulikkusele, ning arendada need seejärel välja avaliku sektori jaoks, keskendudes säästvale linnaarengule.

2.4 **on seisukohal**, et on oluline, et EL transpordisüsteeme ja mobiilsust puudutavad meetmed tunnustavad häid tulemusi andnud olemasolevaid transpordi- ja mobiilsuskavasid, ja põhinevad neil, ja toetavad kohalikke omavalitsusi subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte osas.

2.5 **on seisukohal**, et jätkusuutlik linnatranspordi kava peab tuginema integreeritud lähenemisele, mis on kooskõlas kohaliku ja regionaalse tasandi sotsiaal-, keskkonna- ja majanduspoliitikatega. Regionaalne ja kohalik tasand on kõige sobivamaks tasandiks, et kujundada välja jätkusuutlikud suurlinnastunud piirkonnad ning probleemide ja osalejate tegevuse ühtse lähenemisviisiga koordineerimiseks.

2.6 **julgustab** meetodite väljatöötamist, mis lihtsustaksid siirdumist säästvamatele transpordiliikidele, arendamist vajavate valdkondadena võib nimetada majanduse juhtimise instrumente, mobiilsuse juhtimist ning intelligentseid transpordisüsteeme (ITS).

2.7 **soovib** alternatiivina seadusandlikule lahendusele töötada välja instrumendid ja meetodid kokkulepete saavutamiseks, millega kallutada liikmesriike säästva linnaarengu poole. Regioonide komitee **nõuab** komisjonilt linnaarengu lepete kavandamist, mis toimiks näiteks kooskõlas avatud kooskõlastamismeetodiga ja Ålborgi hartaga või kolmepoolsete lepete kavandamist. Siinkohal on oluline, et regionaalsele ja kohalikule tasandile antaks vajalik mõju ning vajalikud ressursid, võimaldamaks nende osalemist.

2.8 **nõuab** komisjonilt ressursside väljatöötamist kogemuste ja teadmiste vahetamiseks võrgustike kaudu. Võrgustikega seotud püüdlused Interreg IIC raames võiksid olla mudeliks, millele toetuda näiteks Elu ja Linn programmides.

2.9 **suhtub positiivselt** komisjoni ettepanekusse, et liikmesriike tuleks julgustada välja töötama säästva linnaarengu piirkondlikke strateegiaid. Need tuleks kujundada linnade ja aglomeratsioonide säästva arengu strateegiateks.

2.10 **Suhtub positiivselt** komisjoni ettepanekusse, et liikmesriike tuleks julgustada rajama riiklikke või piirkondlikke keskusi, et toetada linnu info, erialaste teadmiste ja nõuannetega. Need keskused peaksid võitlema linnade ja aglomeratsioonide säästva arengu eest.

2.11 **on seisukohal**, et enne uute süsteemide kavandamist tuleb läbi töötada need ulatuslikud riiklikud püüdlused, mida paljud liikmesriigid teevad säästva linnaarengu edendamiseks sellistes valdkondades nagu ehitusmaterjalide keskkonnohustust käsitlev märgistus või vanadest, keskkonnaga mitte arvestavatest materjalidest ehitatud hoonete renoveerimine. Sellele lisaks usub komitee, et iga uue süsteemiga kohanemiseks vajalike harmoniseerimisalaste abinõudega ei tohiks kaasnedä jõupingutuste dubleerimist, bürokratia ega kulude kasvu.

2.12 soovib **rõhutada** fakti, et mitmed komisjoni ettepanekud on seotud standardite, süsteemide, näitajate ja meetodite loomisega, et muuta võimalikuks eri riikide võrdlemine. Komitee **usub**, et on väga tähtis töötada välja süsteemid, mis ei avaldaks survet ressurssidele ega suurendaks kulutusi ning bürokraatiat regionaalsete ja kohalike omavalitsuste jaoks.

2.13 **on seisukohal**, et on väga tähtis, et kõik ettepanekud oleksid paindlikud ja lihtsad, mis puutub erinevate riikide olukorda ja vajadustesse.

2.14 **on seisukohal**, et on tähtis, et komisjoni ettepanekud edendaksid järkjärgulist lähenemist ega looks pinget linnade

vahel, kes suudavad ettepanekuid kohe ellu viia, ning selliste linnade vahel, kes neid koheselt järgida ei suuda.

2.15 **on seisukohal**, et komisjon peab selgitama, mida mõeldakse "linnade" ja "linnapiirkondade" all. Vajaduse korral võib määratlused töötada välja igas liikmesriigis eraldi.

2.16 **rõhutab** vajadust, et temaatiline strateegia arvestaks pidevalt seoseid linakeskkonna ja selle tagamaa vahel ja võimalusel tuleks ette näha kokkuleppeid ja koostööd asjaomaste linnaväliste alade omavalitsustega.

Brüssel, 30. september 2004. a

Regioonide komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide komitee aramus komisjoni teatise kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanikukaitsealase võimekuse tugevdamist

(2005/C 43/10)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele, mis käsitleb *Euroopa Liidu kodanikukaitsealase võimekuse tugevdamist* (COM(2004) 200 final);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 25. märtsi 2004. aasta otsust konsulteerida selles küsimuses regioonide komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule;

võttes arvesse oma büroo 19. juuni 2003. aasta otsust teha oma säästva arengu komisjonile ülesandeks koostada selle teema kohta aramus;

võttes arvesse oma 3. juuli 2003. aasta arvamust *looduskatastroofide korral tegutsemise ja nende tagajärgede kohta: Euroopa struktuuripoliitika roll* (CdR 104/2003 lõplik) ⁽¹⁾;

võttes arvesse nõukogu 9. detsembri 1999. aasta otsust 1999/847/EÜ, millega kehtestatakse kodanikukaitsealane tegevusprogramm (2000-2004) ⁽²⁾;

võttes arvesse nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta otsust 2001/792/EÜ, Euratom, millega kehtestatakse ühenduse mehhanism tugevdatud koostöö soodustamiseks kodanikukaitse abimissioonidel ⁽³⁾;

võttes arvesse komisjoni 2003. aasta lõpus tehtud algatusi nõukogu otsuse 2001/792 rakendusaktide vastuvõtmiseks;

⁽¹⁾ ELT C 256, 24.10.2003, lk 74

⁽²⁾ EÜT L 327, 21.12.1999, lk 53

⁽³⁾ EÜT L 297, 15.11.2001, lk 7

võttes arvesse Euroopa Parlamendi 4. septembri 2003. aasta resolutsiooni (PE T5-0373/2003) suvise kuumalaine mõju(2003) kohta ja Euroopa Parlamendi aruannet (PE-A5-0278/2003) ohutuse parandamise kohta merel, võttes arvesse laevaga Prestige toimunud õnnetust;

võttes arvesse Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõu artikleid III-184 ja I-42, milles sätestatakse kodaniku-
kaitse alase koostöö ja solidaarsuse aluspõhimõtted;

võttes arvesse arvamuse eelnõud (CdR 241/2004 rev. 1), mis võeti vastu ühehäälselt 8. juulil 2004. a. säästva arengu komisjoni poolt (ettekandja: Mr Isidoro Gottardo, Friuli Venezia Giulia regionaalse nõukogu liige (IT-EPP);

ning arvestades, et:

- 1) liikmesriikide vastastikune solidaarsus ja abistamine Euroopa Liidu territooriumil toimuvate looduskatastroofide või inimese tekitatud katastroofide korral on rahvusvahelise ühenduse moraalne põhikohustus ning aluspõhimõte ja määratlev põhimõte;
- 2) Euroopa Liit peab kohaldama rahvusvahelise koostöö raames kõrgemaid solidaarsuspõhimõtteid ka kolmandate riikide suhtes, keda tabavad eelnimetatud katastroofid;
- 3) viimastel aastatel on nii Euroopa Liidus kui ka väljaspool selle piire looduskatastroofide riskidega kokkupuutumine märgatavalt sagenenud. Selle tagajärjel on Euroopa Liidul eluliselt tähtis astuda samme komisjoni koordineerimis- ja kiirreageerimisalase võimekuse tugevdamiseks;
- 4) kaasaegsel ja tõhusal kodanikukaitse süsteemil on kaks põhilist alustala, nimelt koordineerituse kõrge tase ja kogu ühendust hõlmav läbimõeldud operatiivvahendite ja väga spetsiifiliste kiirreageerimisüksuste võrgustik;
- 5) liikmesriikide ja regioonide käsutuses olevate inim- ja materiaalsete kodanikukaitseressursside laialdane üleeuroopaline võrgustik aitab oluliselt tagada looduskatastroofide ohvrite kiireid päästeoperatsioone kohapeal ning mobiliseerida ja koordineerida kohalikke operatiivvahendeid kahjustatud piirkonna välise abiga;
- 6) pärast Euroopa Liidu kodanikukaitsealase suutlikkuse tugevdamist peab ühendus tegelema tõsiselt ja otsusekindlalt ennetamisküsimustega, et looduskatastroofide esinemissagedust võimalikult piirata ning leevendada nende looduskatastroofide negatiivset mõju, mida ei ole võimalik ennetada;

võttis oma 56. plenaaristungil, mis toimus 29. ja 30. september 2004. a Brüsselis (30. septembri istung) ühehäälselt vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide komitee arvamused

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 **kiidab heaks** komisjoni teatistes Euroopa Liidu kodanikukaitsealase operatiivvõimekuse tugevdamise kohta esitatud üldise tegevuskava solidaarsuse ja koostöö vaimus, mida Euroopa Parlament toetab rahvusvahelise ühenduse aluspõhimõttena;

1.2 **on seisukohal**, et tuleb lähtuda terviklikust perspektiivist, mis hõlmab kõiki ühiskonna katastroofide eest kaitsmise aspekte, sealhulgas ennetavaid meetmeid, kodanikekaitset ja jätkumeetmeid

1.3 **peab** kohalikke ja regionaalseid omavalitsusi Euroopas kaasaegse ja tõhusa kodanikukaitse tähtsaks struktuuri- ja organisatsiooniliseks mudeliks tänu nende haldusalastele õigustele ning nende otsesele kokkupuutumisele oma kodanike turvalisuse ja piirkonna pärandiga ning vastutusele nende eest;

1.4 **on seisukohal**, et organisatoorne võimekus, mida regioonid on viimastel aastatel looduskatastroofidega, metsatulekahjudega ning tööstus- ja transpordionnetustega toimetulemisel on ilmutanud, võib olla tähtsaks üldiseks mudeliks Euroopa tõhusa ja kaasaegse kodanikukaitse süsteemi väljatöötamisel, mis on võimeline reageerima Euroopa Liidu piires ja väljaspool seda tekkivatele kriisilukordadele;

1.5 **usub**, et liikmesriikides, regioonides ja kohalikes omavalitsusüksustes on kindlalt juurdunud aktiivne kodanikukaitsealane kultuur, mis on arenenud kogu Euroopa Liitu hõlmavaks läbimõeldud võrgustikuks. See algab kohalikul tasandil ja on ühendatud kõrgeimal institutsionaalsel tasandil. Ametiasutustel ja eriti regioonidel peab olema hea kiire alarmeerimise ja koordineerimise võime, s.t vahetu juurdepääs mitmesugustele kogu territooriumil paiknevatele hädaolukorra ressurssidele, võime mobiliseerida oma inim- ja materiaalseid ressursse kiiresti katastroofi piirkonda ning võime koordineerida välise inim- ja materiaalsete ressursside saabumist

1.6 **rõhutab**, et ühenduse uue kodanikukaitsemehhanismi jaoks on eluliselt tähtis omada hädaolukordade seireks ja juhtimiseks kiireid ja kvaliteetseid info- ja sidesüsteeme, sest ilma nendeta ei ole võimalik saavutada katastroofiohvrite päästetööde tõhusat koordineerimist;

1.7 **peab** vältimatuks Euroopa seirekeskuse ühendamist riiklike ja piirkondlike kodanikukaitseoperatsioonidega ühe statsionaarse kiirreageerimise sidevõrgustiku kaudu;

1.8 **loodab**, et teatistes esitatud suuniste rakendamisega kaasneb sidevõimaluste standardite ning piirkondlike kodanikukaitseoperatsioonide juhtimise sertifitseerimine Euroopa tasandil, et tagada nende hädaolukorras tegutsemise põhijõudude tõhusus ja usaldusväärsus;

1.9 **on seisukohal**, et Euroopa kodanikukaitsealaste andmebaaside pidevaks uuendamiseks ning tõhusa ja kiire reageerimise tagamiseks hädaolukorras peaksid piirkondlikud ja riiklikud kodanikukaitsekeskused olema hädaolukorrale reageerimisel esmane teabeallikas inim- ja materiaalsete ressursside ja kogemuste kohta. Siseriiklike asutuste juba olemasolevad andmebaasid tuleks ühtlustada Euroopa andmebaasidega;

1.10 **on seisukohal**, et arvestades liikmesriikide ja regioonide pikaajalisi kogemusi levinumate või korduvate katastroofidega toimetulemisel, peaks oluline üleeuroopaline strateegiline eesmärk olema Euroopa Liidus juba olemasolevate inim- ja materiaalsete ressursside üksteisega kooskõlastamine ja koordineerimine;

1.11 **on seisukohal**, et haruldastes või vähemtuntud hädaolukordades tegutsemiseks realistlike stsenaariumide väljatöötamiseks ja pääste- ja kiirreageerimisoperatsioonide tarbeks kõige sobivamate inim- ja materiaalsete ressursside väljaselgitamiseks tuleb nimetada ametisse ühenduse tasandil ekspertrühm.

1.12 **on seisukohal**, et liikmesriikide inim- ja materiaalsete ressursside operatiivvõimekust välitingimustes aitavad oluliselt kindlaks määrata ühised kodanikukaitseoperatsioonid. Ühiste operatsioonide abil saab kindlaks määrata, kas osalevad riigid suudavad oma operatsioone tõhusalt integreerida ja neid kohapeal tihedalt koordineerida tsiviilametiasutustega, kelle vastutus kohapeal on eelkõige tähtis side-, juhtimis- ja kriisijuhtimisvõrgustikus.

1.13 **rõhutab**, et Euroopa kiirreageerimisjõudude loomise ja lõpliku väljaarendamise käigus tuleks luua võimalikult laialdased võimalused piiriüleseks koostööks, eriti ühisteks naaberregioonide või piiriäärsete regioonide kodanikukaitseõppusteks.

2. Regioonide komitee soovitused

Andmebaas

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 **soovitab** lasta koostada ja uuendada siseriiklike asutuste andmebaasides juba juurdepääsetavate andmetega ühtlustamise teel inim- ja materiaalsete ressursside andmebaasi mitmesuguste hädaolukordade tarbeks asutustel, kes valdavad asjakohast teavet oma institutsionaalsetel eesmärkidel ning hoiavad oma valitsemisala territooriumil käigus ööpäevaringselt töötavaid kodanikukaitse hädaolukorra operatiivkeskusi;

2.2 **teeb ettepaneku**, et selle andmebaasi teabeallikate hulka kuuluksid ka riiklikud kodanikukaitse operatiivkeskused, kogudes teavet nende tähtsamate materiaal- ja inimressursside ja kvalifitseeritud spetsialistide kohta. Andmebaas peaks hõlmama ka piirkondlike kodanikukaitse operatiivkeskusi, kogudes teavet nende kohalike omavalitsuste üldiste ressursside ja spetsialiseeritud kiirreageerimisüksuste kohta;

2.3 **soovitab**, et lisaks teabele erinevateks hädaolukordadeks eraldatavate finants- ja operatiivressursside kohta peaksid kõikidel eelnimetatud teabevõrgustiku tasandil osalejad esitama andmebaasi nimekirja konkreetsetest hädaolukordadest, millega konkreetsed operatiivüksused nende territooriumil või väljaspool seda tegelevad;

2.4 **soovitab** lülitada andmebaasi: nimekirja ulatuslikest rahvusvahelistest kodanikukaitseoperatsioonidest, mida operatiivkeskus oma territooriumil koordineerib.

2.5 **soovitab** uuendada andmebaasi kehtestatud ajakava kohaselt iga kuue kuu järel;

Ühisõppused

REGIOONIDE KOMITEE

2.6 **soovitab** leida ühistel kodanikukaitseõppustel õige tasakaalu riiklike jõudude suuremate spetsialiseeritud ressursside ja piirkonna hädaolukorras reageerimise ressursside vahel, mis on saanud spetsiaalse koolituse elanikkonna otseseks abistamiseks koordineeritud omavalitsuse ja muude riigi ja piirkondlike jõududega;

2.7 **kutsub üles** komisjoni võtma endale ülesandeks kavadada ja arendada piiriüleseid operatsioone piiriäärsete piirkondade aktiivsel osavõtul. See võimaldaks piirkondadel ühendada oma kodanikukaitsealaseid kogemusi ja luua tugeva operatiivbaasi, millele rajaneksid Euroopa kiirreageerimisjõud;

2.8 **soovitab** määratleda korduvate, eriti kiiresti levivate looduskatastroofide, näiteks metsatulekahjude puhul tegutsemiseks parimad kiirreageerimise tavad. Selle saavutamiseks võiks võrrelda eri piirkondades kasutatavaid varase hoiatuse ja hädaolukorras reageerimise taktikaid;

2.9 **soovitab** astuda samme kodanikukaitse- ja sõjaliste jõudude koostalitlusvõime parandamiseks, et tagada vaid relvajõududele kättesaadavate eriresursside kiire kohaleaatmine või täiendavate eriresursside, näiteks helikopterite kohalekutsumine keeruliste või laia levikuga looduskatastroofide puhul lisaks kodanikukaitsejõududele;

Sidepidamine ja parem koordineerimine

REGIOONIDE KOMITEE

2.10 **soovitab**, et õigeaegse teavitamisega seotud probleemide lahendamiseks, tagamaks hädaolukorra kiiret hindamist ja viivitamatut tõhusa abi andmist, peavad piirkondlikud ööpäevaringelt tegutsevad päästekomissioonid olema võimelised suhtlema reaajas otse riigi ja EL päästekomissioonidega, vältides selliselt teabe liikumist kaudsete kanalite kaudu, mis infovoogu aeglustavad või moonutavad.

2.11 **soovitab** luua spetsiaalse Euroopa kodanikukaitse sidevõrgustiku, mis ühendab kõiki piirkondlikke ja riiklikke päästekomissioone Euroopa seirekeskusega;

2.12 **teeb ettepaneku** kohustada teavitama Euroopa seirekeskust hädaolukordadest, mille puhul piirkondlik kodanikukaitsekeskus kutsus katastroofipiirkonda väliseid ressursse. Piirkondlik keskus peaks teavitama Euroopa keskust ka kriisilukorra lõppemisest.

Finantsvahendid

REGIOONIDE KOMITEE

2.13 **soovitab** suurendada rahalist toetust hädaolukordades sekkumistele ja Euroopa kodanikukaitseüsteemi loomisele. See rahastamine ei ole oluline mitte ainult liikmesriikide vastastikuse solidaarsuse tugevdamiseks sellises rahvusvahelises ühenduses nagu Euroopa Liit, vaid võimaldab ka integreerida ja koordineerida EL liikmesriikide ja piirkondade väga spetsiifiliste jõudude ja üksuste tegevust, kellel on vaja integreeritult oma operatsioone koordineerida.

Brüssel, 30. september 2004. a

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus teemal “Teatis: valge raamatu ”Uus hoog Euroopa noortele“ järelmeetmed. Ettepanekud noorsoo vabatahtlike tegevuste ühiseesmärkide kohta vastusena nõukogu 27. juuni 2002. aasta resolutsioonile b Euroopa noorsoolase koostöö raamistiku kohta” “Teatis: valge raamatu ”Uus hoog Euroopa noortele“ järelmeetmed – ettepanek noorte parema mõistmise ja tundmise ühiseesmärkide kohta vastusena nõukogu 27. juuni 2002. aasta resolutsioonile Euroopa noorsoalase koostöö raamistiku kohta”

(2005/C 43/11)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule – valge raamatuga “Uus hoog Euroopa noortele” seotud järelmeetmeid – ettepanek noorte parema mõistmise ja tundmise ühiseesmärkide kohta vastusena nõukogu 27. juuni 2002. aasta resolutsioonile Euroopa noorsoalase koostöö raamistiku kohta (KOM(2004) 336 lõplik);

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule – valge raamatuga “Uus hoog Euroopa noortele” seotud järelmeetmed – ettepanek noorsoo vabatahtlike tegevuste ühiseesmärkide kohta vastusena nõukogu 27. juuni 2002. aasta resolutsioonile Euroopa noorsoalase koostöö raamistiku kohta (KOM(2004) 337 lõplik);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 30. aprilli 2004. aasta otsust konsulteerida selles küsimuses Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimese lõike alusel regioonide komiteega;

võttes arvesse oma presidendi 5. aprilli 2004. a. otsust teha kultuuri- ja hariduskomisjonile ülesandeks koostada sellel teemal arvamus,

võttes arvesse oma arvamust komisjoni töödokumendi kohta “Euroopa vabatahtlik teenistus noortele” (CdR 191/96 fin) ⁽¹⁾;

võttes arvesse oma arvamust dokumendi kohta “ühine tegevusprogramm – Euroopa vabatahtlik teenistus noortele” (CdR 86/97 fin) ⁽²⁾;

võttes arvesse nõukogu ja nõukokku ühinenud liikmesriikide valitsuste esindajate 27. juuni 2002. a. otsust Euroopa noorsoopoliitilise koostöö raamide kohta ⁽³⁾;

võttes arvesse regioonide komitee arvamust teemal “Euroopa Komisjoni valge raamat”: “Uus hoog Euroopa noortele” (CdR 389/2001 fin) ⁽⁴⁾;

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule “Valge raamatu “Uus hoog Euroopa noortele” jätkumeetmed” – ettepanek seada ühiseid eesmärgi noorte osalemise ja informeerimise osas vastavalt nõukogu 27. juuni 2002. a. otsusele Euroopa noorsoopoliitilise koostöö raamide kohta (KOM(2003) 184 lõplik);

võttes arvesse nõukogu 25. novembri 2003. a. resolutsiooni ühiste eesmärkide seadmise kohta noorte osalemise ja informeerimise kohta ⁽⁵⁾;

võttes arvesse komisjoni aruannet nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalnõukogule ja regioonide komiteele “Aruanne Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuli 2001 soovitusel elluviimise kohta, mis käsitleb üliõpilaste, koolitust saavate isikute, vabatahtlike, õppejõudude ja koolitajate liikuvust ühenduses” (KOM(2004) 21 lõplik);

⁽¹⁾ EÜT C 42, 10.2.1997, lk 1.

⁽²⁾ EÜT C 244, 11.8.1997, lk 47.

⁽³⁾ EÜT C 168, 13.7.2002.

⁽⁴⁾ EÜT C 287, 22.11.2002, lk 6.

⁽⁵⁾ ELT C 295, 5.12.2003.

võttes arvesse regioonide komitee arvamust: "Teatis valge raamatu "Uus hoog Euroopa noortele" jätkumeetmete" kohta – ettepanek ühiste eesmärkide seadmise kohta noorte osalemise ja informeerimise alal vastavalt nõukogu 27. juuni 2002. a. resolutsioonile Euroopa noorsoopoliitilise koostöö kohta (CdR 309/2003 fin);

võttes arvesse regioonide komitee arvamuse eelnõud (CdR 192/2004 rev. 1, vastu võetud 9. juulil 2004 kultuuri- ja hariduskomisjoni poolt (raportöör: hr Roberto Pella, Biella provintsinõukogu esimees (IT/EPP));

ning arvestades järgmist:

- 1) kohalikud ja regionaalsed võimuorganid on alati tervitanud noorsoopoliitika pööratavat tähelepanu, olles kindlal veendumusel, et EL, liikmesriigid ja ka kohalikud ja regionaalsed omavalitsused peavad muutma noortele omaseks sõnumi, et on oluline osaleda aktiivselt ühiskonanelus siseriiklikul tasandil, eelkõige selleks, et anda noortele võimalus märkimisväärselt kaasa aidata demokraatliku, solidaarsusel põhineva, aga ka majanduslikult ja kultuuriliselt tugeva ja konkurentsivõimelise Euroopa loomisele;
- 2) Euroopa Liidu äsjase laienemise valguses peavad kohalikud ja regionaalsed võimuorganid Laekeni deklaratsiooni, mis lisati Euroopa Ülemkogu 14. ja 15. detsembri 2001. aasta lõppjäreldestele, oluliseks ja äärmiselt päevakajaliseks, sest see kirjeldab ühe peamise väljakutsena, mis Euroopa Liidu ees seisab, küsimust "kuidas tuua kodanikke ja eriti noori lähemale Euroopa kuvandile ja institutsioonidele". See väljakutse oleks tulnud sõnastada selliselt, et see väljendaks soovi tuua Euroopa projekt ja Euroopa institutsioonid kodanikele, eriti noortele, lähemale, eesmärgiga luua tihedam side noorte ja olemasolevate poliitiliste struktuuride vahel.
- 3) kohalikud ja regionaalsed võimuorganid peavad ülioluliseks Euroopa Ülemkogu Lissaboni ja Barcelona istungjärgudel sätestatud strateegiliste eesmärkide saavutamist, mis on mõeldud muutmaks Euroopat "maailma kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teadmispõhiseks majanduseks", ning on veendunud, et noorte liikuvus Euroopa piires on selle eesmärgi saavutamise eeltingimus. Seejuures tuleb aga jälgida, et noorem põlvkond ei vaadeldaks Euroopa noortepoliitika raames liialt instrumentaalsest aspektist. Noortepoliitika peaks tuginema eelkõige vaatenurgale, et noored on võrdväärsed Euroopa kodanikud, kelle käsutuses on potentsiaal ja võim, otsustamaks iseene ja Euroopa tuleviku üle, millel on laiemas tähenduses tagajärjed ka Euroopa konkurentsivõimele ja majandusarengule;

võttis järgmise arvamuse vastu oma 56. plenaaristungil 29.-30. septembril 2004 (30. septembri koosolekul).

1. Regioonide komitee seisukohad

REGIOONIDE KOMITEE:

1.1 **nõustub** komisjoniga, et Euroopa nooremate põlvkondade kiiresti muutuvat olukorda silmas pidades on noorteprobleemide ja noorte jaoks mõeldud meetmete puhul väga vajalik rakendada avatud koostöömeetodit, nagu seda kutsub tegema nõukogu;

1.2 **tervitab** komisjoni kasutatud meetodit, mida iseloomustab laiaulatuslik konsulteerimine asjaosalistega;

1.3 **leiab**, et temaga tuleb regulaarselt konsulteerida ja teda kursis hoida seoses komisjoni valges raamatus "Uus hoog Euroopa noortele" esile toodud nelja esmatahtsa temaga, eriti arvestades, et kohalikud ja regionaalsed võimuorganid on oma ametlike kohustuste tõttu olnud alati seotud algatuste käivitamisega noorte aktiivse osalemise julgustamiseks kogukondades, kus nad elavad;

1.4 **nõustub** komisjoni tähelepanekuga, et noorte huvi-kaotus poliitika vastu on murettekitav, aga see-eest osalevad nad sageli ühiskondliku tegevuse teistes valdkondades, nagu vabatahtlikus töös, ja see on samuti aktiivse kodanikuosaluse viis. Regioonide komitee **usub** seetõttu, et poliitikud peaksid tegema esimese sammu ja vaatama üle, mis mulje nad endast noortele jätavad, ning arendama välja töömeetodid suurema demokraatliku toetuse saavutamiseks noorte hulgas. See kehtib sugugi mitte viimases järjekorras RK kohta, mis võiks tegusamalt hoolitseda noorte liikmete – nii naiste kui meeste – toomise eest oma ridadesse, kes oma nooruse ja poliitilise tegevuse toel kohalikul ja regionaalsel tasandil võiksid kaasa aidata töö parandamisele komitees.

1.5 **on veendunud** (mida on lisaks käesolevale dokumendile väljendatud ka regioonide komitee varasemates selleteemalistes arvamustes), et "Euroopa noorsoopoliitika peaks olema nähtav kõikidel haldus- ja poliitilistel tasanditel ja kõikides riikides ning seda tuleks edastada nende kanalite kaudu ja sellises keeles, mida Euroopa noored kasutavad" (CdR 309/2003 fin). Seoses sellega tervitab regioonide komitee Euroopa noorteportaali loomist, mis asub aadressil: http://www.europa.eu.int/youth/index_fr.html.

2. Regioonide komitee konkreetsed soovitud seoses noorte parema mõistmise ja tundmisega

REGIOONIDE KOMITEE:

2.1 **leiab**, et poliitika noortele lähendamiseks tuleb kõigepealt kindlaks teha kõige sobivam lähenemisviis ja selle saavutamiseks on, nagu komisjon nõukogule oma teatise üldesmärgi selgitades õigesti välja toob, oluline omandada Euroopa noorsoovaldkonnas järjekindlad, asjakohased ja kvalitatiivsed teadmised ning näha arvamuste vahetamise, dialoogi ja võrgustike loomise kaudu ette, millised vajadused tekkivad tulevikus, et saaks teha õigeaegset, tõhusat ja jätkusuutlikku poliitikat;

2.2 **nõustub** komisjoni poolt üldesmärgi all paika pandud täiendavate eesmärkidega ja **tervitab** asjaolu, et komisjon on lisaks neile sektoritele, millele liikmesriigid neile antud küsimustiku vastustes algselt viitasid, näidanud avatust ka teiste oluliste noortega seotud sektorite suhtes. See on nii kiiresti muutuva sektori, nagu noortesektor, uurimiseks sobiva meetodi oluline tunnusjoon;

2.3 **rõhutab**, et kohalikud ja regionaalsed võimuorganid võivad mängida olulist rolli olemasolevate teadmiste ülesleidmisel noortega seotud sektorites ning **kutsub** nõukogu seda silmas pidama seoses liikmesriikide tasandil paika pandud tegevusliinidega; välja on toodud küll vajadus "teostada edasisi uuringuid, koguda statistilisi andmeid ja valitsusväliste organisatsioonide, noorteorganisatsioonide ja noorte endi praktilisi teadmisi kindlaks tehtud teemadel, et täita lünki ja pidevalt ajakohastada teadmisi nimetatud teemade suhtes", kuid kohalikke ja regionaalseid võimuorganeid ei ole mainitud. Kui tahe-takse, et need teadmised oleksid tõesti terviklikud ja ajakohased, tuleb neid taotleda ka kohalikul tasandil, ehkki riiklikult koordineeritult, et saavutada üldsiht, milleks on järjepidevad teadmised;

2.4 **leiab**, et sellise riiklikul tasandil koordineerimise kõige tõhusamaks mooduseks oleksid andmekogumisprojektid, millesse oleks otseselt kaasatud kohalikud ja regionaalsed võimuorganid, sest nemad saavad oma piirkonna noortega kergemini ühendust võtta, kuid selle tegemiseks peaksid nad saama kasutada kohaseid Euroopa rahalisi vahendeid;

2.5 **õhutab** komisjoni võtma arvesse koolide üliolulist rolli noori käsitleva valge raamatu nelja esmatähtsa teemaga seotud dokumentide koostamisel, sest koolid võivad olla noortele ideaalne kanal erinevate uurimisvaldkondade küsimustike koostamiseks. Kohalike ja regionaalsete võimude sotsiaalhoolekan-deorganid võivad jõuda nende noorteni, kes sotsiaalselt ebasoodsa olukorra tõttu enam koolis ei käi;

2.6 **usub**, et kohalikel ja regionaalsetel võimuorganitel tasuks taotleda oma piirkonna paljude noorte nõuandeorganite või noortenõukogude aktiivset koostööd. Need nõuandeorganid on end juba näidanud suurepärase vahendina noorte kohta usaldusväärsete ja eriti just pidevalt ajakohastatavate teadmiste kogumisel kohalikul tasandil ning samal ajal aktiivse kodanikuosaluse edendamisel;

2.7 **leiab**, et noorte kohalikud osalus- ja huvigrupid, nagu näiteks noorte nõukogud, tuleks mõningates küsimustes varustada otsustuspädevuste ning piisavate ressurssidega. See annaks noortele võimaluse iseseisvalt otsuseid vastu võtta ja viia ellu mõningaid neid huvitavaid ja puudutavaid projekte. Tegelikult otsustuspädevusega varustatud noorte nõukogud edastavad noortele positiivse demokraatiapildi ja soodustavad nende kodanikuosalust.

2.8 **kutsub** komisjoni otseselt kaasama uute liikmesriikide kohalikke ja regionaalseid võimuorganeid ning edendama nende vahel parima tava levitamist, näiteks kogu Euroopa noortenõukogude vahelise mestimistegevuse ja kultuurikontaktide kaudu;

2.9 **tõstab esile** etnilisi ja keelelisi vähemusi kajastavate järjekindlate, asjakohaste ja kvalitatiivsete teadmiste otsimise olulisust Euroopa noortesektoris;

2.10 **tervitab** komisjoni valmisolekut luua Euroopa Liidu noorsooteadmiste võrgustik, kus osaleksid kõikide selle valdkonna asjaosaliste esindajad, arutamaks meetodeid ja tuleviku-teemasid ning vahetamaks häid tavasid;

2.11 **kutsub** nii ruttu kui võimalik valmistuma praktiliste sammude astumiseks noorsooteadmiste võrgustiku loomiseks, millele komisjon viitab oma arutluses noorte paremat mõistmist ja tundmist käsitleva teatise neljanda eesmärgi üle, ning **taotleb**, et erilist hoolt kantaks regioonide komitee esindajate osalemise eest;

2.12 **märgib**, et oma vastustes komisjoni küsimustikule ei taotlenud liikmesriigid uusi struktuure teabe vahetamise, dialoogi ja võrgustike soodustamiseks ja edendamiseks, et tagada teadmiste nähtavus noorsooalvaldkonnas ja näha ette tulevikuvajadusi, vaid soovivad toetuda vanadele võrgustikele ja suhetele, neid tõhusamalt kasutades ja juhtides. Kohalike omavalitsuste noorsootöö kontaktpunkte tuleks seetõttu tugevdada ja need võiksid toimida noortelt endilt tuleva teabe ideaalse kanalina;

2.13 **nõustub** komisjoniga, et hariduse edendamisel ning noorsoovaldkonnas töötavate teadlaste ja ekspertide – eriti noorte –, aga ka kõigi teiste noorsoovaldkonnas teadmisi koguvate asjaosaliste koolitamisel on väga oluline liikuvus ning kutsub komisjoni panema Euroopa tasandil paika strateegiaid, mis võivad suurendada nende organite teadlikkust, kuhu teadlased ja eksperdid kuuluvad, eriti aga koolide ja ülikoolide oma, sest – nagu komisjon ise märgib oma aruandes üliõpilaste, koolitustel osalevate isikute, vabatahtlike ning õpetajate ja koolitajate ühenduse piires liikumist käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuli 2001. aasta soovitusel järelmeetmete kohta (KOM(2001) 21 lõplik) – vaatamata juba rakendatud strateegiatele “on haridus- ja koolitussüsteemides osalevate ja liikuvusmeetmetes osalevate isikute hulk ikka veel väga piiratud”.

2.14 **leiab**, et kooliõpetajatele tuleks luua koolitundides ja õppetöövälistes tegevustes head tingimused osalus- ja kogukonnaküsimuste selgitamiseks. Koolide juures tegutsevatele noorte osalus- ja huvigruppidele tuleks võimaldada kaasotsustamispädevusi seoses kooliruumidega ja näiteks ruumide organiseerimisega vabaajategevusteks ja seoses nende otstarbeka kasutamisega.

3. Regioonide komitee konkreetsed soovitused seoses noorte vabatahtlike tegevustega

REGIOONIDE KOMITEE:

3.1 **tervitat** komisjoni selleteemalist detailset analüüsi, sest see küsimus on kohalikele ja regionaalsetele võimuorganitele alati oluline olnud, kuna vabatahtlike ühingud on eelkõige just kohalikul tasandil äärmiselt olulised, olles iga inimkogukonna elav ja aktiivne süda;

3.2 **tervitat** teavet, et paljud noored osalevad vabatahtlikes tegevustes ja **märgib**, et see on vastuolus oletusega, et noored ei ole aktiivsest kodanikuosalusest huvitatud. Regioonide komitee **peab** kohasemaks kirjeldada noori pigem “depolitisiseerunuina” kui mittehuvitatuina, sest vabatahtlikud tegevused on – nagu komisjon isegi mainib – sotsiaalse osaluse vorm, õpetlik kogemus ning tööalase konkurentsivõime ja integratsiooni tegur;

3.3 **arvab**, et noored on ilmselt seetõttu poliitikast eemaldunud, et see paistab neile tegelikest probleemidest kaugele jäävat. Regioonide komitee **meenutab** oma hiljutist arvamust seoses noorte osalemist ja teavitamist käsitleva teatisega nõukogule selles osas, et kohalikud ja regionaalsed võimuorganid mängivad Euroopa noortepoliitikas otsustavat rolli, olles institutsioonidest kõige lähedasemas kontaktis nooremate põlvkondadega;

3.4 **tervitat** asjaolu, et komisjon tunnustab kohalike ja regionaalsete võimuorganite rolli olemasolevate noortele mõeldud vabatahtlike tegevuste paremaks muutmisel ning **toonitab**, et kohalikud ja regionaalsed organid saavad oma piirkonna noortega luua erilised suhted;

3.5 **nõustub** komisjoni märkusega, et noorte vabatahtlikud tegevused on riigiti märkimisväärselt erinevad ja et erinevate liikmesriikide olukord on kaugel sellest, et olla identne;

3.6 **loodab**, et kõik liikmesriigid märkavad vajadust soodustada noorte vabatahtlikku osalemist, kõrvaldades olemasolevad takistused. Konkreetsemalt on oluline, et liikmesriigid vabatahtlike staatust õiguslikult tunnustaksid, sest selle pidamine töötamisega võrdväärseks, nagu seda mitmes liikmesriigis tehakse, toob sageli kaasa märkimisväärselt ebasoodsaid tingimusi;

3.7 **hindab** seda, et komisjon tõstab teatistes jälle esile vajadust julgustada vabatahtlike liikumist, nagu ta oli tungivalt kinnitanud ka aruandes üliõpilaste, koolitustel osalevate isikute ning õpetajate ja koolitajate ühenduse piires vaba liikumist käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuli 2001. aasta soovitusel järelmeetmete kohta ⁽⁶⁾;

3.8 **rõhutab**, et noorte vabatahtlike tegevuste arendamisel, olemasolevate võimaluste läbipaistvuse suurendamisel, nende ulatuse laiendamisel ja kvaliteedi parandamisel on võtmeroll kohalikel ja regionaalsetel võimuorganitel. Näiteks võivad viimased luua “vabatahtlike teenuste keskusi”, toetamaks kohalike vabatahtlike ühinguid ja “vabatahtlike kontaktpunkte”, juhatamaks noori nende ootustele kõige enam vastava vabatahtliku tegevuse vormini;

3.9 **kutsub** nõukogu ette valmistama konkreetset tegevussuunda, et soodustada riiklikul, regionaalsel ja kohalikul tasandil täieulatusliku vabatahtlike organisatsioonide registri loomist neis riikides, kus seda veel ei ole. Neis paikades, kus sellised registrid on olemas, on need osutunud äärmiselt väärtuslikuks vahendiks, mis annab pidevalt ajakohastatava pildi vabatahtlike ühendustest antud territooriumil. Nende registrite pidev ajakohastamine tähendab, et asjast huvitatud noored võivad alati saada eriomast teavet nende tegevuste kohta selles valdkonnas;

3.10 **märgib** siiski, et varasema perekondliku kogemuse puudumisel jõuavad noored vabatahtliku tegevuseni liigagi tihti juhuslikult ja et seetõttu tuleks soodustada koolides esimestest klassidest alates asjakohase teabe jagamist. Selleks võib näiteks korraldada kõnealustele vanusegruppidele kohandatud kohtumisi vabatahtlike ühendustes aktiivselt osalejatega. See oleks suurepärane näide kaasaegsest kodanikuõpetusest, mille eesmärgiks on noorte aktiivne kodanikuosalus. Seetõttu **õhutab** regioonide komitee komisjoni tunnustama koolide rolli ja vajadust tõsta õpetajate teadlikkust;

⁽⁶⁾ KOM(2004) 21 lõplik.

3.11 **jagab** komisjoni rõhuasetust, mida see väljendas kolmandas eesmärgis (edendada vabatahtlike tegevusi, tugevdamaks noorte solidaarsust ja kodanikuosalust), parandada eeldusi selleks, et suureneks nende noorte osalus, kel on vähem võimalusi vabatahtlikuks tegevuseks; vabatahtlikud tegevused võivad nimelt kergendada noorte ühiskonda integreerimist;

3.12 **on seisukohal**, et määrava tähtsusega on tagada vabatahtliku tegevuse suhtes õigus- ja sotsiaalne kaitse, kuna seda iseloomustab tasu puudumine (aeg-ajaliseks erandiks on kulude hüvitamine) ja ulatuslik aja ja energia panustamine ning tihti on vajalik ka suur liikuvus. Lisaks tuleks takistada, et tasulised tegevused asendataks vabatahtliku tööga. Esmane vastutus sellise kaitse tagamise eest lasub riiklikul, regionaalsel ja kohalikul tasandil, ent EÜ asutamislepingu artiklite 137 ja 140 kohaselt võiks komisjon teha ettepaneku vabatahtliku tegevuse hartaks koostöö- ja koordineerimisinstrumendina;

3.13 **tunneb heameelt**, et komisjon on tõstnud esile vajadust tagada noorte vabatahtlike tegevuste tunnustamine, pidades silmas nende isiklike oskuste ja ühiskonnas osalemise hindamist. Regioonide komitee **loodab**, et hea tava levib kõikidel tasanditel kiiresti, nii et seda tunnustust pakuvad nii ametivõimud, eraettevõtted, sotsiaalpartnerid, kodanikuühiskond kui noored ise, nagu komisjon õigesti väidab neljanda eesmärgi tegevussuundades;

3.14 **jagab** komisjoni toetust noorte vabatahtlike kogemuste paremaks tunnustamiseks Euroopa tasemel toimuvate protsesside raamistikus ja teiste poliitikavaldkondade vahendite kaudu, eriti selliste meetmete abil nagu Europass, mida haridussektoris juba rakendatakse. Samasugust üliõpilaste liikumise motiveerimist saab rakendada ka selleks, et noored omandaksid vabatahtliku tegevuse kogemusi teistes liikmesriikides peale nende, kust nad ise pärit on;

3.15 **kutsub** komisjoni koostama ettepanekuid Euroopa Vabatahtliku Teenistuse (EVS) tegevuse koheks laiendamiseks ning samal ajal soodustama liikmesriikides samasuguste projektide ettevalmistamist siseriiklikul tasandil, et ühendada ja rikastada ühenduse algatusi;

3.16 **tervitab** Euroopa põhiseaduslepingu eelnõu artiklis III.223 lõige 5 sisalduvat ettepanekut Euroopa vabatahtlike korpuse loomiseks, mille õiguslik seisund ja töömeetod määratakse kindlaks Euroopa seadustega; **on seisukohal**, et selline vabatahtlike korpus võiks pakkuda raamistikku Euroopa noorte ühiseks panuseks Euroopa Liidu humanitaarmeetmetesse;

3.17 **toonitab**, nagu ta on teinud ka hiljutistes arvamustes vabatahtliku tegevuse edendamise kohta, et võrdsel määral peavad olema kaasatud nii noored mehed kui naised, samuti need noorte rühmad, kelle jaoks aktiivne kodanikuosalus on sotsiaalsete või etniliste tegurite või füüsilise või vaimse puude tõttu eriti raskendatud.

4. Regioonide komitee üldised soovitusused

REGIOONIDE KOMITEE:

4.1 **suhtub positiivselt** mõlemasse käesolevas arvamuses käsitletud komisjoni teatisse;

4.2 **õhutab eriti**, et komisjon teavitaks regioonide komiteed regulaarselt edusammudest seoses liikmesriikides rakendatavate tegevuskavadega, andes nii ruttu kui võimalik võimalikult palju teavet hea tava kohta. Noorsoosfääris toimuvate muutuste kiiruse tõttu tuleb arvestada, et ka asjaomased tavad muutuvad kiiresti;

4.3 **õhutab** liikmesriike konsulteerima kohalike ja regionaalsete võimuorganitega, nagu seda on tehtud teistes valdkondades, kaasa arvatud valge raamatu nelja prioriteedi puhul, kui koostatakse liikmesriikide aruandeid "noorte parema mõistmise ja tundmisega" ning "noorte vabatahtlike tegevustega" seotud prioriteetide elluviimisel tehtud edusammude kohta, mis on kavandatud 2005. aasta lõpuks.

REGIOONIDE KOMITEE:

4.4 **näeb** vajadust suuremaks paindlikkuseks praktilises poliitilises töös ja **kutsub** komisjoni kaaluma, kas oleks võimalik käivitada algatusi, teadvustamaks poliitikutele nende endi vajadust luua tihedamaid kontakte noorte kui oma mitmesugustes erisustes ühtse tervikuga, et neid paremini tundma õppida ja neid kaasata aktiivselt tegutsema tugeva, solidaarse kodanike Euroopa loomiseks ja **on seisukohal**, et regioonide komitee võiks partnerlusprogrammi loomisega noorte, komitees esindatud omavalitsuste valitud esindajate jaoks aidata kaasa poliitikute teadlikkuse tõstmisele;

4.5 **kordab** oma hiljutises noorte osalemist ja teavitamist käsitlevas arvamuses avaldatud tugevat toetust veendumusele, et Euroopa põhiseadusliku leppe eelnõu artikkel III-182 peaks tegema ettepaneku täiendada praegu kehtivate lepingute noorsoovaldkonda käsitlevaid sätteid, rõhutamaks, et Euroopa Liit soovib julgustada noorte osalemist Euroopa demokraatlikus elus.

Brüssel, 30. september 2004

Regioonide komitee

president

Peter STRAUB